

1991 йил 1 сентябрдан
чиқа бошлаган

Байрамингиз муборак бўлсин!

Авалом бор бу йил-имиз меҳр-мурувват йили экан, инсонларда аймон, виждон, инсоф ва саховат-пешалик кўнгили устунларига айлансин.

"Менда бори кўшимда ҳам бўлсин," - деган истак бошимизга тож бўлсин. Изли, қўтли, тузли-насибали кунлар ҳар биримизга йўлдош бўлишини, фарзандларимиз тарбиясидан ундирганимиз иззату икром, ҳурмату эътибор бўлишини истайман.

Ўзбекистон аёлларини муқаррамлик, файзу-фасоҳат, кенг феъллик ва дарёдиллик ҳеч қачон тарк этмасин! Оилаларга омонлик, осойишталик тилайман. Юртимиз тинчлигига кўз тегмасин, илоҳим!

Насибохон ҳожи ая Фуломхўжа қизи, меҳнат фахрийси

...Халқимиз, миллатимизнинг тарихида аёлни асраб-авайлаш, унга меҳрибонлик ва ғамхўрлик кўрсатиш, уни ҳимоялаш керак бўлса, бутун борлигини аёл учун бахшида этиш ўзини эр йиғит деб билган ҳар бир инсон учун наинки машҳур дostonларда, балки ҳаётнинг ўзида ҳам шарафли бир иш, мардлик ва қаҳрамонлик намунаси бўлиб келган.

Ислом КАРИМОВ

Ҳаётда доимо ёнма-ён туриб, бизни қўллаб-қувватлайдиган аёлларимиз борлигини бир дақиқа ҳам унут-маслигимиз, жойи келса, жонни ҳам аямаслигимиз лозим. Уларнинг соғлом, гўзал ва ширин калом бўлиши биз эркакларнинг қўлимизда. Шу боис муҳтарам аёлларимизга, қизларимизга тилагим, уларни ҳеч қачон хуш кайфият, орзу-умид тарк этмасин. Ҳар бир оилага фарзандларининг камолини, бахтини кўриш насиб этсин!

Феруз НАЗИРОВ
Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазири

ҲАЁТИМ МАЗМУНИ

Республикамизда темирйўллар шох бекатлари қурилишига ҳамда, ушбу йўллардан поездлар қатновини яхшилаб, аҳоли узоғини яқин қилишга алоҳида эътибор берилаётгани, барча қўлайликлар яратилмоқда. Темир йўл соҳасида ўз вазифасини аъло даражада бажарётган хотин-қизларимизнинг ҳам борлиги қувонarliдир. Гулистон шаҳар шох бекати бошлиғи - Мухаббатхон Фофурова ўз ишининг устасидир.

- Темирйўлчилик соҳасига қандай кириб қолгансиз? - дея савол бердим унга.

- Тўғриси айтсам, темир йўл соҳасида ишлашни ҳаёлимга ҳам келтирмаганман. Хуқуқшунос бўлишни орзу қилганман. Уш вилоятнинг Қўчқор ота шаҳрида туғилиб, ўсганман. Мақтабни тугатиб, Тошкент юридик институтига ҳужжатларимни топширгандим. Бироқ, ўқишга киролмадим. Темирйўлнинг Тошкент шох бекатига ишга кирдим. Мен билан ёнма-ён ишлайдиган инсонларни яхши кўриб қолдим. Темирйўл мутахассисларини тайёрлаш олий ўқув юртида ўқидим. Хуллас, ўшандан буён шу соҳада фаолият кўрсатмоқдаман. Ҳозирги кунда ҳаётимни севган ишимсиз тасаввур ҳам қилолмайман. 2003 йил август ойида мени Гулистон шаҳар шох бекатига раҳбарликка

тайинлашди. Шох бекатимизда 16 та ходим хизмат қилишади. Ўзимизга бириктирилган бекатда аҳолини йўл чиптаси билан таъминлаш, поездни қабул қилиб олиб, ўз йўловчиларимизни жойларига кузатиб юборишдек хизмат турларини амалга ошираемиз.

- Касбингизнинг қийин томонлари борми? Бўлса улар нималардан иборат?

- Менимча ҳамма касбда ҳам қийинчилик бўлади. У ҳам бўлса ўз фазиғамизни кечаю кундуз ёки байрам кунларига қарамасдан бажаришимиз зарур. Темир йўл хизмати шуни тақозо этади.

- Уйда йўқ пайтларингизда оилангизга, фарзандларингизга ким қарашади?

- Икки фарзандим бор. Қизим Нилу-

фархон 16 ёшга, ўғлим Мухаммад Бобур Мирзо 6 ёшга тўлди. Уларни вояга етказиш ва тарбиялашда опа-сингилларим ёрдамлашиб келишган. Уларга ишонганим, суянганим учун ҳам ишлаяпман.

- Устозларингиз ҳақида нима дейсиз?

- Ҳамиша яхши инсонлар билан ишлаганман. Шу сабабли менга доим омад кулиб боққан. Хато қилсам тўғри йўл кўрсатишган, қийналган пайтларим қўллаб-қувватлашган. Бунинг учун улардан ҳаммиша қарздорман. Тошкент шох бекатининг раҳбари Иброҳимхўжа Файзуллаев, Турсунбой ака Файзиев, Жамила опа Зупарова ва бошқаларнинг менга кўрсатган меҳр-мурувватлари чексиз. Темирйўл ҳаётим мазмуни эканлигидан гурурланаман.

- Армонларингиз ҳам борми?

- Армоним ота-онамдан эрта айрилганидир. Улар ҳаётда ўз ўрнимни, бахтимни топганимни кўрмаганликларидан афсусланаман. Қани эди улар тирик бўлсалар-у, ҳозирги кунимни кўрсалар... Эҳтимол руҳлари мендан шоддир, дея ўз-ўзимни овутаман.

- Халқаро хотин-қизлар байрами муносабати билан тилақларингиз...

- Юртимиздаги барча хотин-қизларга бахт ёр бўлсин. Оиласи тинч бўлсин.

- Сўхбатингиз учун ташаккур. Сизга ҳаммиша оқ йўл тилаймиз.

Лола АҲМЕДОВА

Яратганга шукурки юртимиз тинч, дастурхонимиз тўкин. Ҳеч ким, ҳеч кимдан кам эмас.

Олий даргоҳда ўқидим. Дард чекиб, ойлаб шифохонада даволандим. Фарзанд тарбияси билан машғул бўлдим. Ҳамиша давлат таъминотида бўлганман. Бинобарин, ҳеч қачон ҳеч вақт моддий жиҳатдан бирор нарсага зориққан эмасман. Бироқ нозик қалбим доимо меҳрга, тасаллига муҳтож эди.

Меҳр қалбни нурлантириб, безаб, бойитиб борар экан. Мен ҳам ана шу меҳр-мурувват туфайли яшаяпман.

27 ёшимда ягона меҳрибонимдан, суюкли бобомиздан айрилдик. Айрилиқ азобидан зор қақшаганимда маҳаллам, элим менга суяч бўлган эди. Мен билан бирга қуониб, яна мени-да юпатган ҳам шу элим бўлди. На дунё, на жон кўзга кўринмаган ўша дамларда фидокаш бўлган ҳам шу элдошларим эди. Шу халқ меҳрини, мурувватини шунда англагандирман, балки.

Қайрасолди менга бобомерос (юрт) қишлоқ. Бу қишлоқнинг ҳар бир жисм, ҳар гиёҳида жаннатмакон отамнинг хоки пойи қолган. Бу юрт менинг киндик қоним тўкилган тупроқ. Шу мўъжаз юрт бағрида мен Ватан туйғусини англадим. Ахир "Ватан остонадан бошланади" - да... Улғайиб, юртни кезиб, Ватаним сарҳади кенгайиб боргач, унга бўлган меҳрим ҳам тобора ортиб борди. Бу кенг ва кўркам, қадимий Турон замини бир бутун ягона Ватан, 24 миллионли эл халким дея ифтихор этаман. Ҳозир мен яшаётган "Бахт" маҳалласи ҳам муаззам Ўзбекистоннинг бир гўшаси!

Маҳалламиз раисаси Соҳиба Дадаева, бош инспектор Гулнора Жалилова ҳамда Санам опалар барча ишда бизга бош-қош ва кўмақдошдир. Хайри опа, Ҳусан ака ва Бибисора опадан, Шоҳидахондан ҳам жуда миннатдорман. Бепоев юртимнинг қаеридан бўлмай шу эл меҳридан, мурувватидан баҳра олиб яшайвераман.

Президентимиз ҳар гал олий минбардан туриб: «Ҳаммангизни бағримга

босаман," - дея лутф қилганларида бу меҳру эъзоздан барча Ўзбекистонликлар қалби нурга, меҳрга тўлиши аниқ.

Меҳр дегани шундайин қудратли ва чексиз эканки, биргина инсон улкан бир халқни бағрига ололди, бир инсон қалби бутун бир халққа меҳр улаша олди. Зотан юртбошимиз ўтган йилларда мамлакатга хавф солган террорчилик, шовинизм хурувларидан, иқтисодий, сиёсий, маънавий силсилалардан ўз элини,

халқни гўёки бағрига босиб, эсон-омон олиб ўтди.

Шубҳасиз, шу озов ва обод юртга, элга янада меҳрли, эътиборли бўлиш учун ҳам ушбу йил юртбошимиз томонидан "Меҳр ва мурувват йили" деб номланди.

Ўзбек наинки меҳмондўст, балки меҳр-мурувватли халқдир. Бу эл сўнги тишлам нонини ҳам ўзга билан баҳам кўрган, бир майизни қирққа бўлиб еган қадимий элдир. Бир гўдакка етти маҳалла пушти-паноҳ бўлган олийҳиммат халқ. Меҳрга меҳр кўрсатмоқ, яхшиликка яхшилик қайтармоқ бу юртда азалий одат.

Шу заминда ўсиб улғайдим, шу юрт тузини тотдим. Имкон қадар эл қорига ярасам дейман. Бағри осмон қадар кенг, қалби қуёшга монанд шу азиз элга ва унинг доно йўлбошчисига яратгандан ҳаммиша соғ-омонлик тилайман. Дилда чексиз эҳтиром билан шоир мисраларини такрорлайман:

**Мен таъзим этаман,
Мен таъзим этаман,
Мен таъзим этаман
Она халқимга!!!**

"Оила ва жамият"нинг барча қалам соҳибларини, юртдошларимизни 8-Март билан қўтлайман. Бекалик, оналик, ижодкорлик бахти сизларга ҳаммиша ҳамроҳ бўлсин. Хонадонингизга шодонлик, тўкинлик, соғ-омонлик тилайман.

Райхон САЛАЕВА
Яккабоғ - Тошкент

ЭҲТИРОМ

Гўзал, фаол, раҳнамо аёллар, сизга таъзим!

МИНГЛАБ ОИЛАЛАРНИ ОБОД ҚИЛДИ

Инсончилик - ғаройиб қисмат! Ҳар биримиз бир мўъжизамиз. Дейлик, кўшнинг фарзанд кўрганда сен ўн ёшда эдинг. Бугун олтимишдасан ва эллик йилдан бери кўшнинг ўша боласини муттасил кузатасан. Унинг гўдак кўринишидан бошлаб шу кунгача бўлган жами фасллари ёдингда, кийимларнинг ранги, феълу аъворидидаги ўзгаришлар, бошидан кечирган яхши-ёмон кунларига кўзинг гувоҳ, ўзинг гувоҳ. Унинг қандай эканлигини энг тиниқ айта оладиган энг аниқ ҳужжат сен! Бу масаланинг бир томони. Иккинчи - энг муҳим жиҳати шуки, ярим аср давомида у билан неча минг марта муомалада бўлдинг: касал бўлса, ҳол сўрадинг, ҳавотирини единг. Иши тушса, елка тутдинг, тўй-азада қорига ярадинг. Адашса, танбех бердинг, йўл кўрсатдинг. Мушқулларига дуо қилиб Аллоҳдан наҳот сўрадинг. Бу гўзал мулоқотнинг шарофатини кўрдингми, биродар, ўзинг билмаган ҳолда, унинг камол топишида кўмакчи бўлдинг. У сендан ҳаво олди, ранг олди! Ахир оила аъзоларингга ҳам яхшилик қилсанг шунчалик қиласан-да! Кўшнингга ҳам жигарбандлари термулган бўлса, сенчалик термулгандир! Узингнинг унга қараб

ростланганини айтмайсанми! Ўзи билмаган ҳолда у ҳам сенга умр бўйи кўргазмалли қурол вазифини ўтаб келди. Маҳалладошлик, ҳамкишлоқлик, синфдош, мактабдошлик, сафдошлик иқлими худди шундай муборак қисматдорликдир. Кишилар ватандан айро тушганда "ватани кўмсадим" дея афгон чекадилар. Аслида "Ватан" тушунчаси сени туққан ва тарбиялаган "халқ" тушунчасидир. Киши аввало ватандошлари дийдорига ташна бўлади! Уларни эслатгани учунгина қадрдон кўча-ю уй, дарё-ю дала-даштни кўзларига суртади...

Мен Ҳикоятни қирқ уч йил аввал, у ҳам ўн етти, мен ҳам ўн етти ёшимда топганман. Бичими келишимли, тундай қора сочлари қалин ва узун, бўйдоргина ва хушрўй қиз эди. Тошкент Давлат университетининг филология факультетида бирга тахсил олдик. Ёна-ён улғайишдик. Аслида унинг отини Саҳоват, Шафқат, Ҳиммат атаса ҳам бўлади. Ҳикоятни шу тарзда таниганимиз ва ханузгача шу иқлими билан ҳаммамизга керак ва тирак бўлиб келаётганидан чандон миннатдоримиз. У Тошкент шаҳридан. Аллоҳ раҳмат қилгур ота-онасининг ҳам юзларида офтоби бор эди. Ҳа, деганда шу хонадонда тўлпанаверар эдик. Ҳеч кимга айтмаган, ўзимизга ҳам сиймаган ташвишларимиз, сирларимизни Ҳикоятга айтмасдик, чунки унга сийиб кетади, у - қудук, ютиб кетади! Унга солинган маслаҳатки бор битиб кетади. Йўқ бўлиб кетсак, йўқлағувимиз, шаҳарма-шаҳар хабар бериб, бир-биримиз билан болғувчимиз ҳам у!

Гуруҳдошлардан деярли тўқсон фойизимиз иш давомида камида уч-тўрт бора шохдан шохга сакрашдик. Аммо Ҳикоят қирқ йилдан бери бир жойда - Фаҳр Фулом номидаги санъат ва адабиёт нашриётида (талабалик амалиётини ҳам шу ерда

ўтаган) меҳнат қилиб келмоқда. У зукко муҳаррирлардан. Шоир, ёзувчи борки, у ҳақда фақат иссиқ гаплар айтадилар. "Чумолидай меҳнатқаш, сабрли ва камтар" дейдилар.

Шунча йил давомида Ҳикоятнинг бирор марта ишидан нолиганини, сафдошларидан оғринганини ёки улар ҳақида мундоғроқ гап айтганини эслолмадим. Нечта раҳбар алмашди, бу улкан ва нуфузли даргоҳга кимлар келиб кетмади дейсиз. Аммо уларнинг ҳаммасидан Ҳикоят рози! Минг бир феълли одамлар билан МУРОСА ҚИЛИШ илмини шу ўртоғимдан ўрганиш керак деб кўяман ўзимга.

Ҳикоятнинг муҳаррирлик қилган китоблари сонини санасангиз, ўзи бир китоб бўлади.

Ҳикоят қадрили бўлган яна бир жиҳати миллий таржимачилик ҳазинасига қўшган ҳиссасидир. Таржимон сифатида ҳам у завқ ва иҳлос билан ижод қилди.

Қалам ушлаганининг қадрини қаламқаш, ҳарф санаганининг қадрини сўз ичинда сўзон билади. Ўзимиз ёзган нарсалар ичра ўзимиз адойи тамом бўламиз, ўзганим ёзган омонатини охирини тўқмай элга етказганлар эса фақат тасаннога муносибдурлар. Мен жамбалик ўртоғим, ўсмадош-сурмадошим, ота-онамини кўрган хотирадош, елкадошим, адаб ва моҳир журналист Ҳикоятхон билан фахрланаман.

Ижодкор жуфт ва осуда, тамизли рўзгор билан мукофотлади. Бу дунёси бир кам, аммо, фарзанд бобид у ҳаммамиздан бойвачча чиқди: Унинг бир неча ўнлаб болалари китоб жилдларига айланиб, Ҳикоятнинг исмишарифини кўксига таққанча минглаб оилаларни обод қилиб, минглаб юракларни уйғотиб, эл хизматида юрибди. Мазкур мартабалар бу ўзбек оймага муборак бўлсин. Яна олтимиш йил қалами қўлидан тушмасин.

Турсуной СОДИҚОВА

Оиласида ўсаётган фарзандларининг ҳар томонлама зукко, хунарли бўлишини қайси ота-она истамайди, дейсиз?

Айниқса, қизингиз чевар, лаззатли таомлар тайёрлашга уста бўлиб, замонавий компьютер билимлари ва хорижий тилларни ҳам яхши билса-чи?

Ёш қизларни, келинчаларни ана шундай хунарларга ўргатиш учун Тошкент шаҳрида жуда кўп ўқув марказлари ташкил этилди. "Оила зийнати", - деб аталмиш ўқув маркази ҳам айнан ана шу мақсадда иш бошлади. Бу ерда ёш қизлар, келинчалар сартарошлик, қандолатчиликдан тортиб миллий кўрпа-кўрпачалар тикишгача ўрганадилар. Ай-

ҚўЛИ ГҲЛ КЕЛИНЧАК БЎЛИНГ!

ниқса, замонавий "Элита" усулидаги пардалар тикишни ўрганиш учун кўп қизлар келишади.

Биз уларнинг ишлари билан танишганимизда қизлар тиккан буюмларни кўриб ҳавасимиз келди. Кейинги йилларда хотин қизларимизнинг бежирим, замонавий либосларга бўлган талаблари ошди. Ахир қизингиз ёки келинингиз сизга ўз қўллари билан чиройли қўйлак тикиб берса ёки сепига қўшилаётган либосларини, пардаларини, кўрпаларини чевар қўллари билан тикса суюнмайсизми? Агар у қўйлақларини муноққлар билан безатиб, ҳамманинг ҳавасини келтириб қийса, кўнглингиз осмон қадар кўтарилиши ҳам рост-ку!

Ҳаётда ҳамма нарса бўлиши мумкин. Аммо, аёл киши вақтини ёш боласи билан уйда ўтказса-да, рўзгор у-н чеварлик қилиб ҳам пул қўшиши мумкин-да.

"Оила зийнати" ўқув марказининг савоб ишларидан бири шуки, улар кам таъминланган оилаларнинг фарзандларини

бепул ўқитишади. Шунинг учун кўплаб маҳалладаги ота-оналарнинг дуоларини олишмоқда.

- Марказимизнинг мақсади шуки, ҳар бир қиз келин бўлиб борадиган хонадонга тўқис бойлиги - қўлидаги хунари билан борсин. Чунки, баъзи келинчаларнинг уй тутиш, овқат пиширишларни уддалай олмасликлари оқибатида кўплаб оилалар бузилиб кетаётгани сир эмас-ку! Марказ очилгандан буён 250 дан ортиқ қизлар, ёш келинчалар ҳар хил хунар бўйича ўқишни битиришди. Шулардан 50 дан ортиғи кам таъминланган, боқувчисини йўқотган оила фарзандлари. Ўқувчи қизларимизга даргоҳимизда нафақат турли хунарларни, балки, уй-рўзгор юритиш, кийиниш, муомала маданиятини ҳам ўргатамиз, - дейди "Оила зийнати" ўқув маркази раҳбари Маъмураҳон Қудратова.

ҲАМИДА

Тошкент вилояти, Янгийўл тумани, Ниёзбоши ширкат хўжалигига қарашли 2-бригада аъзоси Рихсихон Эрнарзорованинг она заминга меҳри баланд. Шу боис ҳаммиша дастурхон тўқин, хирмони баракали.

Суратчи: О. НУРМАМАТОВ

БОЛАЛАРГА ЭЪТИБОР

Республика Болалар жамғармаси бошқаруви пленуми бўлиб ўтди. 2003 йилда жамғарма томонидан бажарилган ишлар юзасидан Республика Болалар жамғармаси бошқаруви раиси Инқилоб Юсупованин

нинг, шунингдек барча вилоятлардаги жамғармалари раҳбарларининг ҳисоботлари тингланди. Ютуқ ва камчиликлар муҳокама қилинди. Ушбу йилда бажарилиши керак бўлган вазифалар, тadbирлар юзасидан иш режалари тузилиб,

уларнинг бажарилиши ҳақида қарор қабул қилинди.

Республика Болалар жамғармасининг "Меҳр ва мурувват йили" даги вазифалари ниҳоятда масъулиятли эканлиги таъкидланди. Оналик ва болаликни муҳо-

за қилиш, гaмхўрликка муҳтож оилалардаги болалар ижтимоий муҳофазасини кучайтириш,

ҳар бир болага ҳуқуқини тушунтириш, ишсиз ва бева аёлларни иш билан таъминлаш, ногирон ёшларни ҳаётга қизиқтиришга эътибор берилди. Шунингдек, келажакда бирор касб-хунар ўрганишлари, ёшлар ўртасида маънавий ва маърифий тарбияни янада кучайтириш, оила кураётган ёшларни тиббий кўриклардан ўтишини таъминлаш каби масалаларга олоҳида аҳамият берилди. Пленум қатнашчилари иш режаларини муҳокама қилишиб, тасдиқладилар.

Ўз мухбиримиз

Шунингдек, Санобар Фаҳриддинова ва Лола Аҳмедовалар ёшларни қизиқтирган саволларига жавоб бердилар.

Ушбу учрашув талабалар, ҳамда ижодкорларнинг қалбида ажойиб таасуротлар қолдирди.

Ўз мухбиримиз

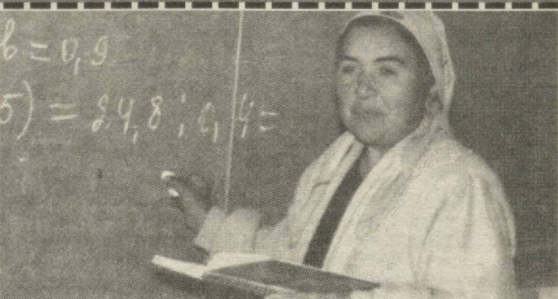
Ахборот

МАРОҚЛИ УЧРАШУВ

дийдорлашувда Ўзбекистон ёзувчилар уюشمаси масъул ходими, шоир Рустам Мусурмон, "Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист" Д. Саидова сўзга чиқди.

Яқинда Тошкент Темир йўллар муҳандислари тайёрлаш институтида талабаларнинг ижодкорлар ва санъаткорлар билан учрашуви бўлиб ўтди. Тадбирда "Оила ва жамият" газетаси ходимлари ҳам қатнашдилар.

Кизиқарли ўтган ушбу

Сайдинисо она Саримсоқова 1981 йилдан бери турмуш ўртоғи Муҳаммаджон Раҳимов билан бирга Сирдарё вилоятининг Ҳовос туманидаги 14-сон мактабда математикдан сабоқ беради. Бундан ташқари у 4 ўғилнинг онаси ҳам. Ширин маҳалла аҳли бу оиллага ҳавас қилиб "Математиклар оиласи", - деб ҳурмат қилишади.

Суратчи: Қорабек ИБРАГИМОВ Бекобод тумани

Санъат, шеърят қалбингизни нурдай ёритсин, азиз опа-сингиллар.

Муъссар ХАЙДАРОВА

У жимгина ўтирарди. Бир чеккада. Қора матодан ўзига кенгроқ қилиб тикилган кўйлаги унинг қорача юзига яна ҳам қорайтириб кўрсатарди. Оёғидаги арзон пойфазали, арзон сумкаси билан у синфда йўқдай эди. Дарс бошланганига бир ҳафта бўлган

ШЕЪР ҲУРМАТИ

бўлса-да, кўпчилик бир-бири билан танишиб улгурган. Чақ-чақлаб кулишишар, ҳатто "сир"лашишни ҳам бошлаб юборганлар бор. Унинг эса исмини ҳам билишмасди. Адабиёт дарси бошланди. Утган ҳафта муаллима йўқлиги учун улар бир дарсни ўтишмаган эди.

- Адабиёт - бу аввало китоблар. Энг яхши шоир, адабларнинг энг яхши китоблари. Сиз бўлажак ҳуқуқшуносизлар. Қанча кўп китоб ўқисаларинг, одамлар ҳақида шунча кўп нарса биласизлар.

Бўйлари баланд, оқ-сарикдан келган чиройли муаллима "у", "и" товушларини чўзиб ёқимли гапирарди. Муаллима кимни тургазиб, қандай китоб ўқиганини сўраса, кўпчилик бир хил жавоб берарди: - "Шайтанат"...

Навбат унга келганда синфда галати ҳолат содир бўлди.

У унтача китобни санаб ташлади. Баъзи ўқувчилар бу китоблар муаллифларининг исмини ҳам эшитмаган эди.

- Шеър ўқиб берасанми, кизим, кўзингдан шеър ёзадиганга ўхшайсан.

- Ўзимдан эмас, устозлардан ўқийман:

Эй Аллоҳ ишқиде бемор

Махрами хос - дорга иқроқ

Кўклам майсасийда бедор

Қаландар шоҳи - шоҳона

Ўшал дор кўқариб, хурмо

Оҳинг палакларга йўрма

Гардинг Наманганда сурма

Садаф ичиндаги дурдона

Машраб.

Синфдагилар унинг овозини эндигина эшитаётган

эди. Овози жаранглаб чиқарди. Аввалига бепарво ўтирган синфдошлар уни тинглай бошлашди:

Бу мудроқ наслинга уйғон,

Нари муҳаббатдай ён, ён

Инсон бир ғанимат меҳмон,

Зийнат бўл бул эски дўкона,

Ўртамоқни ўргат жаҳона

Машраб.

- Жуда ажойиб ўқир экансан...

Муаллима унга талай яхши гапларни айтди. Муаллима сўзлаган сари у очилиб борарди. Кўзлари чарақларди. Кўзлари чиройли экан унинг. Жилмайди, лаблари чиройли экан. Дарс охиригача ҳам-манинг диққати унда бўлди. Бобурдан, Машрабдан ўқиди. Жуда кўп шеърлар, ғазалларни ёд билар экан.

ШЕЪРИЯТ ДОСТАРИДАН

- Сизларнинг касбингизда хотира жуда керак бўлади. Қанча-қанча киёфалар, рухий ҳолатларни эсда сақлаб қолиш зарур бўлади. Мана бу бийрон кизга ўхшаб ғазалларни кўп ёдласангиз, хотирангиз чархланади.

Кўнғирок чалинди. Муаллима хайрлашаётган яна бир қарра шу гапни таъкидлади. Одатдагидай ҳамма бирдангина ғала-ғовур кўтармади. Қизлардан бири унга аякин келиб:

- Исингиз нима? - деди.

У қаддини кўтариб, шеър ўқигандай тиниқ товушда: - Зебунисо,- деди. Зебунисо отлиғ қиз шу куни ҳамманинг эътиборини қозонди. Унга нисбатан ҳамманинг кўнглида бир меҳр уйғонганди...

СЕН КИМСАН

Кундузларда чирмашасан чирмовиқааб,
Кечаларда тош отасан ёв-ёвуқааб.
Кимсан ўзинг?

Кундузларда сен соямай эргашасан,
Кечаларда ғаним билан бирлашасан.
Кимсан ўзинг?

Кундузларда менга қарсақ чаладирсан,
Кечаларда ғийбат қилиб юрадирсан.
Кимсан ўзинг?

Сўзинг шikki, юзинг шikki, қай бири чин:
Сенинг учун мен қийналам, руҳим-эзгин.
Кимсан ўзинг,
Кимсан ахир?!

ЮР, ҚИРЛАРГА ЧОПАМИЗ

Бизга нима бўлибди,
Энди ўн олти ёшимиз,
Ҳали оҳу, жайронмиз,
Ҳали наймиз, танбурмиз,
Бизга нима бўлибди?

Юр, қирларга чопамиз,
Кизгалдоқлар топамиз,
Баргларини силаймиз,
Кўпроқ умр тилаймиз.

Бизга нима бўлибди,
Ойдан толман шабнамимиз,
Қирқ қокилли санамимиз,
Айт, ахир, кимдан камимиз,
Бизга нима бўлибди?

Юр, дарёга тушамиз,
Юр, аргимчоқ учамиз,
Юр, отларни қучамиз,
Булутдан сув ичамиз.

Нима қилсақ ярашар,
Биз нақ ўн олти яшар.
Киприк, кўзу қошдамиз,
Муҳаббат - оташдамиз.
Ҳали кузгача узоқ...

БАҲОР

Осмонларда учган эрка турна,
Кўзимни қорайтган ҳинду сурма,
Мен оддий қиз эмас, пари хурманми
Атиргул очилган баҳорда.

Ёмғирнинг томчиси марваридмикин,
Жийдазор тарафлар жаннат ҳидмикин,
Қайғу деганлари менга зидмикин -
Атиргул очилган баҳорда.

Бошимдан сочқилар сочарми офтоб,
Қўрқмай булутларни ичарми офтоб,
Тунинг тунд кўйлагини ечарми офтоб -
Атиргул очилган баҳорда.

Гўзал кун, кетмагин, кетиб борасан,
Ўн олтим ёнидан ўтиб борасан,
Атирзор эшигин бекитиб борасан,
Атиргул очилган баҳорда.

КЕЛАВЕР, МУҲАББАТ

Келавер, муҳаббат.
Қиз бўлса бизчалик бўлади,
Кўзимга юлдузлар тўладир,
Мен кулсам, осмонлар кулади.

Келавер, муҳаббат.
Энг тоза бир макон ўзимман,
Безовта, ошиқ жон ўзимман,
Сен учун минг имкон ўзимман.

Келавер, муҳаббат.
Сенинг ҳимоянга ярагайдурман,
Ҳар нафас йўлингга қарагайдурман,
Сени яратгандан сўрагайдурман.

Келавер, муҳаббат.
Богларда анорлар ёрилаётир,
Хазонлар тупроққа қорилаётир,
Эрта не бўларман, бугун мен бошир,
Келавер, муҳаббат,
Келгин, муҳаббат!

СЕН

Эшигини қоқма сен,
Жонинг ўтда ёқма сен,
Сўнг гинали боқма сен,
Ишқим кўтаролмайсан.

Мен ёмон севгилиман,
Тоғинг чайир гулиман,
Гоҳ девона-далиман,
Ишқим кўтаролмайсан.

Сўзларимда олов бор,
Яқин келсанг, куясан.
Гоҳи кенгман, гоҳи тор,
Жонингдан ҳам тўясан.
Ишқим кўтаролмайсан.

Сен яхшисан, гулга бор,
Бир нозанин дилга бор,
Кўнглинг билан бирга бор,
Ишқим кўтаролмайсан.

БУЛУБУЛЖОН

Булбулжон, сайраб бергин:
Атиргуллар уйғонсин.
Гулида сояинч ёнсин,
Гапирмаса тўлғонсин.

Булбулжон, сайраб юбор:
Ишқни бешиқ эсласин.
Юраклари тезласин,
"Оҳ, ёр" дея бўзласин.

Булбулжон, сайраб юбор:
Сен найинг ҳоҳарисан,
Ўқисанга борисан,
Қуввати, мадорисан.

Булбулжон, сайрай қолгин:
Булоқ бўлиб тошайлик,
Ирмоқ бўлиб шошайлик,
Гўзал кунлар бошлайлик,
Кунни гўзал бошлайлик,
Булбулжон, ж-о-о-он, булбулжон.

КИМ УЧУН?

Бу кўк гиёҳ ким учун,
Олтин тупроқ ким учун,
Жавоб, сўроқ ким учун,
Сиз нега тушунмайсиз?

Зилол сойлар ким учун,
Гўзал жойлар ким учун,
Бор чиройлар ким учун,
Сиз нега тушунмайсиз?

Меники эмасмикин,
Сизники эмасмикин,
Йўлаб қорайган қора -
Кўзники эмасмикин?

Узаймасанг, узарлар,
Тасбеҳ қилиб тизарлар.
Бўм-бўи қолган кўлингизни
Ўз тошингда эзарлар.

Бу гулистон ким учун,
Боғу бўстон ким учун,
Тенгсиз дoston ким учун,
Сиз нега тушунмайсиз?

ДЎСТИЖОН

Дўстижон, соғиндингми?
Чанг, тупроқ кўчамизни,
Кўз билан юлдуз узан -
Ён-ёруғ кечамизни?

Дўстижон, соғиндингми?
Лола ёнган қирларни,
Иккита юракдаги -
Жуда ўхшаш сирларни.

Дўстижон, соғиндингми?
Чақноқ кўз тўлқорларни,
Маънос чавандозингизнинг -
Сўзидаги зорларни.

Оҳ, қайтара олсайдиқ,
Ўша гул баҳорларни.
Севгига чақтирардиқ,
Фурур деган морларни.

Дўстижон, соғиндингми,
Оҳ, мен қаттиқ соғиндим.

ҲАР БИР БОЛАГА ЭЪТИБОР

Шу йилнинг 3 март куни ЮНИСЕФ ташкилотининг Ўзбекистондаги ваколатхонасида ЮНИСЕФ ташкилоти билан ҳамкорликда Республикада ва бутун жаҳонда "Болаларга ҳаётдаги ўрни, ҳақ-ҳуқуқларини танитиш", "Қиз болаларга билим бериш" ҳамда ногирон болаларни ҳаётга тарбиялаш каби масалаларга бағишланган Матбуот анжумани ўтказилди. Унда болалар ва ўсириллар масалалари бўйича фаолият кўрсатувчи вазириликлар, ташкилотлар ва оммавий ахборот воситалари ходимлари қатнашди.

Конференцияни ЮНИСЕФ ташкилотининг Ўзбекистондаги бўлими раҳбари Брендэ С.Виго хоним очди ва ҳозирги кунда болалар айниқса қиз болалар таълим тарбияси борасида жаҳон миқёсида қилинаётган ишлар ҳақида сўзланди.

Болалар борасида республикамизда амалга оширилаётган тадбирлар юзасидан Вазирлар Маҳкамасининг қотибият мудири Танзила Норбоева маъруза қилди. Муҳожама қилинган масалалар юзасидан қизгин мунозаралар бўлди.

Ахборот

Лола АХМЕДОВА

БАҲОРДЕК ЧИРОЙЛИ...

"Оила ва жамият" газетасининг муҳлиси сифатида юртимиздаги барча аёлларни 8-Март Халқаро хотин-қизлар байрами билан табриқлайман. Борларига шукр! Чечраларидан табассум аримай, ҳамisha баҳордек чиройли бўлиб юришин.

Усмон ХУСАИНОВ,
геология фанлари номзои, доцент,
Тошкент шаҳри.

БАХТУ САОДАТ ЁР БЎЛСИН!

Азиз ва муҳтарам онажонлар, опа-сингиллар! "Оила ва жамият"нинг куйинчак муҳлислари!

Барчангизни кириб келаётган баҳор байрами, 8-Март Халқаро хотин-қизлар байрами билан табриқлайман!

Оилангиз тинч, фарзандларингиз соғлом ва бахтингиз баркамол бўлишини тилайман.

Севимли газетамизнинг мавқеи бундан ҳам баланд бўлиб, баҳорий кайфият сиз азиз ижодкорларга ҳамisha ёр бўлсин!

Газетанинг ҳар бир чиқиши биз учун байрамдир. Биз муҳлисларнинг ана шундай байрамларимизга кўз тегмасин, илоё!

Гулчеҳра ФАНИЕВА
Октош

Ёши қирққа кириб қолган одамга баҳо бериш учун дақиқалару, бир неча соат камлик қилади. Лекин одамнинг ички дунёси юзига, кўзига, гапиратган сўзларига ҳам боғлиқ.

Мухлисимиздан бирини кузатиш учун йўлакка чиқсам, бир йигит кўлларини қовуштирганча эшигимиз тўғрисида турган экан. Сўрашиб уни ичкарига бошладим. Йигит мен кўрсатган ўриндиққа омонатгина ўтирди. Эгни-боши дазмолланган. Соқолини 2-3 кун олдин олгани кўриниб турарди. "Бўлаверди-да, менга ким ҳам ишқибоз бўлиб турибди, нима, учрашувга бораёпманми?", - деб тўғри қишлоқдан келаётгани шундоққина кўриниб турарди.

Савол назари билан қараб турганимни кўриб гап бошлади. - Мен йўлдан адашган бандаман. "Оила ва жамият" газетасини 6 йилдан бери ўқийман. "Қайда ўзи ўша бахт?", саҳифасига кўзим тушиб, бу ҳаётда бахт саргардони бир мен эмас эканман. Менга ўша бахтини излаётганлар ҳам бор экан-ку, -деб ўзимга-ўзим таскин бераман. Қисқаси, мен ҳам эълон берсаммикан...

- Ҳаётингиз ҳақида батафсилроқ гапириб берсангиз, балки...

- Оилам билан ажрашганман. Иккита ўғлим бор. Улар хотинимнинг тарбиясида.

- Қонуний ажрашганмисиз?

- Йўқ?

- Сиз билан танишмоқчи бўлган аёл ажрашмаган бўлсангиз гаплашиб ўтирмайди. "Икки қайиққа оёқ кўйган фарқ бўлади", - деган гап бор.

- Судга аризани мен берганман. Уша йили Суд раиси оилам билан ярашишимни, балки келишиб кетишим мумкинлигини таъкидлади. Мен рози бўлдим. Турмушимиз илитма ошдай давом этаверди.

- Аксарият ҳолларда аёллар судга беришади. Нега сиз...

- Мен 17-18 ёшимда бир қизни яхши кўрардим. У менга панд бериб, бир йигитга турмушга чиқиб кетди. Шундан кейин қизлардан ҳам, ҳаётдан ҳам кўнглим совиди. Укала-

калатиб юбордим. Бор сиру-асроримни унга айттардим. Уни рашк қилардим. Ахир рашк қилмайдиган эркак борми? Уни яхши кўрганим учун рашк қилардим-да.

- Нима, бирор гумонингиз бормиди?

- Мен курилишда

АВВАЛО АЖРАШГАНМАН!

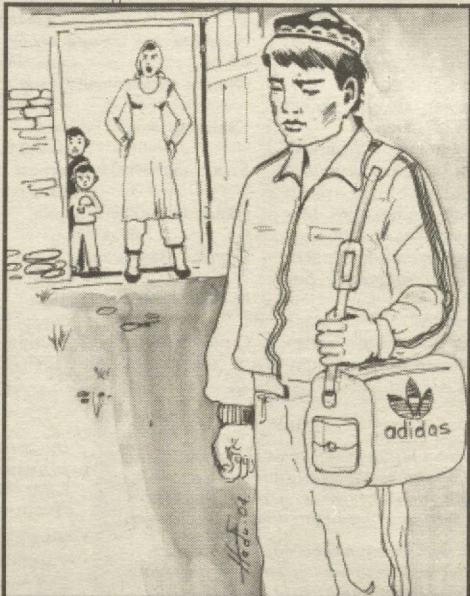
рим улғайиб қолса-да, мен уйланиш учун ҳаракат қилмадим. Уйдагилар мени кўндиролмагач, отам 4-5 та отахонни чақириб, мени ўртага олишди. Лекин музлаб қолган юрагим эримани. Шундай қилиб, укам мендан олдин уйланди. 30 ёшгача шу кўйда юрдим. Қарасам, тенгдошларим 3-4 тадан фарзандли бўлишди. Ўғил тўйларини бирин-кетин ўткази бошлашди. Мен эса ҳамон савдойи бўлдоқ эдим. Шу ҳол таъсир қилдим, янгаларимнинг қистови билан ўтириб қолган бир қизга уйландим. Гўёки, «йигитлик бурчи» - деб аталмиш уйланиш тоғи елкамдан қулаб тушгандай бўлди. Элга кўшилиб, кўкрагимни кўтариб юрадиган бўлдим. Лекин хотинимнинг тили заҳар чиқди.

- Эҳтимол, сиздан ҳам бирор айб ўтгандир. Айбисиз парвардигор, дейишган, ахир.

Йигит нимадир эсига тушгандай бўлиб ерга қаради. Ва бир неча сониядан кейин оғир хўрсиниб жавоб берди:

- Ўтган, лекин мен буни айб, деб ҳисобламайман. Уни аввалига ҳаддан зиёд эр-

ишлардим. Топганим рўзғорга учма-уч етиб турарди. У бўлса топармон-тутармонларни мисол келтириб асабимга тегарди. Жанжалнинг боши шу. Кейин: "Сиз рўзғорни эплай олмаясиз", - деб, болаларимизни боғчага топшириб, бо-

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

зорга майда-чўйда олиб чиқиб сотади га н бўлди. Тили кун сайин узайгандан узайдики, қисқармади. Болаларни боғчага топшириб ишга кетардим, қайтишда олиб келардим. У эса пул топиш билан овора эди. Тонг ёришмай бозорга кетиб, кеч 7-8да, баъзан 9 да уйга қайтарди. Кўчада ҳар хил одам бор ахир. Аёл киши, айниқса бозорчи аёлларнинг бемаҳалда кўчада юриши яхшими? Бирор безори пулини тортиб олиб, тиг санчиб кетса нима бўлади? Шу боисдан бир томондан хавфсираш, иккинчи томондан рашк қилардим. У барибир устун келди. Бир оғиз гапирсам, тўрт оғиз қилиб қайтарарди. Охири жаҳлим чиқиб бир тарсаки ургандим, эгнубошимни йиртиб, жавобини ўнта қилиб қайтарди. Идиш-товокларни чил-чил синдириб ташлади. Кейинги пайтларда ўз уйим дўзахдай кўриниб қолди. Шунинг учун судга аризани у эмас, мен бердим. Яқинда синглимни кўриб: "Акангизга айтинг, уйланса уйланаверсин, менга эр керак эмас, ўзимни ўзим эплайман. Унга меннинг ҳеч қандай даъвоим йўқ", - деб айтибди.

- Энди ука, гап бундоқ! Оилада ҳамма нарса бўлади. Сабр ва аҳиллик билан иш тутишингиз керак. Аввало ажрашманг. Ажралишингиз учун сабаб кўрмайман, дедим унга.

Йигит гапга нукта қўйилганини фаҳмлаб мен билан хайрлашиб чиқиб кетди. Мен унинг хотинини ҳам, ўзини ҳам айбламайман. «Тирикчилик» - деб хотин ўннга, эр чанга қараб тортса, норасида икки гўдакнинг келажадига ҳаёти қандай бўларкан? Улар учун ҳозир ким ҳаку, ким ноҳақлиги гумон. Кўлдан кўп гап чиқади. Мухлисларимиз қандай фикр билдиришаркин?

Тоҳир НОРИМОВ

ҚАБРАСИЗ ОНА?

Тахририятга Сирғали туманидан бир қиз келди. Отанаси ажрашиб кетишган ва у отаси ва икки сингилчаси билан яшашаркан. Яқинда отаси вафот эттибди. Ўзи эса Тиббиёт коллежининг талабаси бўлиб, Тошкентда қариндошлари ҳам бор экан.

Ташрифдан мақсади... Бирорта ишга киришга ёрдам беришимизни сўрарди у.

- Отамдан қолган каттагина ҳовлида учқовимиз яшаямиз. У кишидан менга озроқ пул ҳам қолган. Шу пул мени ўқишни битириб олиб ишга киргунимча етади. Отам ўлими олдида менга иккала синглимни топшириб кетди. "Нима қилсанг ҳам улар уйда бўлишсин. Яна маҳалладагилар уларни бирорта "Меҳрибонлик уйига топшириб юбормасин, болам. Шундоқ ҳам оналарни соғинишиб кўп йиғлашди, бечоралар," - деганди отахоним.

- Биласизми, ишга киришим жуда зарур. Бўлмаса ўқишимни ҳам ташлаша розиман. Чунки, мен ўқишга кетган пайтда сингилларим уйда ёлғиз қолишади. Бири эрталаб, бири тушдан кейин ўқишади. Мен уларни мактабга ўзим олиб бориб, ўзим олиб келаман.

- Кимдир шундай маслаҳат бераёптими, сизга? Маҳалламиздагиларнинг бир-бировига айтганларини сезиб қолдим. Тўнлари уларни икки

ёнимда олиб ётаман. Етимликдан кўнглим минг пора бўлса-да, уларга қулиб-қулиб эрталар айтиб бераман. Йиғлаб-йиғлаб аллалар айтиб ҳам бераман. Ваҳоланки, ўзим кўпроқ кимнингдир кўмагига муҳтожман, опахон!

- Онангиз-чи, у киши хабар олмайдингизми?

- Онамми? Отам вафот этганида хабар беришди, келмади.

- Балки, кейинги турмуш ўртоғи бунга қаршилиқ қилаётгандир?

- Йўқ, онам турмуш қурмаган. Қийрайда яшайди, деб эшитгандим. Тижорат қиларкан.

оилангизга қайтишини истайсизми?

- Истаганим билан... Бизнинг ахволимизни била туриб юраги эзилмаган одам... Бизга кутганимиздек меҳр бера олармикан, дея қўрмаган. Иккита сингилчамга-ку, онам меҳрини берарман. Уларни ўқитмасдан катта қиларман ҳам. Аммо, ўзим-чи? Менинг тенгдошларим оналарига эркаланиб, дарсдан кейин кино-театрларга боришади. Сингилчаларим билан ўзимча бахтлиман. Лекин кейинчалик нима бўлади?

- Яъни...

Кўнгирақларингиз...

- Уларни ўқитишга ҳаракат қиламан. Албатта яхши жойларга ҳам келин бўлишар. Умримни уларга бағишлайман. Сингилжонларим бахтли бўлишади. Аммо, мен бир нарсага сира тушунмайман. Наҳотки, она ўз фарзандига шунчалик бефарқ бўлса?..

Айтинг опахон, мендек она меҳрини излаб остонангизга бosh уриб келганлар ҳам борми? Ё фақат биз шунчалик бахтиқаромизми?

- Онангизнинг исмини айта оласизми?

- Унинг исми-фамиляси Хузуржон Раҳимова. Ҳозир ҳам шундайми, билмайман. Унинг бошидан нелар кечди, бу ҳам менга номаълум. Нима бўлганда ҳам бир-биримизга суяниб, бахтли бўлиб яшашимиз мумкин-ку!

Унинг ҳасратлари кўнглимни вайрон қилиб кетди. Лекин Барнонинг анча мустақил эканлигидан, сингилчаларига меҳрибонлик қилаётганлигидан хурсанд бўлдим. У берган манзил бўйича уйига бир боришни, зарур бўлса опасидек ёрдам беришни ҳам ният қилдим. Аммо, барибир онасини соғинаётган қизларга ачиндим. У бир кун сингилларининг бўлса, мен газетамизга ишондим. Газета орқали Хузуржон опанинг қизлари билан учрашишига ишондим.

Қаердасиз, она! Сизни қизларингиз кутишапти. Сиз онасиз, кейинчалик ёшингиз ўтганда уларнинг дийдорига зор, меҳрига муҳтож бўлиб қолман!

БАСИРА

Ховлида кир ёярдим. Икки кампир қўшнимиз эса пастдаги ўтиргичларда охишта гаплашиб ўтирардилар.

- Бўлмаса ишдан келганидан то ярим кечагача уй-жойларни ярақлатиб тозалайди. Пиширган таомлари оғзимда эрийди. Дамба-дам янги қийимлар ҳам олиб беради. Ўзи ёмон эмас, болаларини қизганади-да, шуниси-

НАБИРАЛАР

га хафа бўламан-да, - дерди Норул момо.

-Нега қизганади, қандай қилиб? - сўради иккинчиси.

-Энди уларнинг мактабдан, келишини ичим узалиб кутиб ўтирсам-да, Дилфузам мактабдан кела солиб аллақайқа кетади, яна бири бир-бирини тегишади-ку, ўшанақа жойга борармиш. Нима кераги бор экан, тегишиб-а, товба! Мен бўлсам уларни ёнимга олиб гапга солиб, ўтирсам дейман.

Шу пайт ховлида иккита боласи билан момонинг келини кўричди. -

- Бувижон, Сардорингиз карате бўйича чемпион бўлди. Менинг рақсимни бўлса телевизиорга олишди. Кетдик, ҳозир бирга томоша қиламиз, -дея уни уйга бошлади набираси Дилфуза. Момонинг келини эса уларга қараб жилмайиб турарди. Кампирнинг боғи гапларини эслаб мен ҳам кўлдим.

- Момонинг набиралари иқтидорли болалар экан-да, - деган ўй кечди кўнглимдан.

САБРИЯ

Хурматли А.П.! Сиз жуда олижаноблик қилиб 15 йиллик дўстингизга ёрдам қўлингизни чўзибсиз. Ўзгирчи уйлантираётганда фарзандларингизнинг ризиқи-насибаси бўлмиш ҳўқизингизни унга албатта, тўйдаги тўйга қайтиши шарти билан, берибсиз. Дўстингиз эса лафзсизлик, номардлик қилибди. Ўзбекларда бир мақол бор: "Оларда кирар жоним, берарда чикар жоним". Ушбу мақол сизнинг дўстингизга ва унга ўшаганларга нисбатан айтилган. Сиз тўй қилибсиз, у эса омонатини қайтармабди. Назаримда унинг ҳеч қачон ҳўқизини қайтариш нияти бўлмаган. Бировнинг ҳаққи ҳеч қачон, устига-устак норозилик билан берилган нарса ҳеч кимга буюрмайди. Барибир бир куни 10 баробар бўлиб "тешиб" чиқиб кетади. Сиз: "Ундан айрилдим", - деб ҳеч қачон афсусланманг. Қўтулганингизга шукр қилинг. Тўғри, гап мол-дунёда ёки сиз берган "омонат"да ҳам эмас. Гап унинг эркаклик сўзида турмаганидир. Сизнинг ишончингизга кириб олиб ундан истаганича фойдаланиб, сизни энг яхши кўнунгизда алдаганида... Ундай дўстдан яна нима кутиш мумкин? Афсуски, улар дўстликка ярамайдилар. Сизга маслаҳат бермоқчи эмасман-у, ўз фикрини айтиб, сиз билан фикрлашмоқчиман. Сиз ўша берган омонатингизни кутиб

яшайверинг. Бир куни Оллоҳ, унга инсоф бериб олиб келса, ажабмас. Олиб келмаса, қийматда ҳам у нарса қарз ҳисобланади. Мен сизга ўз бошимдан ўтказган иккита воқеаларни ёзаялман. Хулосани ўзингиз чиқаринг. Менинг ҳам ўзимдан

сўрадим. Нима, дейди денг? "Бермайман, бор қўлингдан келганини қил!". Мен эса вазим бўлдим. 2-3 марта бордим, аммо бермади. Охири мен ҳам сиз каби қаттиқ туриб сўрадим, барибир бермади. "Менинг уйимга келиб жанжал кўтарди", - деб орган ходимларини чакир-

Худо гувоҳлигида олганини Худого топширдим. Алоқани умуман уздим. Барибир мен пулга зор бўлиб қолганим йўқ. Оллоҳга шукр, бировдан олдин, бировдан кейин яшаялман. Қорним тўқ, эгним бут, тенгдошларимдан, дўст-душманлардан кам жойим йўқ ҳисоби.

Менинг аҳволимни билса-да, бир келиб хабар олмади. Бу эса кўнглимни ранжитди. "Ундан маблаб талаб қилмас, олган қарзини қистамасдим. «Наҳотки, бошига қулфат ёғилдан мени излаб топди-ю, мен бетобланган-да, ҳол-аҳвол сўрашга ярамади?», - дея оғриндим. Ана шу инсон энди менга дўстми? Хуллас, ўзимга-ўзимдек дўст учун ёниб-қуядиган, яхши-ёмон қунида ёнида турадиган дўст тополмай қийноқдаман.

ДЎСТНИНГ ВАФОСИ БЎЛСИН

"Меҳр-оқибат қушандаси" 6-сон

ЭСЛАТМА:

Молу-дунё савдоси қўшин экан. Қадраним ўғлини уйлаш учун биздан бир ҳўқиз сўради. Қайтарар, биз ҳам тўй қилсак, деб бердим. Қайтариб бермади. Айнан шу тўйфайдали 15 йиллик қадранимдан, мен астойдил хўрмат қилашган бир оиладан ажралдим. Орамизда меҳр-оқибат йўқолди.

А.П.

3-4 ёш катта дугонам бор эди. Биз ҳам у билан оз эмас, кўп эмас роп-роса 10 йиллик дўст эдик. Битта нонни ҳам тенг бўлиб ердик. Йиллар ўтиб, дўстлигимиз қалинлашиб бораверди. Оилавий борди-келди авжга ҳам чиқди. Бир куни унга катта миқдорда маблағ керак бўлиб қолди. Ўз уруг-аймоқлари бермагач, менга ёрилди. Мен эса ҳеч иккиланмай бердим. Чунки, дўстлигимиз, бир-биримизга бўлган меҳр-оқибат хўрмати унинг илтимосини рад этолмадим. «Олти ойда тўриблар бераман», - деган бўлса-да 2 йил ўтса ҳам жам эди. Мен ҳам қистамасдим. Ваҳоланки, ўша маблағни беришга қурби етса-да, ҳеч берай демасди. Охири мажбур бўлиб

ди. Қўшни тумандан эди. Орган ходимлари етиб келиб, гап нимадалигини билишгач, менга: "Сиз судга беринг", - дейишди. Мен судга бермадим. Қўрқанимдан эмас, хохламадим ҳолос. Агар у билан судлашсам, у бемалол судлашаверади. Мен унинг "асл башара"сини ана ўшанда кўрдим. Унга жуда кўп яхшиликлар ҳам моддий, ҳам маънавий кўмак берганман. Оллоҳим шўҳид, мен нима қилдим.

Энди иккинчисини. Бу воқеага қўйинда бир йил бўлди. 1999 йилда бир йигит билан дўст тулдим. Мендан 2 ёш катта бўлиб биз ҳақиқий дўст эдик. Ана шу дўстимнинг бошига тўхмат ёғилиб, қамалиб кетишига сал қолди. Мен унга ҳам катта миқдорда пул бердим. У камбала оиладан эди. Мен учун дўстнинг камбагал ёки бойлиги муҳиммас, соф виждонли, лафзи ҳалол бўлса бас эди. Уни тўхматдан қутқариб қолдим, керак жойда оқлосига ҳам, ўзига ҳам озиқ-овқатлар, кийим-кечаклар қилиб бердим. Бу ёзганларим, миннат эмас, ўрни келганда изҳордир. Уни таглашиб яхши жойга ишга ҳам киритиб қўйдим. Ишлаб ҳам ёлчимади. Керак жойда танбех берсам, керак жойда кўмак бердим. "Ўзим ишлаб пул топиб қилган яхшиликларингизни қайтарингиз", - дерди. Аммо унинг яхшиликларига кўз тикканим йўқ. Қўйинда қон босимим олиб қаттиқ бетоб-

Мана шу иккинчи дўстим "Оила ва жамият"нинг ашаддий муҳлиси. Агар, ёзганларимни ўқиб мени тўғри тушуна бас. Бу дунёда пулдан ҳам, мол-дунёдан ҳам устун тургучи кўп ҳислатлар бор. Бу меҳр-оқибат, ваъдага вафо, садоқат, одамгарчилик ва яхшилик демекдир. Шўнинг учун азизлар, дўстлик деб, - номланувчи муқаддас ришлага доғ туширмай яшашга не етсин!

Хўрматли А.П.! Қилган яхшиликларим эвазига олган "муқофот"ларимдан бир шингилли ҳолос. Шўнинг учун яхши-ёмонни дўстларимиз ўз хатоларини бир куни тушунар, тушунмасалар ҳам омон бўлишсин. Сизга ва менга Оллоҳ берадиган, сабр-бардошдан қисмасин! Яна нима ҳам дейиш мумкин? Оллоҳ ҳар бир бандасига инсоф берсин!

Муҳайё БЕРКИНОВА
Жиззах шаҳри

ҲАММАСИ ЎЗИМИЗГА БОҒЛИҚ

Бу мақолани ҳам оила даврасида, ҳам маҳалла аҳли даврасида ўқиб чиқдик. Айниқса, маҳалламизда қизгин баҳсу мунозараларга сабаб бўлди. Шўнинг учун уларни қозога туширдим. Гап нимадалигини сўраб улгурмасимдан улар мени анча ўйлантириб қўядиган саволларга кўмиб ташлашди. Балки, сиз менинг мушқулимни осон қиларсиз? Улар: "Ҳа, нима бўпти? Тўй бир марта бўлади. Бу кийимлар урф-да, энди кийим кийишимизга ҳам қонун жорий қилишмоқчимиз? Мана шу опажонимизнинг қизлари шунақа оқ қўйлак киймаганми? Ёки ўзингиз шунақа оқ қўйлак киймаганми?" - дея саволларга кўмиб ташлашди. Ноилоҳ тан олдим. Мен у қизларга: "Қизлар, тушунинглар! Ахир, бу опажим оқ қўйлақларни эмас, беҳаё очик-сочик қўйлақларни қоралайптилар-ку!" - дедим: "Ёпиқ тикилган оқ қўйлақлар ҳўнук кўринади. Кейин у никоҳ қўйла-

"Тўйларимизга эътибор бериб қарасан" 51-сон 2003 йил

ЭСЛАТМА:

Кейинги пайтларда никоҳ базмларини ихчамлаштириб, ортқича сарф-ҳаражатлар сиз ўтказиш анча бўлга қўйилди. Бу ҳақда матбуот орқали кўпгина фикр-мулоҳазалар айтиб ўтилди. Аммо, гуруҳ курмаксиз бўлмаганидек, ҳақи ҳам ўз бойлигини ҳаққа кўз-кўлаб даблаба билан базмлар уюштиратган инсонлар орамизда йўқ эмас.

Тожишсо АБАУРАШИТ қизи

ги эмас, тунги қўйлаққа ўшаб қолади", - дея мени енгилди. Уларга: "Нега энди? Бўхоро зардўзлиги асосида тикилган нимчалару дўпчилар жуда чиройли турради-ку", - десам қулиб юборишди. "Ана, Малоҳат опа, яна четга чиқаялсиз. Нима, ўзимизнинг Тошкент усулида тикилган никоҳ қўйлақлари йўқми ёки илгаридан бўлмаганми?" - деб қолишди. Бироз

ўйланиб қолганимни кўриб бир онахон мени секин имлади. Ёнига борсам: "Қизим, менинг бир қўйлагим сақланиб қолган, шўни бир кўргин", - деб қолди. Кечроқ онахон ҳўзурларига чиқсам, менга шўндай чиройли бир қўйлақ кўрсатдиларки, ҳайратда қолдим. Ўзбекча усулдаги оқ қўйлақ турли маржонлар билан безатилган, рангли иплар билан турли гуллар солинган. Этакларидаги, енг учларидаги безаклар ҳам жуда чиройли эди. Оқ қўйлақ устидан беқасам матодан хигмагина, узунгина нимча ташланиб у ҳам баҳоли қудрат безатилган, чиройли кўзли камар тақилган бўлиб у кийимни янада очарди. "Ҳола, бошингизга нима кийган эдингиз", - десам: "Вой, қизим-а, дўппи-да ё ироқи, ё зар дўппи кийиб устидан тўр ташлаб олардик. Ўзига тўроқ қизларнинг ота-онаси оқ тўфли кийгизишарди. Бундайроқлар қовуш қийса ҳам ҳурсанд бўлишарди", - дея сўзига яқун ясади. Қўйлақни кўздан кечираётим, уни жуда ораста сақланганлигига, янгидай турган-

лигига ҳавасим келди. Менинг маҳли бўлиб қолганимни кўрган онахон: "Қизим, боя маҳалланинг қизларига жавоб топа олмай бироз қийналдинг. Тошкент усулидаги никоҳ қўйлағи мана шу бўлади. Мен тошкентликман, отамнинг укаларига келин бўлиб шу ерларга келиб қолгандим. Яхшилаб кўриб ол, энди сўрашса шу қўйлақни таърифлаб беравер!" Тўғри, хозир кўпчилик Бўхоро усулидаги кийимларни билишади. Аммо, мана бунақа кийимларимиз ҳам йўқолиб кетмаган. Баъзи хонадонларимизда ҳалигача сақланиб қолинган, асосан қарилари бор оилаларда", - дея кайфиятимни кўтарди.

Бўёғи энди тикувчиларимиз-у, безатувчиларимизнинг дидларига боғлиқ. Ўқорида таърифи келтирилган қўйлақни улар қандай изоҳлашаркин? Балки ўзгартириш киритишар? Нима бўлганда ҳам ўзбеклигимизни унутмай кийнайллик-а, дугонажонлар?! Токи Қўмушойлар бизда акс этсин-у, Отабеклар сўз айтгани ботинмасин. Ахир, бу нарса қўлимиздан келади-ку!

Малоҳат ҲОЛБОВЕВА
Янгийўл шаҳри

ТОҒДЕК ТЎСИҚ БЎЛМАНГ!

Гулидаҳоним! Мақтубингизни ўқиб, чўкур изтиробга ботдим. «Холани онанинг бири», - дейдилар. Балки, холангиз сизнинг ифратингиз бўстони ҳазон бўлмаслиги учун шўндай қилаётгандир. Аммо ҳар бир нарсанинг ўз меъёри бор. Масалан, менинг ҳам онам дарсдан ва ё ишдан келишимни соат санаб кутади. Кези келганда имкон даражасида эркинлик ҳам беради. Вақтни бежиз сарфламасангиз бас. Энди холангизга ҳам икки оғиз сўзим бор: "Азиз онахон! Бу қиз ҳам бир инсоннинг жаргирораси. Бунчалик қийноқлар нимаси! Ахир унинг ҳам гўзал ёшликнинг бетакорор лаҳзаларини ҳўшунд ўтказишга ҳаққи бор-ку!"

«Ўз бахтингни ўзинг қидир!» - дейишган. Келажақда бу қиз ҳам қамолот

"Мен ҳам бировнинг фарзандиман" 1-сон

ЭСЛАТМА:

Асаи вилоятимдан. Коллежлардан бирча таҳсил оламан. Ётоқхона йўқлиги сабабли холаимникига яшабман. Қўлимдан келганча уларга оғурлигимни туширмасликка ҳарақат қиламан. Аммо холаам ҳар бир ишамда камчилик топади. Айниқса, дашномаари мени жула қўйиб юборди...

Гулиаа

чўққиларини забт этса, ажаб эмас. Фақат, илтимос, сиз унга тоғдек тўсиқ бўлманг. Гулидаҳон, сиз инсоннинг сабр қосаси тўлар экан, -дебсиз. Ундай эмас. Инсон ҳаёт экан, сабр қилмоғи шарт. Бардошни тош қилинг. Шўнда барча орзуларингиз ушалиши аниқ. Зеро, бардошли қизнинг бахти барқамол бўлади.

Моҳира БЎРИЕВА
Термиз шаҳри

ОМАДИНГИЗНИ ЎЗИНГИЗ ЙИРОҚЛАШТИРИБСИЗ...

Нодир укажон! Ҳаётингизни бўнақа тесқари бўлиб кетишига ёлғиз ўзингиз сабабчи. Бунга моддий аҳволингизни танглигини, шароитингиз йўқлигини пеш қилманг. Бунақа сўз сиздай қобилиятли, билимли, қаққон йигитга ярашмас экан. Сиз мени 2чи укам қаторисиз. Мени укам ишдан, меҳнатсевар йигит. У ҳам ҳаётдан умиди бор, бирон бир қасб эгаси, бирон бир мансаб эгаси бўлишни хоҳлаган эди. Шу тариқа 5 йил умри ўтди. Лекин шу давр ичида у меҳнат қилди. Қадоқ қўллари билан мардикорлик қилди, қўй-эчкилар кўпайтирди. Мана охир-оқибат унга

"Ўқинч", 6-сон, 2004 йил

ЭСЛАТМА:

Институтлағи энг атлоқча талаба бўлиб, орзуларим кўп эди. Бироқ, бир қизни севиб қолдим, у эса бошқача турмушга чиқди. Мен тушунмадикки тушиб ичшига берилдим. Оқибатда ўқийшдан ҳам ҳайдалдим. Охири ўзингизга ўт қўйиб мажруҳ бўлиб қолдим. Энаи эса... Нега энди сабр қилмадингиз?...

Уламасжон ТўРАЕВ

омад қулиб боқди. У Ҳозир Фарғонада Ҳарбий билим юртининг "божхона" курсида таҳсил олмақда. Мана кўрдингизми сабр-қаноатли бўлишни охири нима бўлишини? Сиз ундай қилмадингиз? Сиз "кўроқлик" қилдингиз. Ўзингиздаги "ишонччи, ҳаётга бўлган қизқишингизни, омадингизни ўзингиздан йироқлаштирингиз. Энди мен сизга ҳеч нима дея олмайман. Оллоҳ сизга илоҳим сабр-қаноат беришини тилайман!

Насиба БАҲРОНОВА
Навоий вилояти

ТАБРИКЛАЙМИЗ

ЭЪЛОНЛАР!

Ўлдим УМИДЖОН!
17 ёшинг муборак! Бахтимга доимо омон бўлгин.
Аянг Феруза, синглинг
Нигора, холаи Гулчехра,
Оқтош шаҳри.

Дадажонимиз ШОДИ КҮЧҚОРОВ!
Табаррук 66 ёшинг муборак бўлсин.
Ҳамиша соғ бўлинг.

Рафиқангиз Кубаро.

Онажонимиз МУБАРО АБАТОВНА!
Сизни 8-Март байрами билан табриклаймиз! Бошингиз ҳеч қачон эзилмасин. Мартабангиз улус бўлсин.

Фарзандларингиз Дилдора, Жасур,
жиянингиз Умида

Меҳрибонимиз ИБРОҲИМ МУҲАДИНОВ!
50 ёшингиз билан кутлаймиз. Соғлиқ,
узоқ-умр тилаймиз. Педагоглик фаолиятингизда омад ёр бўлсин.

Бахтимизга соғ-омон, бўйиб юринг.
Фарзандларингиз: рафиқангиз
Шодигул,
Навоий вилояти, Нурота шаҳри.

Азиз йелим ШАМИЛБЕК!
Асал набирам **МЕХРИБОН!**
Сизларни тушган кунингиз билан табриклаймиз. Соғ бўлинг, узоқ умр кўринглар.

Ойингиз Санобар.

ШАФОАТ хола!

Сизни 3 март туғилган кунингиз билан табриклайман. Сизга суҳбат-саломатлик, узоқ умр, ошлавий бахт тилайман.

Жиянингиз Ноaira **БАРОҚОВА**

Азизим БАҲОРА ВАЛИЕВА!
Сени 8-Март таваллуд айёминг, 20 ёшга тўлишинг билан табриклаймиз. Орзуларинг қанот ёйсин.

Самарқанд вилояти, 2-сонли Педагогика коллежининг 4-“Б” гуруҳ қизлари номидан Гулшан Жалилова

Дадажоним РАВШАН КЕНЖАЕВ!
Сизни 10-март 49 ёшингиз билан кутлаймиз. Бахт ва омад сизни тарқ этмасин.

Фарзандларингиз Дилдора, Жасур.

Азиз йелимиз БОЙМИРЗА!

Сени 4-март таваллуд айёминг билан табриклаймиз. Ҳамиша соғ-омон бўлгин. Ишларингизда омад ёр бўлсин!

САТТОРОВлар оиласи

БАҲОРДА ТУФИЛГАНСИЗ...

Келин бўлиб тушибманки, қайнонамнинг туғилган кунларини нишонлаганини билмайман.
- Нега туғилган кунингизни ҳеч нишонламайсиз? Ўзи қачон туғилгансиз? - сўрайман момодан.
- Болалигим уруш йилларига тўғри келганди-да. Қимматчилик...Узу кун далада ишлардик. Иш билан бўлиб на байрам, на туғилган кунни билдик. Онам : Сен баҳорда, узумлар гўжум-гўжум бўлган пайтда туғилгансан. Мени тоқнинг фовлаган новдаларини хомтоқ қилаётганимда дард тутганди, деганлари ёдим.

да, дейдилар қулиб.

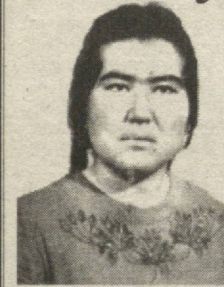
Демак, қайнонам баҳорда, унинг қайсидир яшил кунларидан бирида таваллуд топганлар.Ғаниматим, онажонимиз Чинни момо Солиева! Мана, яна оламини гулу чечакка бурқаб баҳор келаяпти.

Сиз бу йил кутлуғ 80 ёшга кирасиз. Табаррук ёшингиз муборак бўлсин. Меҳрли чехрангиздан табассум ари-масин. Ҳаммамизга сиздек мазмунли умр кўриш саодати насиб этсин. Бахтимизга соғ ва омон бўлинг. Узоқ йиллар уйимизни нурга тўлдириб, набираларингизнинг тўйларини кўриб, хонадонимизни файзга тўлдириб юринг. Сиз туғилган айём муборак, онажон!

Фарзандларингиз Аминжон, келинингиз Дилором, невараларингиз Шаҳзодажон ва Дунёзода.

Қутлов

СОҒ БЎЛИНГ ОНАЖОН!

1973 йилда F.Ғуллом номи Сирдарё давлат педагогика институтини битирган Муқаддамхон бахтини шу ердан топди. «Сирдарё» жамоа хўжалигидаги 39-сон мактабда инглиз тилидан 25 йилдан буён дарс беради. Беш нафар аjoyиб фарзандлари бор. Шу кунларда

53 ёшини қаршилаётган Муқаддамхон опага бошиқлари А.Алиқуллов, О.Аноркулов, Т.Ҳолиқовлар ҳам табрик йўллашгани она учун кўш байрам бўлди. Она учун бундан ортқ бахт борми? Биз ҳам Муқаддамхонни таваллуд айёми билан қутлар эканмиз, турмуш ўртоғи Ғанижон ака билан қўша қариб юришларини Оллоҳдан сўраймиз. Фарзандлари бахтига доимо соғ бўлсин.

Бегали БЕГМАТОВ, Сирдарё вилояти С.Рахимов ж/х, 39-сонли мактаб маъмурияти,

КҮЙ (21.03 — 20.04). - Ҳафта давомида ишлардан анча толиқасиз. Шунинг учун дам олиш кунларини фақат ўзингиз учун бағишланг.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Бошланган ишларингизни охирига етказишга ҳаракат қилинг. Аммо, атрофдагиларга нисбатан талабчанроқ ҳам бўлинг.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Душанбадан чоршанбагача янги соялар устида ишлашингизга тўғри келади. Жума кун аjoyиб янгилик эшитасиз.

КИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07). - Пайшанба кун ақинларингиздан бири ёрдамингизга муҳтож бўлади. Муруватингизни дариф тутманг.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Сешанба кун энг чигал муаммоларингиздан бирини ҳал қиласиз. Фақат соғлигингиз бироз безовта қилиши мумкин.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Пайшанба кунгача ҳар қандай жиддий учрашувлардан сақланг. Пулингизни тежаб ишлатишингизга тўғри келади.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Оила аъзоларингиз билан келишмовчилик чиқши мумкин. Бунга сизнинг қизиқ-қонлигингиз сабаб бўлишини унутманг.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Бу ҳафтада кайфиятингиз аъло даражада бўлади. Жума кун сизнигижа жуда кўп меҳмонлар келади.

Ўзбекистон Республикаси Тошкент шаҳар “Оила зийнати” Маркази қизларни ва келинчақларни оилавий ҳаётга тайёрлаш мақсадида куйидаги касблар бўйича ўқув курсларини ташкил этди. Марказда кам таъминланган оила фарзандлари бепул ўқитилади.

Ўқув мuddати 2 ойлик курслар.
• Бичиш-тикиш • “Элита” услуди пардалар, чойшаблар ҳам тикиш • Бисерлардан фойдаланиш тикиш • Бошлангич компьютер билимлари ҳам (Windows 2000) • Олий даражада торт ва салатлар тайёрлаш • Массаж • Сартарошлик • Косметология • Маникюр

Ўқув мuddати 3 ойлик курслар
• Миллий кўрпа-кўрпачалар тикиш • Юмшоқ уйинчоқлар, бешик кўрпачалари ва ёстиқчаларини тикиш • Миллий услубда тикиш.

Ўқув мuddати 4 ойлик курслар
Бичиш тикиш (бошловчилар учун) • Машинада гул тикиш (вишивка) • Инглиз тилида Ўзбек ва рус тилларида олиб борилади. (амалиётлари билан)

Курсларни битирган ўқувчиларга махсус сертификат берилади.
Манзил: “Халқлар Дўстлиги” метроси. Фуркат кўчаси 1 уй. Мўлжал: Республика спорт кумитаси. Ўқитувчилар малака ошириш институти жойлашган бино 2 қават 202 хона.
Телефон: 45-18-42, 98-07-78, 29-28-58, 65-76-78

«ЎКТАМХОН» замонавий ўқув маркази курсларга таклиф этади:

1. Тикиш-бичиш - 3 ой. Бошловчилар учун 6 ой. 2. Ҳамширалик - 6 ой. 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт машғулотлари ўтилади. 3. Компьютер - 2 ой. Курс WINDOWS-2000, MICROSOFT, OFFICE-2002. Яқна тартибда, кафолатли. Бисер-2 ойлик. 4. Сартарошлик - 3 ой, амалиёт билан. 5. Тиббий массаж - 2 ой, амалиёт билан. 6. Торт ва турли пишшириллар- 2 ой, олий курс - 1 ой. 7. Парда, чойшаблар. Элита услудида замонавий тикиш - 1 ой. 8. Сартарошлик (Эркаклар учун) - 2 ой. Қаштакчилик - (машинада вишивка) - 3 ой. 9. Инглиз тили - 3 ой. 10. Зардулик (Бухорача)- 3 ой.

Ўқишни тугатганларга диплом берилади. Ўқишга қабул ҳар кун.

Манзилимиз : Юнусобод тумани 3 маззе, 1-уй, 31-хона. Мўлжал: Юнусобод базори ораксиди. Тел: 125-97-93, 121-77-12, 125-46-27, 21-17-95. «Ўктамхон» ўқув маркази филиали Қийраб тумани, Ўнқўрган маҳалласидаги 30-урта мактаб биносини ичиди.

Профессор Эргаш Салимов клиникиси бина турдаги аллергия, бугин, ошқозон-ичак хасталиқларини, касалманд, нимжон болаларни махсус услулларда даволайди. Бронхиал астма хасталиғида гормонал дорилар қўлланмайди. Аллергия касаллиқларни аниқлаб, даволашда турли аллергияларни қўйиб sinalади. Иш вақти соат 8 дан 17 гача.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент, Уйғур Ҳўжаев кўчаси, 4-уй, 10-хона. Автобуслар — 27, 35, 46, 53, 91. Трамвай — 8. 1-шаҳар клиникиси бекати. Тел: 49-43-33, 144-64-30.

ТАТУ талабаси Сапаров Бахтиёр номига берилган 31014-рақамли талабалик гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

ТАТУ талабаси Жумаев Жўрабекжон номига берилган 21017-рақамли талабалик гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

Ҳафта давомида ҳаво ўзгариб, республикамизда вақти-вақти билан ёмғир ёғиши кутилади. Шамолнинг эсиши кучаяди. Ҳарорат кечаси 5-10°, кундузи 19-24° илиқ бўлади. Кейинчалик ҳарорат кечаси 4-9°дан 3° гача илиқ бўлиб, кундузи 15-20° дан 0-5°гача пасаяди.

ЎҚУВЧИМ ТАЛАБА БЎЛДИ

Ўтган йил давомида 5 ўқувчим билан олий ўқув юртига тайёрландик. Отин оий тиловат қилиб, дастурхон нъматларини қизларга улашдилар. Сўнгра қора майиз думчаларини те-риб оқ пахтага ўраб, бир қизнинг қўлига тутқазди. -Шу кеча ёстигининг остига қўйиб, таҳорат олиб қалимданги қайтариб ёт. Тонгда кўрган тушингни эса бизга айтасан, деди-лар. Орадан уч кун ўтгач ўша қиз яна дарсга келди. Ёнидаги дуроналари уни интизорлик билан куттишарди.

Қиз кириб келди-да, бироз сокин ҳолда: «Билмадим “2 киши кўринмади, лекин 3 киши институтнинг ичи-да юрган экан,” - дея гапира бошлади. Аниқ эсимда, Ғузал, Ўткир, Зафар эди. Ғузал ва Ўткир ичкарида, зинапо-ядан туришган экан, Зафар эса зина-поядан тушиб келаётганмиш, яна кўп қизлар, йигитлар катта ҳовлида юрганмиш. Билмадим, 2 қиз қулиб ту-рибди-ю, юзини аниқ кўролмадим, деди. Ёнида турган ўртоғи: «мен-чи, мен йўқманми?» - деди. “Билмадим” дея жавоб берди қиз. Хуллас, абиту-риент қиз тушига ҳеч ким тушунма-

ди. Отин оий айтганидек ўша ёстиқ остидаги пилик-туғунча сувга оқизилди. Мана август оий. Иمتихонларни топши-риб келган қизлар мандат аталмиш катта синовни кутишмоқда эди.

Ўша кутилган лаҳзалар келди. Кимнин-гдир орузси парвоз айлаган, кимдир эса хафа. Мен ҳам юрак ҳовчулб ўқувчила-римнинг эшиқдан кириб келишини кут-моқдаман. Мана биринчи хур-санд кириб келган қиз туш кўрган қизим эди. У студент-лик номига эга бўлиш учун анча тайёрланган эди. Лекин фақат битта фан асосида тайёрланди. Хуллас, жами 5 ўқувчим ҳам студентлик номига мушарраф бўлишди. Ёнди туш талқинига келсак зинапояда турган 2 на-фари бюджет ҳисобида Тошкентга ки-ришди. Зинапоядан тушиб келаётган бола ва кўринмаган, лекин қулган қиз-лар билан бирдек тўлов контракти ҳисо-бига ўқишга киришди. Кейинчалик ўша бола ўқишни давом эттира олмади, 4 на-фари эса студент бўлиб ўқиб юришиб-ди. Зинапоядан тушшоти бу яхши ҳис-лат эмаслигидан далолат экан. Хуллас, туш яхши хабарчи эканига яна бир кар-ра ишондим.

Дилбар НОРМУРОВОВА
Термиз шаҳри

БАШОРАТИ

ЎКОТАР (23.11 — 21.12). - Ҳафта-нинг ўртасига бориб лотореядан кат-та микдорда пул ютишингиз мумкин. Аммо, йиқилиб жароҳатланишдан эҳтиёт бўлинг.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01). - Дўстларингизнинг ҳазилларига хафа бўлманг. Аслида ҳамкасбларингиз ва дўстларингиз сизни яхши кўришади.

КОВҒА (21.01 — 18.02). - Чор-шанба кунгача ишчанлик кайфияти сизни тарқ этади. Тоза ҳавода сайр қилиб, спорт билан шуғулланг.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Агар асаб-ларингиз панд бермаса сиз учун аjoyиб хафта бўлиши мумкин. Омедли кун пайшанба.

ЧОРШАНБА 10

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИНЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
9.00 "Жилвапанлаган Африка".

ТОШКЕНТ ТЕЛЕКАНАЛИ

7.10 Курсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал: "Луи-за Фернанда".
17.45 "Табриклаймиз, кутлаймиз".
17.55 "Хоризж хабарлари".

ТРУ

3:00 "Доброє утро, Россия".
5:50 "ВЫБОРЫ - 2004".
6:45 Детективный сериал "Тайны следствия-3. Исчезновение".

ТВ

00 УТО У НА НТВ
8:45 Сериал "СВОБОДНАЯ ЖЕНЩИНА-2".
10:00 "СЕГОДНЯ УТРОМ".

ТВ

фильм О.Полцова. Часть 3-я.
1.25 Времечко.
1.55 "Заплы слепых".

ПАЙШАНБА 11

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИНЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.

ТОШКЕНТ ТЕЛЕКАНАЛИ

7.10 Курсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериал: "Луи-за Фернанда".
17.45 "Табриклаймиз-кутлаймиз".

ТРУ

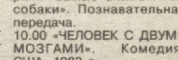
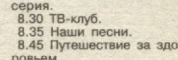
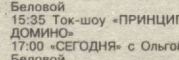
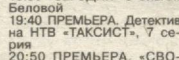
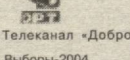
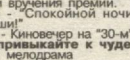
3:00 "Доброє утро, Россия".
6:45 Детективный сериал "Тайны следствия-3. Исчезновение".

ТВ

00 УТО У НА НТВ
8:45 Сериал "СВОБОДНАЯ ЖЕНЩИНА-2".

ТВ

фильм О.Полцова. Часть 3-я.
1.25 Времечко.
1.55 "Заплы слепых".

ЖУМА 12

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.35, 17.55 ТВ маркет.
8.40 Газеталар шарҳи.
"Болалар сайраси".
9.00 Т. "Чакмоқшоғ". Видеофильм. 2-кисм.
2. "Чирк, ширк, чирк".
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 ЯНГИЛИКЛАР.
10.05 "Хазиналар ороли". Мультфильм.
11.25 "Ўзалинг намоён қил". Эстрада - Хорам виллати.
11.45 Муслик танавбус.
11.55 - 12.45 ТВ анонс.
12.05 "Бир жиноят изидан".
12.30 Болалар спорти.
12.50 "Санаъат баҳида умр".
13.05 "Ўргичмак тури". Теле-сериял.
13.50 - 16.00 ТВ клип.
14.10 Телемулоқот.
14.55 Кундузги сеанс: "Тафаккур ўйналари". Бадий фильм. 2-кисм.
16.10 "Тарих кўзгиси".
16.30 "Азия".
16.45 "Ўзбектеелефильм" намоиши: "Йаълаклар". "Болалар сайраси".
16.55 1. "Еш юлдаш".
2. "Ўйла, изла, То'пи" Телемулоқот.
18.10 "Трибуня одимлари".
18.25 ТВ клип.
18.30 "Чорраха".
18.50 "Тилга эътибор".
19.05 "Зиё" студияси намоиши этакди: "Этиқод муштақамлиги. йўлида".
19.25 - 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 "Дастурхон атрофида".
20.30 "Ахборот".
21.05 "Муносабат".
21.35 "Ўзбекистон" телеканалда илк маротаба: "Ез ифори".
Теле-сериял.
22.45 "Назм ва наво". Оғай хилриқаси.
23.15 "Ахборот-дайджест".
23.35-23.40 Ватан тимсоллари.

ШАНБА 13

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Газеталар шарҳи.
9.00 Хашар - элга ярашар.
"Болалар сайраси".
9.10 Т. "Еш юлдаш".
2. "Ўйла, изла, То'пи" Телемулоқот.
10.10 "Зиё" студияси намоиши этакди: "Этиқод муштақамлиги. йўлида".
10.30 "Хашар - элга ярашар".
10.40 "Муслик дунёси".
11.00, 14, 10 ТВ анонс.
11.05 "Бу турфа олам".
11.55 "Чорраха".
12.15 "Билмасвийнинг ҳаводати сабаҳти". Мультфильм.
12.30 "Хашар - элга ярашар".
12.40 Эстрада тариқлари.
13.00 "Ез ифори". Теле-сериял.
14.15 "Қувноқлар ва зукколар". Телемулоқот.
15.15 "Дўстлик" студияси:
1. "Умид".
2. "Истиқом".
3. "Дударшан".
16.15 ТВ клип.
16.25 "Хашар - элга ярашар".
16.35 "Ака-ука Гримм эртақлари". Мультфильм.
17.00 "Ихор".
17.15 "Саргузаштлар ороли" Телешоу.
17.45 "Қишлоқ ҳаёти".
18.05 "Рангин дунё".
18.25 "Интеллектуал ринг". Телешуй.
19.05 "Хашар - элга ярашар".
19.15 "Ўзлото". Телепортвв.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Ахборот" (рус тилида).
20.00 Оқшом эртақлари.
20.15 FCN "Ўзбекистон янгиликлари" (инглиз тилида).
20.30 "Ахборот".
21.05 "Гал чики".
21.55 "Ўзбекистон" телеканалда илк маротаба: "Ез ифори". Теле-сериял.
23.05 "Кинотеатр".
23.25 "Ахборот-дайджест". "Тунги вгду". Дам олиш дастури.
23.45 "Оилавий бизнес". Бадий фильм.
1. 25-1.30 Ватан тимсоллари.

«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курсатувлар дастури.
7.00 Давр.
7.25 ТВ - анонс.
7.30 "Мунаввар тонг". Информацион дам олиш дастури.
8.30 "Янги авлод" студияси: Шум болалар.
8.45 "Мультмоша".
9.00 Давр.
9.25 ТВ - анонс.
9.30 Тонги сериял: "Виждон-3-кисм".
10.15 Минг бир ривоят.
10.20 "Давр" интервю.
10.35 Томир.
10.55 ТВ - адвокат.
11.00 "Ўзбектеелефильм" студияси намоиши: "Улоқ".
11.10 Мезон.
11.30 "Гадалупе". Теле-сериял.
12.10 Ешлар овози.
12.30 Қувли юрт одамлари.
12.50 Муслик лалхалар.
13.00 Давр.
13.10 ТВ - анонс.
13.15 Болалар учун мультфильм.
13.40 Сабаҳона.
14.00 "Яши, ёмон йигитлар". Сериял 2-кисм.
14.45 "Ўзбектеелефильм" студияси намоиши: "Нақиллар жилоси".
14.55 ТВ - анонс.
15.00 "Ешлар овози"да Зулфия қизилари.
15.20 "Ок бўлоқ". Мультфильм.
15.40 Илдиз ва япроқ.
16.00 Давр.
16.10 "Оилавий ҳаётдан лалхалар". Бадий фильм.
17.25 ТВ - анонс.
17.30 Курсатувлар дастури.
17.35 "Янги авлод" студияси: У ким? Бу нима?
18.25 Аскар мактублари.
18.45 ТВ - афиша.
18.50 Олтин мерос.
19.55, 21.55 Йилм.
19.00 Давр.
19.35 ТВ - анонс.
19.40 Кишлоқдаги тенгдошлар.
20.00 Давр. Миллий ҳафтасизлик.
20.20 Муслик лалхалар.
20.30 ТВ-адрес.
20.35, 21.20, 22.35 Эълонлар.
20.40 "Гадалупе". Теле-сериял.
21.25 Азизим.
21.50 Олтин мерос.
22.40 ТВ - анонс.
22.45 "Каллоқ" ҳангомалари.
23.00 "Ешлар" телеканалда спорт дастури: Интервю.
0.40 - 0.45 Хайрилик тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

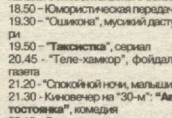
7.10 Курсатувлар тартиби.
17.20 ТТВда сериял: "Луиза Фернанди".
17.45 "Табриклаймиз-кутлаймиз".
17.55 "Хорик хабарлари".
18.00, 20.40 "Экспресс" телегазетаси.
18.10 "Биз ва болалар".
18.30, 20.00, 20.50, 22.35 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.50 "Табриклаймиз-кутлаймиз".
19.20 ТТВда сериял: "Белиска пил".
20.20 "Навбатчи қисм".
21.10 ТТВда сериял: "Орзулар ороли".
21.50 "Дорихона эшитати". Бевоиста мулоқот.
22.55 Киноиниқ. "Йулбошичи".

8.00 "Бардам бўлинг". Тонги дам олиш дастури.
9.00 "Оир атлетика". Ўзбекистон чемпиони.
9.30 "Хабарлар".
9.45 Кураш. Ўзбекистон биринчилиги.
10.15 "Мини-футбол". Ўзбекистон чемпиони. 3-тур.
10.45 - 11.00 "Олим сари "SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ.
16.55 Курсатувлар тартиби.
17.00 "Оир атлетика". Ўзбекистон чемпиони.
17.30 "Хабарлар".
17.45 "Болалар спорти".
18.00 "3-тайм".
РЖТ.
18.20 Ҳужжатли фильм. "SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ.
18.50 "Универсиада-2004".
19.00 "Қучи бешик". Футбол шарҳи.
РЖТ.
19.50 "Мўжизалар майдони".
21.00 "Время".
"SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ.
21.30 "Спорт-шоуп".
21.35 "Хабарлар".
21.50 "Футбол плюс".
22.20 "Федерация фаолияти".
22.35 "Спорт салтанати".

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

9.00 - Дастуринг очилди
9.05 "Теле-хамкор", фойдали газета
Детский час
10.15 "Пауэр Рейкерс, или могоу рейнджерс", сериял
10.40 - Спорт на "30-и"
11.10 - "Таскиста", телосериал
12.00 - "Солдаты Буффало", комедия
13.30 - "Ирригатор", телосериал
14.10 - Детский час
14.40 - "Ошкани", муслик дастури
15.00 - Телешоу
16.00 - Спорт на "30-и"
16.40 - Документальный сериял
17.30 - "Теле-хамкор", фойдали газета
18.00 - Звездина на "30-и": Лучшие поединки звезд профессионального и любительского бокса
18.30 - Киносольная передача
19.30 - "Ошкани", муслик дастури
19.50 - "Таскиста", сериял
20.45 - "Теле-хамкор", фойдали газета
21.20 - "Ошкани ноқ машаққат"
21.30 - Киновер на "30-и": "Автостопика", комедия
23.15 - Спортввсв передача

6.00 Телеканал "Доброе утро, Россия"
8:45 События-2004
9:00 Новости
9:05 "Улицы работают" фанорей-5. Мультфильм
10:10 "Среда"
11:30 Прямая мультисериал "Гинесовский рекорд"
12:00 Новости
12:20 "Кв. Восток" комедия
14:10 Горизонт
15:00 Новости (с субтитрами)
15:30 "Брильянты остаются брильянтами"
16:00 "Молодежь и закон" с Алексеем Гусмановым
17:30 "Получи свое" с Леонидом Якушевичем
21:00 Время
21:30 "Выборка звезд"
23:10 Чет? Или Котлет?
24:30 Премьера: "Планета К. П. Г. К." (2001 год)
25:00 Прямая Гир и Николай Кайков в фильме Фреджио Ферра Котополу "Клуб Котоп"
9.00 Слово пастыря
9.10 Здоровье
10.00 Новости
10.10 "Смак" с Андреем Шибановым
10.30 Олег Газманов, Лариса Долина, Николай Басков в юбилейном концерте Надежды Кадышевой и группы "Золотое кольцо"
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 История (с географией. "Осторожно - змеи"
13.10 Тайны века. "Женщина - красавица": Александра Коллонтай
14.00 Дисней-клуб: "Братец Медвежонок". Фильм о фильме
14.10 "Ералаш"
14.40 Умники и умницы
15.20 "Остров Дамаскина. 1969 год". Документальный фильм
16.10 Товарищ Сухов и все, все, все... в фильме "Белое солнце пустыни"
17.00 Космос. Уолта Дисней. Золотые годы Микки Мауса. Впервые в России
18.00 Вечерние новости
18.10 Лев Лещенко, Надежда Бабкина, Демис Руссос, "Бони М", "Бакара" в концерте "Мелодии и ритмы зарубежной эстрады по-русски"
20.00 "Кто хочет стать миллионером?" с Максимом Галкиным
21.00 Время
21.25 "Розыгрыш"
23.00 "Золотой Граммофон"
24.00 Премьера. Исторический боевик "Вони" (2001 год)
2.40 Боевик Жана-Жака Бенекса "Дива"

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

3.00 "Доброе утро, Россия".
6:45 Детективный сериал "Тайны следствия-3. Бумажная работа".
7:50 "Короткое замыкание". Ток-шоу.
8:50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9:00 ВЕСТИ.
9:20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
9:50 "Мусылмане".
10:00 "Вся Россия".
10:15 "Москва-Минск".
10:30 "Колоссальное хозяйство".
10:50 Елена Сафонова, Лариса Удовиченко, Марина Могилевская, Сергей Михолин, Евгений Соломин и Валентин Смирнитский в детективе по роману Иоанни Хмельовского "Пан или пропал".
11:50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
12:00 ВЕСТИ.
12:15 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
12:35 Георгий Мартынок, Леонид Каневский и Эльза Лещенко в детективном сериале "Следствие ведут Знаатоки". "Полуценный вор". 2-я серия.
14:00 "Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
14:30 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14:40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
15:00 ВЕСТИ.
15:10 Сергей Варчук, Борис Щербак, Ирина Ларина, Александр Лазаревич, Елена Коренева и Эдуард Марцевич в телесериале "Люди и тени-2. Оперативный обмен".
16:05 Мария Миронова, Марина Александрова, Екатерина Васильева, Лариса Удовиченко, Игорь Ливанов, Тигран Кеосаян и Игорь Вордин в телесериале "Главные роли".
17:00 ПРЕМЬЕРА. Сеняя программа.
Александр, Игорь Бочкин и Юлия Рутберг в детективе по роману Анны Малышевой "Визит Убийств".
18:00 ВЕСТИ.
18:30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
18:50 "Спокойной ночи, малыши".
18:55 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. Детективный сериал "Тайны следствия-3".
Бумажная работа.
20:00 ПРЕМЬЕРА. Церемония вручения ежегодной премии "Звукочая дорожка-2004".
0:50 "Дорожный патруль".
1:05 "Агентство одиноких сердец".

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.00 УТРО НА НТВ
8:45 Сериял "СВОБОДНАЯ ЖЕНЩИНА-2".
10:00 "СЕГОДНЯ УТРОМ".
10:25 "ИИ ГРАБЫ" с Дмитрием Захаровым.
11:20 Ток-шоу "СТРАНА СОВЕТОВ".
12:00 "СЕГОДНЯ".
12:30 Александр Абдулов, Евгений Уittoглан, Кира Романова и Мария Соломина в фильме "ДВОЕ В НОВОМ ДОМЕ".
14:10 "ВРЕМЯ ЕСТЬ".
14:35 "ПРОТОКОЛ".
14:50 "СЕГОДНЯ" с Ольгой Беловой.
15:35 Ток-шоу "ПРИНЦИП ДОМИНО".
17:00 "СЕГОДНЯ" с Ольгой Беловой.
17:30 Сериял "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО" (США).
18:35 "ПРОТОКОЛ".
19:00 "СЕГОДНЯ" с Ольгой Беловой.
19:35 "СВОБОДА СЛОВА" с Ольгой Шустовой.
20:55 ЗОЛОТАЯ КОЛЛЕКЦИЯ. Вась Джеймс Донд. Шон Коннери в фильме "БРИЛЛИАНТЫ ОСТАЮТСЯ НАВСЕГДА" (Великобритания).
23:30 БРАТЯ В КЛИЧКУ. ЛУЧШИЕ БОИ. Владимир Кличко - Рай Мерсер
24:50 Фэй Дануай, Алан Бейтс и Джон Гилгуд в эротическом фильме "3-Ю ДЕЙКА" (Великобритания).

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

15.30 Документальный сериал "Борьба за выживание". США.
16.00 Художественный фильм "НОВЫЕ РОБИНСОНЫ". США, 1998.
18.00 Художественный фильм "МЕТКА". США, 2002.
20.00 Документальный сериал "Анатомия катастрофы". США.
20.30 Документальный сериал "Борьба за выживание". США.
21.00 Художественный фильм "АРАБСКИЕ НОЧИ". 2-я серия. США, 2000.
23.00 Художественный фильм "СКРЫТАЯ УГРОЗА". США, 2001.
1.00 Теле-сериял "ИСТОРИИ О ПРИВИДЕНИЯХ". США.
1.30 Художественный фильм "ТЯЖЕЛЫЕ ДЕНГИ". США, 2000.
7.45 Информационно-развлекательный канал "Наше строительство".
10.55 Газетный дождь.
10.55 "СТРАСТИ ПО СЛОММ". Теле-сериял (Мексика).
11.45 "ЖИЗНИ ПРОДОЛЖАЮТСЯ". Теле-сериял (Россия).
12.35 Европейские ворота России.
12.50 Шопинггазин.
13.00 События. Время московское.
13.15 Телеканал "Дата".
14.05 Карaoke стрит.
14.20 Секретные материалы: расследование ТБЦ.
14.50 Денежный вопрос.
15.10 Петровка, 38.
15.30 Делова Москва.
16.00 События. Время московское.
16.15 "ИНСПЕКТОР КРЕСС". Детективный сериал (Германия).
17.30 "Неприрученная природа Азии". Теле-сериял (Франция).
18.05 Регионы: прямая речь.
18.30 Калла-малая.
19.00 "ТАЙНЫ НИРО ВУЛЬФА". Теле-сериял (США).
20.00 События. Время московское.
20.15 Николай Караченцов в программе "Приглашает Борис Хоткин".
21.00 "РАЗЛУЧЕННЫЕ". Теле-сериял (Мексика).
21.50 События. Время москвское.
22.00 Пять минут деловой Москвы.
22.05 "ЖИЗНИ ПРОДОЛЖАЮТСЯ". Теле-сериял (Россия).
23.00 Петровка, 38.
23.05 "Выборы-2004". Время московское.
24.40 "Народ хочет знать". Ток-шоу.
1.30 Временко.
5.55 "Возвращение в Олимпиаду". Мультимедийный фильм.
6.15 Москва: инструкция по применению.
6.40 "По следам Бременских музыкантов". Мультимедийный фильм.
7.05 "Глобальные новости". Авторская программа Павла Юрова.
7.10 "Николодеон на ТНТ". "Эй, Арнольд!" 11-я серия.
7.40 "Николодеон на ТНТ". "Как говорит Джинджер". 11-я серия.
8.05 "Николодеон на ТНТ". "Ох уж эти детки". 30-я серия.
8.30 Русская усадьба-3.
9.00 "Завтрак с Дискавери". "Волки у нашей двери". Познавательная передача.
10.00 "УБИЙСТВО КРАСИВА". Комедия. США, 1999 г.
12.35 "Арнольд" на ТНТ. "Арнольд" 37-я серия.
12.35 "Николодеон на ТНТ". "Дикая семейка Торнберри". 31-я серия.
13.00 "Николодеон на ТНТ". "ТБЦ". 1-я серия.
13.30 ТБ-Обед.
13.40 "Клуб с Дискавери". "Волки у нашей двери". Познавательная передача.
15.00 "Шоу Бэнни Хилла". Комедийное шоу.
15.30 "Маски-шоу". Комедия.
16.00 Реалити-шоу "12 негрятя".
17.00 "Окна с Дмитрием Шустовым". Ток-шоу.
18.00 Школа ремонта.
18.50 "Маски-шоу". Комедия.
19.30 Москва: инструкция по применению.
20.05 "Окна с Дмитрием Нагиевым". Ток-шоу.
21.00 Реалити-шоу "12 негрятя".
22.00 "ТНТ-комедия". "ПЯТНИЦА". Ток-шоу.
0.15 Реалити-шоу "12 негрятя". Спешкловение.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

3.00 Слово пастыря
9.10 Здоровье
10.00 Новости
10.10 "Смак" с Андреем Шибановым
10.30 Олег Газманов, Лариса Долина, Николай Басков в юбилейном концерте Надежды Кадышевой и группы "Золотое кольцо"
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 История (с географией. "Осторожно - змеи"
13.10 Тайны века. "Женщина - красавица": Александра Коллонтай
14.00 Дисней-клуб: "Братец Медвежонок". Фильм о фильме
14.10 "Ералаш"
14.40 Умники и умницы
15.20 "Остров Дамаскина. 1969 год". Документальный фильм
16.10 Товарищ Сухов и все, все, все... в фильме "Белое солнце пустыни"
17.00 Космос. Уолта Дисней. Золотые годы Микки Мауса. Впервые в России
18.00 Вечерние новости
18.10 Лев Лещенко, Надежда Бабкина, Демис Руссос, "Бони М", "Бакара" в концерте "Мелодии и ритмы зарубежной эстрады по-русски"
20.00 "Кто хочет стать миллионером?" с Максимом Галкиным
21.00 Время
21.25 "Розыгрыш"
23.00 "Золотой Граммофон"
24.00 Премьера. Исторический боевик "Вони" (2001 год)
2.40 Боевик Жана-Жака Бенекса "Дива"

«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курсатувлар дастури.
7.00 Давр.
7.25 ТВ - анонс.
7.30 "Мунаввар тонг". Информацион дам олиш дастури.
8.30 "Янги авлод" студияси: У ким? Бу нима?
8.50 "Бугдўзлардаги унча". Мультфильм.
9.00 Давр.
9.25 Болалар экрани: "Учинчи сайра сирин".
10.10 Токшоу.
10.20 "Давр" интервю.
10.45 Хандалар.
11.15 ТВ - адвокат.
11.20 "Гадалупе". Теле-сериял.
12.00 ТВ-анонс.
12.05 Давр. Миллий ҳафтасизлик.
12.25 "Дарё тугўни". Бадий фильм.
13.50 Ешлар давраси.
14.20 "Сен менгек ҳаётимсан". Теленовелла.
15.00 Интерфутбол.
16.40 Кишлоқдаги тенгдошлар.
17.00 "Олтин балалика". Мазрифий видеофильм 1-кисм.
17.30 "Давр" - репортаж. Умилхалк хайрига хашарига бағишланади.
17.40 ТВ - анонс.
17.45 Курсатувлар дастури.
17.50 "Янги авлод" студияси: Билган машаққати.
18.10 Дунё ақойиботлари.
18.20 Бизнес академия.
18.40 Каталог.
18.50 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Йилм.
19.00 Давр.
19.35 "Давр" - репортаж. Умилхалк хайрига хашарига бағишланади.
19.45 ТВ - анонс.
19.50 Муслик лаха.
19.55 "Эрмаздан авалги дунё". Илмий-оимабол фильм 6-кисм.
20.20 Оқанбар.
21.00, 22.35 Эълонлар.
21.05 "Ешлар" телеканалда премьера: "Келажакка қайтиб". Бадий фильм (давоми).
22.00 Давр.
22.40 ТВ - анонс.
22.45 "Келажакка қайтиб". Бадий фильм (давоми).
23.35-23.40 Хайрилик тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Курсатувлар тартиби.
17.20 Болажонлар экрани.
17.45 "Табриклаймиз-кутлаймиз".
17.55 "Мультихарпалак".
18.15 "Хусусийлаштириш: қадим қақадам".
18.35, 21.40 "Экспресс" телегазетаси.
18.45 "Экран зийнати ва киймати".
19.15 "Ариша".
19.35 "Мисли гаххар".
19.50 "Табриклаймиз-кутлаймиз".
20.20 "Нима учун?".
20.50 "Ханшахарлар".
21.50 ТТВда сериял: "Орзулар ороли".
22.30 "Бахтли бўлинг".
23.15 Киноиниқ. "Уйин". 1-2-кисмлар.

8.00 "Бардам бўлинг". Тонги дам олиш дастури.
9.00 "Мини футбол". Ўзбекистон чемпиони. 3-тур.
9.30 "Хабарлар".
9.45 "Болалар спорти".
10.00 Юн-рум кураши буй ича "Мустақиллик".
Гран-при турнири.
13.00-13.10 "Универсиада-2004".
"SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ.
16.55 Курсатувлар тартиби.
17.00 Кураш. Ўзбекистон биринчилиги.
17.30 "Хабарлар".
17.45 "Футбол мунди-

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

9.00 Слово пастыря
9.10 Здоровье
10.00 Новости
10.10 "Смак" с Андреем Шибановым
10.30 Олег Газманов, Лариса Долина, Николай Басков в юбилейном концерте Надежды Кадышевой и группы "Золотое кольцо"
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 История (с географией. "Осторожно - змеи"
13.10 Тайны века. "Женщина - красавица": Александра Коллонтай
14.00 Дисней-клуб: "Братец Медвежонок". Фильм о фильме
14.10 "Ералаш"
14.40 Умники и умницы
15.20 "Остров Дамаскина. 1969 год". Документальный фильм
16.10 Товарищ Сухов и все, все, все... в фильме "Белое солнце пустыни"
17.00 Космос. Уолта Дисней. Золотые годы Микки Мауса. Впервые в России
18.00 Вечерние новости
18.10 Лев Лещенко, Надежда Бабкина, Демис Руссос, "Бони М", "Бакара" в концерте "Мелодии и ритмы зарубежной эстрады по-русски"
20.00 "Кто хочет стать миллионером?" с Максимом Галкиным
21.00 Время
21.25 "Розыгрыш"
23.00 "Золотой Граммофон"
24.00 Премьера. Исторический боевик "Вони" (2001 год)
2.40 Боевик Жана-Жака Бенекса "Дива"

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.00 УТРО НА НТВ
8:45 Сериял "СВОБОДНАЯ ЖЕНЩИНА-2".
10:00 "СЕГОДНЯ УТРОМ".
10:25 "ИИ ГРАБЫ" с Дмитрием Захаровым.
11:20 Ток-шоу "СТРАНА СОВЕТОВ".
12:00 "СЕГОДНЯ".
12:30 Александр Абдулов, Евгений Уittoглан, Кира Романова и Мария Соломина в фильме "ДВОЕ В НОВОМ ДОМЕ".
14:10 "ВРЕМЯ ЕСТЬ".
14:35 "ПРОТОКОЛ".
14:50 "СЕГОДНЯ" с Ольгой Беловой.
15:35 Ток-шоу "ПРИНЦИП ДОМИНО".
17:00 "СЕГОДНЯ" с Ольгой Беловой.
17:30 Сериял "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО" (США).
18:35 "ПРОТОКОЛ".
19:00 "СЕГОДНЯ" с Ольгой Беловой.
19:35 "СВОБОДА СЛОВА" с Ольгой Шустовой.
20:55 ЗОЛОТАЯ КОЛЛЕКЦИЯ. Вась Джеймс Донд. Шон Коннери в фильме "БРИЛЛИАНТЫ ОСТАЮТСЯ НАВСЕГДА" (Великобритания).
23:30 БРАТЯ В КЛИЧКУ. ЛУЧШИЕ БОИ. Владимир Кличко - Рай Мерсер
24:50 Фэй Дануай, Алан Бейтс и Джон Гилгуд в эротическом фильме "3-Ю ДЕЙКА" (Великобритания).

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

15.30 Документальный сериал "Борьба за выживание". США.
16.00 Художественный фильм "НОВЫЕ РОБИНСОНЫ". США, 1998.
18.00 Художественный фильм "МЕТКА". США, 2002.
20.00 Документальный сериал "Анатомия катастрофы". США.
20.30 Документальный сериал "Борьба за выживание". США.
21.00 Художественный фильм "АРАБСКИЕ НОЧИ". 2-я серия. США, 2000.
23.00 Художественный фильм "СКРЫТАЯ УГРОЗА". США, 2001.
1.00 Теле-сериял "ИСТОРИИ О ПРИВИДЕНИЯХ". США.
1.30 Художественный фильм "ТЯЖЕЛЫЕ ДЕНГИ". США, 2000.
7.45 Информационно-развлекательный канал "Наше строительство".
10.55 Газетный дождь.
10.55 "СТРАСТИ ПО СЛОММ". Теле-сериял (Мексика).
11.45 "ЖИЗНИ ПРОДОЛЖАЮТСЯ". Теле-сериял (Россия).
12.35 Европейские ворота России.
12.50 Шопинггазин.
13.00 События. Время московское.
13.15 Телеканал "Дата".
14.05 Карaoke стрит.
14.20 Секретные материалы: расследование ТБЦ.
14.50 Денежный вопрос.
15.10 Петровка, 38.
15.30 Делова Москва.
16.00 События. Время московское.
16.15 "ИНСПЕКТОР КРЕСС". Детективный сериал (Германия).
17.30 "Неприрученная природа Азии". Теле-сериял (Франция).
18.05 Регионы: прямая речь.
18.30 Калла-малая.
19.00 "ТАЙНЫ НИРО ВУЛЬФА". Теле-сериял (США).
20.00 События. Время московское.
20.15 Николай Караченцов в программе "Приглашает Борис Хоткин".
21.00 "РАЗЛУЧЕННЫЕ". Теле-сериял (Мексика).
21.50 События. Время москвское.
22.00 Пять минут деловой Москвы.
22.05 "ЖИЗНИ ПРОДОЛЖАЮТСЯ". Теле-сериял (Россия).
23.00 Петровка, 38.
23.05 "Выборы-2004". Время московское.
24.40 "Народ хочет знать". Ток-шоу.
1.30 Временко.
5.55 "Возвращение в Олимпиаду". Мультимедийный фильм.
6.15 Москва: инструкция по применению.
6.40 "По следам Бременских музыкантов". Мультимедийный фильм.
7.05 "Глобальные новости". Авторская программа Павла Юрова.
7.10 "Николодеон на ТНТ". "Эй, Арнольд!" 11-я серия.
7.40 "Николодеон на ТНТ". "Как говорит Джинджер". 11-я серия.
8.05 "Николодеон на ТНТ". "Ох уж эти детки". 30-я серия.
8.30 Русская усадьба-3.
9.00 "Завтрак с Дискавери". "Волки у нашей двери". Познавательная передача.
10.00 "УБИЙСТВО КРАСИВА". Комедия. США, 1999 г.
12.35 "Арнольд" на ТНТ. "Арнольд" 37-я серия.
12.35 "Николодеон на ТНТ". "Дикая семейка Торнберри". 31-я серия.
13.00 "Николодеон на ТНТ". "ТБЦ". 1-я серия.
13.30 ТБ-Обед.
13.40 "Клуб с Дискавери". "Волки у нашей двери". Познавательная передача.
15.00 "Шоу Бэнни Хилла". Комедийное шоу.
15.30 "Маски-шоу". Комедия.
16.00 Реалити-шоу "12 негрятя".
17.00 "Окна с Дмитрием Шустовым". Ток-шоу.
18.00 Школа ремонта.
18.50 "Маски-шоу". Комедия.
19.30 Москва: инструкция по применению.
20.05 "Окна с Дмитрием Нагиевым". Ток-шоу.
21.00 Реалити-шоу "12 негрятя".
22.00 "ТНТ-комедия". "ПЯТНИЦА". Ток-шоу.
0.15 Реалити-шоу "12 негрятя". Спешкловение.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

3.00 Слово пастыря
9.10 Здоровье
10.00 Новости
10.10 "Смак" с Андреем Шибановым
10.30 Олег Газманов, Лариса Долина, Николай Басков в юбилейном концерте Надежды Кадышевой и группы "Золотое кольцо"
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 История (с географией. "Осторожно - змеи"
13.10 Тайны века. "Женщина - красавица": Александра Коллонтай
14.00 Дисней-клуб: "Братец Медвежонок". Фильм о фильме
14.10 "Ералаш"
14.40 Умники и умницы
15.20 "Остров Дамаскина. 1

ЯКШАНБА 14

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДИЕНИСИ

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон".
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 "Камалат". Болалар учун кинодастур.
10.00 "Хашар - элга ярашар".
10.10 "Ватанимга хизмат қиламан".
11.10 "Она меҳри".
11.30 "Бу турфа олам".
12.20 "Хашар - элга ярашар".
12.30 "Лаззат сеҳри".
13.00 "Ез ифори". Телесериял.
14.10 "Интеллектуал ринг". Телеушун.
14.50 ТВ клип.
14.55 "Қорақалпоқнома".
15.15 "Хашар - элга ярашар".
15.25 "Дўстлик" студияси: 1. "Рангинкамон". 2. "Диндар". 3. "Айчўрак". 4. "Чинсан".
16.45 "Гал чикди".
17.35 "Хашар - элга ярашар".
17.45 "Портретга чиқтилар".
"Болалар сайбраси": 18.00 "Олтин тож". Телеушун йўналиши.
18.30 "Шахсий фикр". Телебахс.
19.00 ТВ клип.
19.10 "Бизнес ҳафта".
19.25, 20.00, 20.25, 21.10 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Тахлилнома" (рус тилида)
20.05 "Оламга сайҳат". Кинокурсаду.
20.30 "Тахлилнома".
21.15 "Хашар - элга ярашар".
21.25 "Ўзбекистон" телеканалда илк маротаба: "Ез ифори". Телесериял.
22.35 "Яхшилик".
"Якшанба кинозали".
23.00 "Ўзбекистон" телеканалда илк маротаба: "Оскар". Бадий фильм.
00.40-00.45 Ватан тимсоллари.

«ЕШЛАР» ТЕЛЕКАНАЛИ

6.55 Курсатулар дастури. 7.00 Давр.
7.25 ТВ - анонс.
7.30 "Мунаввар тонг". Информацион дам олиш дастури.
8.30 "Янги авлод" студияси: Билагон маслаҳати. Мультифильм.
9.00 "Давр" - репортаж. Умумхалк хайрия ҳаширига бағишланади.
9.10 ТВ - анонс.
9.15 Жаҳон географияси.
10.05 Очил дастурхон.
10.25 Охариба.
11.05 "Ешлар" телеканалда харбий - вақтараварлик дастури: 1. Марди майдон 2. Аскар мактублари.
11.45 "Килни кирк ғриб..." Интеллектуал ушун.
12.35 "Тутинган ака-укалар". Бадий фильм.
14.05 Азизим.
14.25 Болалар экран: "Дороти Оз мамлакатда".
15.00 Ринг кироллари.
15.50 Дунё ажойиботлари.
16.00 "Учинчи сайёра" маърифий дастури.
16.50 "Олтин баллиқча" Маърифий видеофильм 2-қисм.
17.20 "Давр" - репортаж. Умумхалк хайрия ҳаширига бағишланади.
17.30 "Янги авлод" студияси: Келди баҳор, гул баҳор.
17.45 "Мульттомоша".
18.00 Спорт ҳафтаномаси.
18.15 "Армон". Видеофильм.
18.50 Олтин мерос.
18.55, 21.55 Иқлим.
19.00 "Давр" - news.
19.20 ТВ-анонс.
19.25 Очун.
19.50 Сув - ҳаёт манбаи.
19.55 Мусиқий лаҳзалар.
20.05 "Заковат" интеллектуал ушун.
21.00, 22.30 Эълонлар.
21.05 "Ешлар" телеканалда премьераси: "Елгон сиртмоғи". Бадий фильм.
22.00 "Давр" ҳафта ичиди.
22.35 ТВ - анонс.
22.40 "Елгон сиртмоғи". Бадий фильм (давоми).
23.30-23.35 Хайри тун.

«ТОШКЕНТ» ТЕЛЕКАНАЛИ

17.10 Курсатулар тартиби.
17.20 Болаларлар экран.
17.45 "Табриклаймиз, кутлаймиз".
17.55 "Эртақларнинг сеҳрли олами".
19.35 "Шунақа гаплар".
Хажвий курсату.
19.50, 21.30 "Экспресс" телегазетаси.
20.00 "Табриклаймиз-кутлаймиз".
20.30 "Жаҳон географияси".
21.00 "Саодат қалити".
21.40 "Тв плюс".
22.10 Киноиниқ. "Чангалзор киролли".

8.00 "Бардам бўлинг". Тонги дам олиш дастури.
9.00 "Қувнок стартлар".
9.30 "Хабарлар".
9.45 "Рақибингиз гроссмейстер".
10.00 "Соғлом оқватланиш сирлари".
10.10 Юнон-рум кураши буй ичм "Мустақиллик".
РЖТ.
13.00 Л. Голубкина ва Ю. Яковлев "Гусар баллада-си".
комедиясида.
"SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ.
14.00 "Спорт клуб".
17.00 Курсатулар тартиби.
17.05 "Хабарлар".
17.10 "Эртага футбол".
17.20 "Sport TV" да кино: "Жерри Магуайер". Бадий фильм.
РЖТ.
19.30 "Аралаш".
"SPORT". ТЕЛЕКАНАЛИ.
20.00 "Формула-1" пойғалари.
21.00 "Зафар бекати: Р. Рискиев".
21.20 "Хабарлар".
21.35 Юнон-рум кураши буй ича "Мустақиллик".
Гран-при турнири.
22.35 Жаҳон спорти: "Еврофутбол".

30

9.00 "Дастурнинг омилли".
9.05 "Теле-хамкор", фойдали газета.
9.30 - Детский час.
10.00 - Фильм-детский "Волшебная лампа Аладина", сказка.
11.30 - "Теле-хамкор", фойдали газета.
12.00 - Семейное кино: "Последней из могикан", остроконечный фильм.
13.40 - "Девял планета" - документальный фильм.
14.30 - "Киевский южонли": "Робин Гуд, принц воров", приключенч.
16.30 - "Познавательная передача".
17.00 - Тележурнал.
17.40 - "Теле-хамкор", фойдали газета.
18.10 - Киносеанс на "30-м": "Северная овца", 2 серия, мультфильм.
19.45 - "Очиқон", мусиқий дастури.
20.05 - "Спорт - экстрим".
20.45 - "Теле-хамкор", фойдали газета.
21.05 - "Коллекция Диналы Стил", сериал.
22.00 - Воскресный киносеанс на "30-м": "Формула", детектив.

1

6.00 Новости.
6.10 Сериал "Все путешествия команды Кусто". «Сердце моря». 2-я часть.
6.30 Приключенческий фильм «Отряд особого назначения».
8.00 Новости.
8.10 Армейский магазин.
8.40 Дисней-клуб: «Микки Маус и его друзья».
9.10 «В мире животных» с Николаем Дроздовым.
10.00 «Непутевые заметки» с Дм. Крыловым.
10.20 Пока все дома.
11.00 «Угадай мелодию» с Валдисом Пельшем.
11.30 Павел Любимцев в программе «Путешествия натуралиста».
12.00 Новости (с субтитрами).
12.10 «Пестрая лента» с Сергеем Урсулком. «Гусарская баллада».
13.00 «Гусарская баллада».
14.00 Новости (с субтитрами).
14.10 Комедия «Гусарская баллада». Окончание.
15.00 «Шутка за шуткой». Юмористическая программа.

16.00 Живая природа.

"Правда в словах".
17.00 "Таящийся роман".
19.30 Воскресный «Ералаш».
20.00 Новости.
20.10 «Братство по оружию» (2004 год).
21.00 «Благословите женщину» (2003 год).
23.00 Время.
23.50 «Жесткий романс». 1- и 2-я серии.
2.00 Время. Спецвыпуск.
2.30 Фильм «Жесткий романс». Окончание.

ТРК

3:40 Алексей Дикий, Рубен Симонов и Евгений Самойлов в фильме Всеволода Пудовкина «Адмирал Нахимов», 1946г.
5:10 «Дракоша и компания». Детский телесериал.
5:35 «Мир на грани».
6:00 ВЕСТИ.
6:10 «Военная программа» Александра Сладкова.
6:30 «Студия «Здоровье».
7:05 Всероссийская потеря «ТВ Бинго шоу».
7:25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.
8:05 «Сто к одному». Телеигра.
9:00 ВЕСТИ.
9:10 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.
9:40 «Диалоги о животных».
10:25 «Вокруг света».
11:15 «Парламентский час».
12:00 ВЕСТИ.
12:20 РОДНОЕ КИНО. Евгений Матвеев, Галина Польских, Никита Джигурда и Лариса Удовиченко в фильме «Любить по-русски-2», 1996г.
14:20 ПРЕМЬЕРА. Тележурнал «Фитиль».
15:00 ВЕСТИ.
15:10 «Комната смеха».
16:00 ПРЕМЬЕРА. Лев Лещенко и Вячеслав Добрынин. Гала-концерт «Песня на двоих» с участием Владимира Винокура, Надежды Бабкиной, Наташи Корольевой и многих других.
17:50 «В Городок».
18:00 ВЕСТИ.
18:20 Вера Алентова, Алексей Баталов, Ирина Муравьева, Раиса Рязанова, Александр Фатюшин и Владимир Басов в фильме Владимира Меньшова «Москва слезам не верит», 1979г.
22:20 Михаил Задорнов, Лариса Долина, Николай

Басков и многие другие в гала-концерте «Телеканал «Россия» собирает друзей».

1:15 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. «Семь дней» (США), 1998г.
НТВ
6:20 Детское утро на НТВ.
8:50 ГОЛУБОЕ ДЕРЕВО (Аргентина).
7:50 Мультфильм «ВОЗВРАЩЕНИЕ БЛУДНОГО ПОПУГАЯ».
8:00 «СЕГОДНЯ».
8:20 «ПРОСТО ЦИРК».
8:50 Лотерея «ШАР УДАЧИ».
9:00 ЦЕНТРИЗБИРКОМ. Ю. 9:15 «ЕДИМ ДОМА» с Юрием Высоцкой.
9:45 Вячеслав Гуренков и Геннадий Юткин в фильме «ЖАВОРОНОК».
11:30 «ВОЕННОЕ ДЕЛО».
12:00 «СЕГОДНЯ».
12:20 «АПЕЛЬСИНОВЫЙ СОК». Программа Владимира Соловьева.
12:50 «ВНИМАНИЕ: РОЗЫСКИ». ГИБИЛЬ ЛЕС.
13:20 Андрей Ростоцкий, Владимир Меньшов и Леонид Кулагин в остроконечном фильме «ПЕРЕВАТ».
15:10 «ИХ НАРВА!» с Дмитрием Захаровым.
16:00 «СЕГОДНЯ».
16:20 «ПРЕСТУПЛЕНИЕ В СТИЛЕ «МОДЕРН»: КОРОЛИ БЛЕФА.
16:55 СЕРИАЛ ПО ВЫХОДНЫМ. «МОСКВА. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ», 8 серия.
18:00 СВОЯ ИГРА.
19:00 ФИЛЬМ НЕДЕЛИ. Жан Рено и Кароль Буке в боевике «ВАСАБИ» (Франция).
21:00 «НАМЕДНИ» с Леонидом Парфеновым.
22:30 Джейн Фонда и Роберт Де Ниро в фильме «СТЭНЛИ И АЙРИС» (США).
24:30 «СВОБОДА СЛОВА: ИТОГИ ВЫБОРОВ-2004».
2:30 ЖУРНАЛ ЛИГИ ЧЕМПИОНОВ.

ТРК

8.25 Фильм-сказка. «СИНЯЯ ПТИЦА».
10.00 «Отчего, почему?». Программа для детей.
10.55 События. Время московское.
11.00 Мультпарад. «Исполнение желаний». «Пингвин».
11.45 События. Время московское.
11.50 Марш-бросок.
12.20 Наш сад.
12.35 Лакочный кусочек.
13.00 События. Время московское.
13.25 Звезда автострады.
13.40 «Бытьте влюбленными». Художественный фильм. (В 12.00 и в 13.00 События. Время московское).
15.25 Владимир Еремин в программе «Приглашает Борис Ноткин».
16.00 События. Время московское.
16.15 «Алфавит». Телеигра.
16.55 «21 кабинет» с Виктором Белицким.
17.25 Русские зимы в Ницце.
17.50 «Муравышка-хвастунышка». Мультфильм.
18.15 События. Время московское.
18.25 «Великая иллюзия».

ТРК

11.00 Мультсериал «Мумии возвращаются». США.
11.30 Художественный фильм «АРАБСКИЕ НОЧИ». 2-я серия. США, 2000.
13.30 Художественный фильм «НОВЫЕ РОБИНОЗЫ». США, 1998.
15.30 Окно в мир. О жизни в разных странах.
16.00 Художественный фильм «ГОЛОВОРЕЗЫ». США, 2000.
18.00 Художественный фильм «БЕЛАЯ ЛИКОРАДКА». США, 2003.
20.00 Документальный сериал «Диние звезды». США.
20.30 Документальный сериал «Экстремальный контакт». США.
21.00 Художественный фильм «НУ, ТЫ И ПРИДУРКИ». США, 2001.
23.00 Художественный фильм «НАРКОБАРОН». США - Канада, 2002.
1.00 Телесериял «ИСТОРИИ О ПРИВИДЕНИЯХ». США.
1.30 Художественный фильм «ШУТЛИВЦА». США, 2000.

ТРК

7.00 «Неизвестная планета». Познавательная передача.
7.40 «НОВАЯ ЖЕРТВА». Детективная мелодрама. 106-я серия.
8.35 «Маски-шоу». Комедия.
9.05 «Фигли-Мигли». Юмористический журнал.
9.30 Микс фэйт: бой без правил.
10.00 «Зварт на Дискавери». «Охотник на крокодилов». Познавательная передача.
11.00 «Каламбур». Юмористический журнал.
11.30 «Москва: инструкция по применению». Дайджест.
12.05 «ОПАСНО ДЛЯ ЖИЗНИ». Комедия. Россия, 1986 г.
14.05 «Шоу Бенни Хилла». Комедийное шоу.
14.25 «Фигли-Мигли». Юмористический журнал.
14.55 «Каламбур». Юмористический журнал.
15.25 «Маски-шоу». Комедия.
16.00 Реалити-шоу «12 негрят».
17.00 «САША + МАША». Комедия.
17.30 «МОЯ РОДНЯ». Комедия.
18.00 «Школа ремонта». Дом художников.
19.00 «Фигли-Мигли». Юмористический журнал.
19.30 «Шоу Бенни Хилла». Комедийное шоу.
20.00 «Запретная зона» с Михаилом Пореченковым. Ток-шоу.
21.00 Реалити-шоу «12 негрят».
22.00 «ТНТ-комедия». «МИННО». СССР, 1977 г.
0.15 Реалити-шоу «12 негрят». Спецвыпуск.
0.20 «КАКАЯ У ВАС УЛЫБКА». Лирическая комедия. 1974 г.

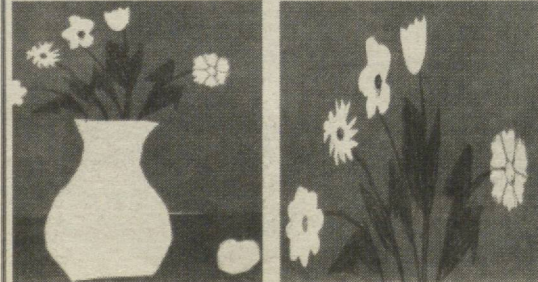

BOLALAR SAHIFASI

FARZANDLARIMIZ IJODIDAN

Havaskor rassom Zarina RAZZOQOVA ijodidan namunalalar. Toshkent shahar Chilonzor tumani 195-maktabning 3-«a» sinf o'quvchisi. 9 yosh.

Болажон, мен сени жон тикиб топдим, Кувончу ҳадикка тўлиб турибман...

Муҳтарама УЛУФОВА

“Арзоннинг шўрваси татимас” лиги шу-да, - деган ҳаёл кечди ҳамир ёйётган Манзуранинг дилидан. - Юз сўм арзон экан, деб олаверибман-у, бу ёғини ўйламабман...”

Ишхонасидаги супур-сидирларни тугатиб уйга чоғланди. Тушликка - қизининг мактабдан қайтишига ўғлининг ўқишга кетишига бир патнисгина картошка сомса пишироқчиди. Ҳамир охиригача ёйилмай узилиб, тешилиб... Бехосдан эшик қаттиқ тақилди. “Очиқ эди шекилли... Махбуба бунақа қаттиқ урмасди...”

Манзуранинг юзи кўриниши билан ташқаридан кўзларини катта-катта очиб унга тикилишган учта қиз бара-вар гапиришди:

- Тезда мактабга юраркансиз!
“Махбубанинг синфдошлари-ку, булар! Нима бўлдийкин?” - онани ваҳима босди.

- Тинчликми? Махбубанинг ўзи қани?
- Ҳалиги... Махбуба-чи... - деб гап бошлаган қизга ёнидагиси ғалати қараш қилди, - ҳалиги... Тезда юраркансиз-да мактабга, устоз айтдилар!
- Махбуба қаерда ўзи, тинчликми?

Қизлар яна бир-бирларига қараб чайнаlishди. Манзура саволга жавоб ололмаглигини англадики ё тоқати-тоқ бўлдики, шитоб билан орқасига ўғирлиди, кўлларини ювиб, халатини костюмга алмаштирди, оёғига қалиш кийиб ташқарига отилди. Қизалоқлар унга эргашдилар.

- Махбуба... йиқилиб тушди? - деб йўл-йўлақай берган саволига “йўқ” жавобини қилишди. - Ё болалар қизлар уришди? - деб сўраганида, қизлардан бири жавобга шайланди-ю, бошқаси озгини “ёғди”:
- Устоз онасининг ўзи келсин, гаплашамиз, - дедилар.

Манзура учинчи қават зинасидан кўтарилаётганда, томоғи қуруқлаб ачишарди. Йўлакнинг нариги бошидаги 2 “А” синфига етиб боргунича, терга ботди. Хона эшиги ёпик, таниш овоз, таниш оҳанг - Махбубанинг ўқитувчиси зарда билан қаттиқ-қаттиқ гапирарди. Йўл бўйи унинг орқасидан келган қизлар бирдан югуриб олдинга ўтдилар ва синф эшигини очиб ичкарига зўлон қилдилар:

- Ана, ойиси келди!

Манзура ичкарига қадам қўяр-қўймас кўзлари билан Махбубани ахтарди: синфдаги ҳамма жойлар ота-оналару ўқувчилар билан тўлган, қизи энг охириги партанинг ёнида тик турарди. Унинг ранглари ўчган, онасини кўриб яна ҳам кўркиб кетгандай бўлди. Манзура беихтиёр у томонга юраркан, ўқитувчининг:

- Ойиси, сиз уйдамингиз? - деган саволидан тўхтади.

- Ҳа, уйда эдим, ишга бориб келдим. Тинчликми?

Устоз тинчликми, деган саволга эйтибор ҳам бермади. Махбубага қат-

тиқ тикилди:
- Онанг уйда эканлар-ку! Ёлгон гапиришни ким ўргатган сёнга? - деб яна Манзурага юзланди:
- Кеча кундалик дафтарига бугун ота-оналар мажлиси бўлишини ёзиб бергандим, ўзига ҳам тайинлагандим. Айтмадимми сизга?

Манзуранинг дилини гижимлаб турган кўркувнинг панжалари бўшашди: “Мажлисга келмаганимга жаҳллари чиқибди-да”.

- Кундалик дафтарини қарамабман, - деди айбини бўйнига олиб ва кўнглида ўзидан норози бўлди: “Кечқурун ишхонами тозалаб қайтганимдан кейин дафтарларини бир кўриб қўйсам бўларди-ку. Мен ишдан келгунимча ухлаб қолган бола...” - Манзуранинг хаёлини ўқитувчининг буйруғи кесди:
- Ўтиринг!

Манзура Махбубанинг ёнидаги бўш ўринга ўтириб, ҳамон тикка турган қизини кўлидан ушлади: кичкинагина кўлча муздекина эди. Она уни ўзи томон тортди “Ўтир!” ишорасини қилди. Қиз эса

КЎТАР,
(хикоя)

“Ўтиришим мумкинми-кан?” - деган маънода ўқитувчисига қаради.
- Ўтир!

Махбуба омонатгина ўтираркан, она ўзи томон тортди қизини, иккала кўлчани қафтлари орасига олди.
- Энди асосий масалага ўтсак бўлади, - деб алоҳида ургу билан гап бошлади устоз. - Ҳурматли ота-оналар, қутилмаганда мажлис чакоришимнинг сабаби шуки, ўтган кун синфимизда бир ёмон воқеа бўлди.

Шу лаҳза Махбубанинг кўллари қалтирай бошлади. Манзура кўрқиб кетди, секин шивирлади: “Бирор жойинг оғрияптими? Қорнинг очми?” Махбуба онасининг саволини эшитдики, йўқми... пастки лабини тишлаганча кўркув билан устозга тикилиб турарди.

... синфимиздан учта қиз, - давом этди ўқитувчи. - иккитасининг номини айтмайман, уларнинг оналари билан гаплашиб олдик... учинчиси - Махбуба Азимова! Гулшан қизимизнинг эшигига хат кистириб кетибди! - шундай деб устоз кўлидаги буклоғлиқ оқ қоғозни очди, ёзуви томонини ўтирганларга қаратди: қизил, кўк рангли қаламда катта-катта ёзилган ёзувлар, ўртада ҳайвончанинг болаларча чизилган расми.

- Кўрялсизларми, - деб изоҳ бера бошлади ўқитувчи, - маймунча чизиб, “бу - Гулшан, сариқ сочли тўли”, - деб ёзиб қўйишган...
Манзура вазиятни энди тушунгандай бўлди. Кўнглига: “Нима сабабдан?” - деган савол келди. Йилганларнинг аксарияти ўғирлиб она-болага қараб туришарди: саволому, ачинганнамо, бэфарку киборли қарашлар...
- Нима сабабдан? Сабаби бордир, ахир? - деб ўрнидан туриб кетди Манзура.
- Ҳа, яшанг! Сабаби йўқ-да! - деди устоз тантанавор. - Мана ўзлари айтишсин! Қип-қизил юзлари ҳамиша қулиб турадиган, янги урф бўлган либослари ўзига ярашқили жувон - Гулшаннинг онаси ўрнидан турди. Биринчи қаторда ўтирганлиги сабабли, ўқитувчининг олдидаги қизик орқасига ўтирилди:
- Биз ҳам шунга ҳайронмиз-да! Битта домда яшасак... Мен доим бирга ўйна-

лар, уришманлар, дейман. Кеча катта қизим кўчадан келаётганда, мана шу қоғоз эшикка кистирилган экан. Уни кўриб Гулшан йиллади, шунинг учун устозга келтириб бердик.

“Махбубанинг бунақа қалин чизадиган қаламлари йўқ, уйимизда бунақа олпоқ қоғоз ҳам йўқ-ку... Ёзувларим бошқача”. Манзуранинг кўнглига келган саволга жавоб бергандай, гапни ўқитувчи давом эттирди:

- Мен болалар билан гаплашдим, бу ишни кимлар қилгани маълум бўлди. Тўғри, Махбуба чизмаган, ёзмаган, лекин шундай қиламиз, деб бошқаларга ўргатган!

- Болага тарбия бериш керак-да, - деб гапни илиб кетди кўшни домда яшовчи аёл. - Биз ўқишга жўнатсак, болаларимизнинг тарбиясини бузишса!...
- Синфимда шундай воқеа бўлганидан буён ўзимга келолмайман, - деб давом этди устоз. - Азимовадан бир оғиз гап ололмайман, “мик” этмайди, ота-онангни олиб кел, десам...
- Лобар опа, - деб яна ўрнидан турди Манзура. - Бундан аввал ҳам шунга ўхшаш воқеа бўлганмиди? Махбубанинг бекордан-бекорга бировни хафа қиладиган одати йўқ эди, балки мактабда бо-

кани илгакка осди.
- Алмаштир кийимларингни! - деди-ю, қизи бир-икки қадам ташлаши билан елкасидан ушлаб тўхтатди.

- Качонгача ўтирасан ваннада, Озод?

- Онасининг зардали овозидан ҳайрон бўлган ўғли кўлида бир пой туфлисини кўтарганча йўлакка чиқди ва:
- Ўзим туфлимнинг йиртиғини тикиб олдим, - деди мактанганнамо.
- Энди сизларникиям тикиб бераман...

Манзура қизини ювиниш хонасига олиб кирди, эшикни ёғди:
- Ечин, ваннага туш! Ҳозир кийимларингни олиб келаман.

Манзура Махбубанинг ювилган кийимларини ташлаб чиққанда, ҳамон нима гаплагини тушунолмаётган Озод онасининг юзига тикилиб сўради:
- Нима бўлди, ая?

Ўғлининг овози шу қадар самимий, меҳрли эдики, онанинг кўксига портлашга йўл тополмаётган нимадир юмшагандай бўлди.

- Э-э, анави, - деб ванна томонга ишора қилди, - маймунчанинг расмини чизиб, ҳар хил гаплар ёзиб Гулшаннинг эшигига кистириб кетибди. Ўғли эди:
- Шу холосми? Бола-ку! Шунга хамисиз, ая?

- Сенга ҳамма нарса кулгу! Ўттизта ота-онаю болаларнинг олдида томдан тараша тушгандай қилиб тикка тургазиб, боланг мана шундай бемаъни қилиқ қилди, тарбиясиз, десинлар-чи...

- Йўғ-э? - ҳайрон бўлди Озод.
- Нима “йўғ-э”?

- Шунга ота-оналарни йиғишибди-ми? - ўғли яна бир лаҳза Манзурага тикилиб турди-да, яна кулди.
- Лекин ая, сиз...

Озод чарақлаган кўзларини катта-катта очиб Манзурага яқин кела бошлади. Она билдики: ўғли ҳозир унга шўх кўзларини тикиб тураверди - токи кулдирмагунича! Лекин айнаи шу лаҳзада юрагига ҳазил сифмасди. Манзура шарт ўғирлиб тўғридаги кичкина хонага кириб кетди. Эшикни маҳкам ёпиб, деворга суянганча аста ерга чўқаркан, кўллари билан кўзларини қаттиқ босди: йўқ, ёшлар ичкарига қайтиб кетмади. “Нега бу ўқитувчи ҳеч қулмас эканлар?” Ҳа, дарвоқе, асосан байрамлар олдида чакриладиган ота-оналар йиғилишига айрим аёллар чиройли қоғозларга ўралган нарсалар олиб бориб устозни табриклаганлариди... “Нима қилардингиз, бекорга овора бўлибсиз...” - дейдилар-у, шундай пайтларда доимо сийёсий арбобдай юрадиган юз-кўзларига табассум югургандай бўлади. Шунинг учун “Фалон кун мажлис” деб хабар келгандан Манзуранинг юраги безиллай бошлайди: “Нима қилсам экан?” Совға олиб борай деса, тузукроқ арзийдиган нарсага орттиролмайди. Шундоқ боравериш ҳам... бошқаларнинг олдида ноқулай... Хуллас, азбаройи мажбурийдан юзини босгандай мажлисга боради...

...Орадан қанча вақт ўтди - билмайди. “Ташвиш келса, ғамга ботиб ўтирма, бир машғулот топ. Ҳам ишинг битади, ҳам фикринг чалғийди”, - онасининг доим таъкидлагандиган ўғити шу эди. Ювиб қўйган кирларининг йиртилган, сўкилган жойларини тикка бошлади. Лекин кўз олдида синфдаги воқеалар кетмасди: устознинг ҳафт тўла кўзлари, овози... ҳали кўп нарсага ақли етмайдиган болаларнинг қарашлари... ҳаммасидан ҳам Махбубанинг иштонини ҳўллаб қўйиши... энди қандай қилиб мактабга боради?

(Давоми 12-бетда.)

БОШИНИГНИ!

шқачадир... Лекин қандай бўлса ҳам, сабаби бордир?

- Шунча одамни, мени ноҳақ деяпсизми? Мен болангизга тўхмат қилаяпманми? Гуноҳини хас-пўшляяпманми? Болангизнинг тарбиясини...

Бора-бора баланглашиб, асабийлашиб бораётган овозининг оёқлари остида янчилаётган қаби бир заиф, титроқ “ая-а” деган илтижодан Манзура “ялт” этиб ёнига - қизига қаради. Махбубанинг кўркув тўла кўзларидан қон қочган юзларига дувиллаб ёш тўкилди: “Ая-а...”

Манзура тез ўтирди, қизига яқин келиб: “Нима бўлди?” - деди кўксини тўлдирётган аламни зўрга босиб. Қизи нимадир демоқчи бўлар, жовдирар... Манзура унинг ўриндиққа тиралган кўлларини ушламоқчиди, бармоқлари Махбубанинг ҳўл кийимига уринди. “Вой!” - деганча ўрнидан турди-да, папкани кўтарди, қизини олдида ўтказиб эшик томонга йўналтирди. Ташқарига чиқишларига уч-тўрт қадам қолганда, орқароқда ўтирган болалардан бири:
- Ва-а, Махбуба сийиб қўйибди! - деди ҳаммага эшиттириб.

Уйга кириб келишганда, ювиниш хонасида шариллаб сув оқарди.

- Ая, сизмисиз? Индамасдан қаёққа кетиб қолдингиз? - ўғли Озоднинг овози ўша ёқдан келди.

Манзура индамади, кўлидаги пап-

Муҳаррам хола ўрнидан базур туриб юз-қўларини ювиб келди-ю, артинишга сочиқ тополмасдан ўрнига чўкди.

"Қандай кунга қолдим-а? - деб ўйлади у, - ёшим олтмишга яқинлашиб қолди. Олдимда биронтаям фарзандим, келиним бўлмас. Яхшиям қўшним Шарофатхон бор. Бир бурданон билан бир коса овқат-ни ҳар куни қанда қилмасдан олиб чиқиб турибди бояқиш. Вақтида уни назаримга илмас, қийналиб рўзгор тебратса-да, бир қошиқ ёвгон нарироқда турсин, бир оғиз ширин сўзимни раво кўрмасдим. Эвоҳ, болалар тарбиясида адашган эканман, афсус. Бу кўр кўзлар кеч очилди..."

Муҳаррам оиласида эрқароқ ўсди. Мактабда ҳам дўғоналаридан ажралиб турар, унинг ўжарлиги, уришқоқлиги сабаб ҳеч бир қиз у билан дўстлашмас ҳам, сирлашмас ҳам эди. Мактабни битириб, ўқишга бориб имтиҳонлардан "ийқилиб" қайтди. Сўнгги йили бир ташкилотга ишга кириб, ишлай бошлади. Ишонасида Валижон исмли йигитни учратди. Йигит жуда ақлли, камгап, сермулоҳаза эди. Нима бўлди-ю, янги йил арча байрамиди Муҳаррам Қорқизликка, Валижон эса Қорболикка танландилар. Шу тариха иккови бир-бирига кўнгли кўйдилар. Орадан икки йил ўтиб, уларнинг тўйи бўлди.

Бу орада Валижон ишини алмаштиришга тўғри келди. У энди топганини уйга ташир, рўзгорда ҳеч нарсадан камчилик йўқ эди. Ҳаш-паш дегунча улар уч ўғилли бўлишди. Муҳаррам уйда. Болалари билан банд. Валижон кун бўйи машина тузатадиган устакхонада машина созлайди. Баъзан, унинг мияси шунақа чарчадики, Муҳаррамнинг гаплари жонидан ўтиб кетсам, чурқ этмайди. Ишдан чарчаб келганда хотинининг: "Биз ҳам одамларга ўхшаб хиёбонга сайраб чиқайлик болаларимизни етаклаб", - деб туриб олиши унга ёқмади.

- Муҳаррам, сен ўзинг болаларинг билан чиқавергин, мен чарчаганман, бироз дамчилик олай, - дейди эри бироз босиқлик билан.

- Ҳа, сиз кун бўйи устакхонада ўтириб ўтган қиз-жувонларни қузатавериб зерикасиз-да, бизга қолганда бирга юргингиз келмайдиди-а! Эрининг хунобини баттар оширади у.

Бу каби маш-машалар гоҳида жанжал билан тугайди, гоҳида Валижон истамаса-да, жимгина хотинга эргашиб кетавериши бу моҳарроларга ажув ясайди. Шунда Валижон қаттиқ сиқилади. Бундай ўжар хотинга уйлангани минг пушаймонлар ейди. Ўғилларини эрка, тантиқ қилиб тарбиялаётганини кўриб, танбех бергудек бўлса Муҳаррамдан балага қолди.

- Сиз ҳатто ўзингизнинг болаларингизниям кўролмайсиз. Ичи қорасиз онангизга ўхшаб. Болаларни эркалатсам нима бўпти? Етимчаларга ўхшаб мунгайиб ўсишини

ми энди болаларим?

- Майли Муҳаррам, уларга меҳрибонлик қил, лекин бу қадар талтайтириб юбормагин-да уларни. Катта бўлсалар ақлли, одобли бўлсинлар дейман-да, ўғилларимизни, - дея Валижон бироз юмшатмоқчи бўлади вазиятни.

Бир куни ишонасида Валижоннинг бошига тасодифан катта темир тушиб кетиб, мияси қаттиқ лат еди. Касалхонага

КЕЧ ОЧИЛГАН КЎЗЛАР

ётиб, анча даволанди. Барибир асорати кетмади.

Уйга келгач, парвариши яхши бўлмадики ёки болаларининг шўхликлари сабаблими, сўзлари-ю, қилиқларида телбалик аломатлари сезила бошланди. Аввалга эл-халқдан уялган Муҳаррам эрининг бу аҳволини ҳаммадан сир тутди. Уни кўчага чиқармай қўйди. "Касалини яширсанг, иситмаси ошқор қилади" деганларидек, охири бўлмади. Валижоннинг қилиқлари ҳаддидан ошди. У кўчага чиқиб кетар, қўни-қўшнилари пойнтар-сойинтар қилиқлар қилар, бўлмағур сўзлар айтиб қўяр, натижада Муҳаррам билан қўшнилар ўртасида тез-тез жанжаллар бўлиб турарди.

Бир куни маҳалла ҳақими билан ҳамшира айланиб юрганда Валижонни кўчада кўриб қолишди. Унинг аҳволини кўрган тиббиёт ходимлари "Тез ёрдам" чақириб, уни руҳий хасталар шифохонасига жўнатиб юборишди. Шундан бери Валижон ўша ерда. Энди рўзгорнинг бутун оғирлиги Муҳаррамнинг ёлғиз ўзига қолди. Бу орада катта ўғли Сардор мактабга қатнаш бошлади. Энди Муҳаррам олдингидай уйда ўтирмасди. Куни бўйи бозорда бўлар, кун ботганда оёғини судраб, уйига қайтар, овқат ҳам пиширолмасдан қуруқ нонни еб ухлаб қолишарди.

Муҳаррам бора-бора бозорнинг энг уйда-бурун, эпчил олиб-сотарларидан бирга айланди. У энди базур рўзгор тебратмас, кўпинча гўшт-картошка қовуриб ейишар, хуллас, еганлари олдида, емаганлари кетида эди.

Айниқса, ўғиллари жудаям шўх, уришқоқ, дарбадар болалар бўлиб воёга ета бошладилар. Уларнинг тарбиясини энди она ҳечам ўйламас, кечқурун уйга қайтганида, болаларидан "Дод", - деб арза келганларни қўлига таёқ олиб ҳайдарди. Бугун у қўшнингнинг товуги йўқолса, эртага бу қўшнингнинг бирор буюми йўқолиб турарди. Эртасига келиб, қўшнилар ўз молларини таниб, олиб кетишарди.

Биргина Муҳаррам ўғилларининг бу айбларини асло тан олмас, кўчада ҳар куни уриш-жанжаллар авж олар, бу ҳол-

дан ҳамма безган эди.

Бир куни кичик ўғли Сарварнинг туғилган кунда Муҳаррамнинг опа-укалари жам бўлишди. Зиёфат жуда зўр бўлди. Кетмиш чоғида Муҳаррамнинг акаси Олимжон ака:

- Синглим, аёл бошинг билан бир рўзгорни обод қилиб ўтирибсан, раҳмат. Фарзандларинг ҳам мана бирин-кетин улғайиб бораёптилар. Энди буларни ҳам секин-аста меҳнатга ўргатгин-да

келмайдиган бўлди. Қандайдир таниш-билишлари билан тоғ қишлоқларидан олма, картошка, майиз каби бозорбоп маҳсулотларни арзон-гаровга олиб, "отасининг баҳо"сида пулларди. Энди унга жигарларидан кўра ўша ошнолари дўст кўринар, қўшнилари билан эса болалари сабаб "юз кўрмас" бўлиб кетган эди.

Шарофат исмли ўзи тенги бир қўшниси бор. Бир этак болалари билан ўралашиб, уйда ўтириб қолган. Эри бир ишхонада боғбон бўлиб ишлайди.

Маоши кам. Ҳалол яшашади. Шарофат ишлай деса, болаларига қарайдиган дастёри йўқ. Қизи ҳам ҳали кичкина, шу сабаб уйда ўтириб тўн қавийди. 9-синфда ўқийдиган ўғлини қассобга шогирдликка берган. Қизи Дилноза эса тикувчи бўлмоқчи. Моҳира опаникига чеварликка қатнашди. Яна бир ўғли Дилмурод ёш бўлса-да мактабдан келибқ, бозорга, арава тортишга чиқади. Меҳнатнинг айби йўқ. Рўзгорга ҳам нафи бор.

Бир куни Шарофат опанинг ҳар куни овқат пиширадиган қозони йўқолиб қолди. Суриштирган эди, қўшни болалар Муҳаррам опанинг болалари олганлигини айтишди. Шарофат кечқурун Муҳаррамнинг олдига чикди.

- Муҳаррамхон, ўғлингиз Сардорнинг қозонини олиб, алюмин оладиганларга сотиб юборибди. Биласиз, ўшандан бошқа қозоним йўқ эди. Сардоржонга бироз танбех бериб қўйсангиз, - деди.

- Хов, ипирисқи, нега ҳамманг ўғилларимга ёпишиб олдиларинг? Биздан бошқа эрмакларинг йўқми?

- Унақа деманг ўртоқхон, айтдим-қўйдим-да. Одамнинг қадри битта қозон бўлганими? Эртага онамникига бериб, ортиқча қозонини олиб келаман.

Шарофатнинг паст тушганини кўриб Муҳаррам баттар ҳаволанди:

- Менинг болаларимга қозонингизниям, пуллиям кераги йўқ. Ҳар куни айтган пулларини бериб турибман. Сардоржонни ўғирлик устиде тутдингми? Сенинг болаларингга ўхшаб, меникилар хор-зор бўлиб, бировларнинг ювиндисини ичиб юришгани йўқ билдингми? - Бечора Шарофат лом-ним демасдан чиқиб кетди.

Орадан ҳеч қанча вақт ўтмай Муҳаррам опанинг катта ўғли Сардор киссавурлик қилиб, Санжар савдо дўқонига ўғирликка тушиб қамалиб кетишди.

Акаларининг қилмишидан етарли хулоса чиқариб олмаган Сарвар ҳам жиноят устиде қўлга тушиб жазо ўташ колоннасига юборилди.

Бутунлай ёлғиз қолган Муҳаррам хола тўнлари янтоқ устиде ётгандек каби азоб билан тонг оттиради. Ўшанда ака-укалари-ю, қўшнилари-нинг сўзига кириб, фарзандлари тарбиясига аҳамият бермаганлигини ўйлаб пушаймон ейди. "Сўнгги пушаймон, ўзингга душман", - деб шуни айтишса керак.

София УЗОҚОВА

Шаҳрисаб шаҳри

Турмуш чорраҳаларида

ахир. Уларнинг қилиқларини биз ҳам унда-бунда эшитиб юрибмиз. Товуқ ўғирлаб, бозорда сотаётганларини кўрганлар бор. Синглим, ҳалиям кеч эмас, ўйлаб кўр.

- Ака, ўзингиз биласиз, оталари у ёқда. Бойвачаларнинг болаларидек юрсин дейман-да. Мен бор эканман, учови ҳам ўйнаб қолсин.

- Опажон, ўйлаб гапираяпсизми? - деди аччиғига чидолмай укаси Одилжон. - Буларни вақтида хунар ўрганишга қўймасангиз, худо кўрсатмасин-у, бирор кор-хол рўй берса, охири яхши бўлмайди.

- Ҳаммаларингиз бугун тил бириктириб, мени талагани келдингларми? Болаларимни ҳам кўролмайсизларми ёки бир бурда нон бериб қўйибсизларми?

Ҳайр-маъзур ҳам қилмай, индамай уйига кириб кетган Муҳаррамнинг қилмишидан бироз ранжиган опа-укалар унга гапириб обрў топмасликларини билиб, тезда тарқалишди.

Жигарларининг бу сўзларини ўзича кўролмаганликка йўйган Муҳаррам энди ўғилларига кўп-кўп пуллар бериб қўядиган одат чиқарди. Бу пулларга қаноатланмаган ака-укалар камини оналари йиғиб қўйган пуллар эвазига тўлдирардилар.

Муҳаррам энди тўрт-беш кўнлаб уйга

(Давоми.Боши 11-бетда.)

Болалар унинг устидан бадтар қулишмайди? "Лекин барибир, қандайдир сабаби бўлиши керак!" - деган фикр кўнглининг туб-тубида қатъий эди.

Икки кўзи устига тиг санчилгандай миясида оғриқ бошланди. Бошини деворга қўйди. Сахар-мардонлаб кўча супуришга чиқиб кетгани - уйкуга тўймагани учунми ё асабийлик енгдими кўзи илинган экан...

Ўғлининг қаттиқ-қаттиқ дўриллаб келаётган овозидан чўчиб тушди. "Доим ҳаммани кулдириб юрадиган Озодга нима бўлди? Ўқишга кетмадими? Маҳбуба..." Ие, ошхонада чала ёйилган хаамири ётибди-ку! Бирдан хуши ўзига келди: "Озод ҳам синглисини сиқувга

КЎТАР, БОШИНГНИ!

олаятти шекилли", - деган халқда шошиб хонадан чиқди.

- Кулоғингга қўйиб ол! - ошхона томондан Озоднинг бўғилиб гапиргани эшитилди, - агар бундан кейин ҳам Гулшанми, бошқасими сенинг устингдан куладими, масхаралайдими, кийимларинг эски дейдими... ўша пайтнинг ўзиде жавоб қайтар - ур озғига! Бошқаларнинг чирманчасига ўйнама, кўрдингми, "Гулшан сениям масхаралайди", - деб қўлинг хат тутқазиб, ўқитувчининг олдида битта сени айбдор қилишибди. Бундан кейин яна шундай кўроқлик қилсанг, мен ўзим сени!.. Тушундингми? Тушун-

диган, бугунгидай титратиб қақшатмайдиган тўғри йўлни ҳам айтиб беролмасди. Она вазмин орқага ўғирилди, хонага кирди, чала қолган ишини қўлга олиб харчанд тикилмасин, кўзлариде жимирлаётган ҳалқоб ортидан на нина ва на чоки кўринмасди...

Ҳалигина Манзуранинг дилидан "Нимага" - деган тиканли даҳрат ўсиб чиққандай, унинг сонсиз шох-шаббалари ҳам каттаю кичик "Нимага"лардан иборат эди. Лекин қўтилмаганде бу жавоб устиде саволлар ўғлининг хазиргина гўлдирган овозда айтган хитоби олдида кичрайиб, ер бағирлаб, ҳонсиз шарпаларга айланиб бораётгандай эди:

- Чикар овозингни! Кўтар бошингни! Тамом

Ҳақимжон беозор йигит. Деҳқончилик қилиб, ҳар йили эккан-тикканини йиғиштириб келади-ю, лекин барибир қўли юпқароқ. Эшигида мол-қўйи ҳам, товуғи ҳам йўқ. Янги уйнинг битта хонасига қўчиб кирганича уч-тўрт йилдан буён ўша жойда яшаб, уйнинг чаласини битира олмайди. Бу ёқда Тикки қиз ва бир ўғли мактабга қатнайди. Уларни-ку қорнини оч қўйгани йўқ, бироқ поймафзал етказиб бўлмайди.

Ҳар қалай бу оиланинг битта бойлиги бор. У ҳам бўлса, тинчлик. Бахтига хотини Дилфузахон бардошли ва раҳм-шафқатли чиқди. Қўни-қўшиларида қарзлари йўқ, бориға шўқр қилиб яшашаверади. Шундай бўлса, Дилфузахон баъзида кўз ёши қилиб олади. Чунки болалари кўчадан ҳар-хил гап топиб келишади-да. Яхши кийинганларни кўришиб, ўқинишади. Бундай пайтларда Ҳақимжон хотинига тасалли беради. Келаси йили деҳқончиликка янада қаттиқ ури-ниша, болаларни зўр кийинтириб қўйишларини таъкидлайди.

Ўзи бўлса, сарғайиб кетган дўппида юрсаям парвойига келмайди. Битта туғли олса, оёғидан тушиб қолгунча кияди.

Дилфузахон бу ёқда кўз ёрийдиган бўлиб турибди. Шу боисдан Ҳақимжон хотинини ёлғиз қолдириб, ошналари билан мардикор бозорига чиқа олмайди. Бунинг яна бир сабаби борки, Дилфузахоннинг аммасидан бошқа яқин киши-ни йўқ. Унинг ота-онаси ёшлигидаёқ ўлиб кетишган. Ҳақимжон хотинини авайлаб, оғир ишларга уринтирмайди. Унинг ўқиск кўнглини чўктирма, ҳурматини жойига қўйиб юргани учун ҳам иккисининг мурасалари жуда яхши.

Ҳақимжоннинг ўзи оилада тўнғич ўғил. Ундан кейинги синглиси Арофатхон билан битта ота-онадан. Қолган укалари ўғай онадан. Дада-си нос тайёрлаб сотади. Ҳар-қалай Ҳақимжонни уйлантириб, янги ҳовлига қўчириб қўйди. Арофатхонни ҳам қўшни қишлоққа узатди. Иккиси ҳам уйга жуда кам боришади. Ўғай онанинг кўзи учиб тургани йўқ-да.

Яна бир нарса Ҳақимжонни жуда қинаб қўйди. Синглисининг эри нобоб чиқиб қолди. Уй билан ҳам, болалар билан ҳам иши йўқ. Топганини ичади. Арофатхонни уриб, хўрла-

гани ортиқча. Бечора синглиси тишни-тишга қўйиб, яшашга мажбур. Учта боласи билан ўғай онанинг олдига қайтиб кела олмайди-да.

Худоба шўқри, бу йил Ҳақимжоннинг шолиси яхши бўлди. У шолини ўриб келиб, айвонга босиб қўйди. Комбайн келса,

Ҳақимжон синглисини кўчириб келган кунёқ уйга эшик тайёрлатиш учун устaxonага чиқиб келмоқчи бўли. У дарвозадан чиқиб, унға бурилган ҳам эди-ки, авратунни елкасига ташлаб, шу ёққа келаётган мўйсафид кўзи тушиб, қўлини кўксига

Оқсоқол сўрида ўтирганича, уларнинг ишини кузатиб турди. Ҳақимжон комбайнни кузатиб, оқсоқолнинг ёнига қайтди.

- Ниятингиз холис экан, тоға. Сизнинг қадамингизни хуш келиб, комбайннинг ўзи келиб қолди. Уни ўн кунча кутгандик.

- Фарзандларнинг бори яхши-

ликка ишлаб турамыз. Ўтин-қўмир сендан, ун мендан. Бу гап-ни отамга айтсам, яхши ўйлаб-сан, деди. Ҳа, мунча саррайиб қолдинг?

Ҳақимжон ошнаси билан алаҳ-сираб, оқсоқол билан хайрлаша олмаганига ҳижолат бўлди. У югуриб автобус тўхтаб турган жойга борди. Автобус ичида уч-тўрттагина ҳамқишлоқлари ўтирган экан. Улар оқсоқолни кўришмабди. Ун қадамгина жойда оқсоқолнинг қаёққа гойиб бўлганини билмай қолганди.

Ҳақимжон ошнаси билан маслаҳат қилиб, уйига қайтди. Дарвозадан киришлари билан Қобилжон ёнбошига ўтирибди.

- Мана шу ер жуда тандир курадиган жой, - қўли билан ишора қилди у худди оқсоқол мўлжал қилган жойни кўрсатиб. - Қўни-қўшиларга нон керак бўлса, бемалол олиб чиқиб кетишаверади.

Ҳақимжон новвойчилик қилишни умуман ҳаёлига келтирмаганди. Қобилжон эса новвойчининг ўғли эди. Иккала тандирни куришгач, зўрға ярим қоп ун ва ярим қоп кўмирга пул топишди. Ҳақимжоннинг синглиси Арофат нон сота бошлади. Бир томондан иш юришган эди. Иккинчи томондан шундай бўлди-ки, комбайндан янчилик чиққан шолини қоплашга қоп етказиша олмай қолишди. Янги уйнинг айвони қопларга тўлиб кетди. Шолига ўн қарра барака кириб кетгандай эди.

Бу, албатта, Арофатхоннинг болаларининг ризиқи эди. Негаки, у эри ҳайдаб юборгандан кейин учта бола билан қаерда яшайман, қандай тирикчилик қиламан, деб жуда кўркан эди. У қўла-рида ёш билан чакалоғини қўлтиқлаб акасиникига келаётганда, Худоба шундай илтижо қилганди: "Э, яратган Эгам! Болаларим билан сарсон қилиб қўйма! Ўзинг паноҳингда, асра!"

Мана, Арофат болалари билан акасининг ёнбошида, иссиқгина уйда, тинчгина яшаётти. Ўзига иш ҳам топилди. Уйдан иссиқ нон узилмайди. Ҳақимжоннинг уйига ҳам барака оралаб қолди. Чунки у ноҳорликда қолган синглисини қўллаб, ўй берганлиги учун Тангри уни ўша куннинг ўзида қўллаган эди. Уруғлик шолни олиш баҳонасида келган оқсоқолни Ҳизр эканлигини у ҳаёлига ҳам келтирмаганди.

Қобилжон эса ўша куни дўстининг уйига Ҳизр келганига батамом ишонади. Дўстининг уйда у Оллоҳнинг муруввати билан пайдо бўлган деб ҳисоблайди. Тангри йигит кишини икки ҳолатда, албатта қўлларкан. Биринчиси, синглисига мурувват қилганда, иккинчиси, ота-онанинг дуосини олганда. Тангрининг кароматиға тан бермай иложимиз қанча.

СИНГЛИНИ ҚўЛАМАН

ОЛЛОҲГА ЁҚАР

уни янчилик олмоқчи. Ун кундан буён комбайннинг келишини кутиб, кўчага чиқади, уйга қиради. Ҳозир ҳам кўчада алланарсаннинг гуриллаган овозини эшитиб, дарвозадан ташқарига чиққан ҳам эди-ки, синглиси Арофатхонга дуч келди. Қўлида чакалоғи билан келаётган Арофатхоннинг кўзи жикқа ёш эди. Ҳақимжон сергақлаиб, унинг қаршисига эди.

- Ҳа, Арофат, нима бўлди? Синглисининг юраги тўлиб турган экан, ариқ бўйига ўтириб, хўнграб йиғлаб юборди. Унинг тиззасидаги чақалоғи кўзини мултиратиб, қараб ётарди. Ҳақимжон синглисини юпатиб, уйга бошлаб кирди. У яна бир нарсасга эътибор бердики, синглиси қўшини қишлоқдан йиртиқ қалишда келибди. Эри уни уйдан ҳайдаб, "Кўч-кўронининг олиб кетавер", дебди. Иккита боласини қўшиларикича қолдириб келибди.

Синглисининг аҳволини кўриб, унча-мунчага парво қилмайдиган Ҳақимжоннинг ҳам жаҳли чиқиб кетди. Ўша куни синглиси билан бориб, уни кўчириб олиб келди. Лекин чала уйнинг ҳали эшиги ҳам, деразаси ҳам йўқ, соғуғи ҳам тугамаган эди. Нима қилсан, бир амаллаб, эшик-дераза топишмас бўлмайди. Бу ёқда ўтин-қўмир дегандай, ташвишлар ҳам бир олам.

қўйди.

- Ассалому алайкум!

- Ваалайкум ассалом! - жавоб қилди у ўнғ қўлидаги ҳассани чап қўлига олиб. - Ҳақимжон деган йигит ўзингиз эмасмисиз?

- Менман, тоға. Хуш кўрдик! Қани юрсинлар, уйга кирайлик!

- Балки уйга ҳам кирармиз. Аввал менинг гапимни эшитингчи, маъқул бўлса, ичкарига кирамиз. Маъқул бўлмаса, шу ердан қайтиб кетсам ҳам бўлаверади.

- Бажонидил, тоға! - Бу йил шолингиз яхши бўлибди, деб эшитдим. Сиздан уруғлик олиб кетсам, деб келгандим.

- Яхши бўлибди, тоға. Бугун комбайн келадиган эди. Юринг, чой-пой ичиб турайлик, унғача келиб қолсам керак.

Ҳақимжон йўлдан қолиб, оқсоқолни ҳовлига бошлаб кирди. Оқсоқол билан сўрига ўтиришиб, юзларига фотиҳа тортишиб туришган ҳам эди-ки, қўшининг ўғли дарвозадан мўралади.

- Ҳақимжон ака, комбайн келаяпти.

- Ҳозир, ука! Сен комбайнни тўхтатиб тур!

Ҳақимжон дарҳол оқсоқолнинг олдига чойни қўйиб, ундан узр сўраганича, кўчага чиқди. Кўпчилик-кўпчилик экан, Дарроз айвондаги шолини ташишиб, комбайндан чиқариб олишди.

да, - жилмайди оқсоқол. - Қаранг, бир пастда ташиб юбориши. Баракасини берсин!

- Раҳмат, тоға! Қанча уруғлик керак эди?

- Уруғликни бошқа куни олиб кетадиган бўлиб турибман, ўғлим. Қоп ҳам олиб келмабман, ёнимда пулим ҳам озроқ экан.

- Ҳозир олиб кетаверинг. Бизда қоп бор. Пулини биронтасидан жўнатиб юбораверасиз. Қоп олиб чиқинг, Дилфузахон! Уйингиз шу атрафда бўлса, ўзим велосипедда элтиб бера қоламан.

- Барака топинг, ўғлим! Ўзимни келганим маъқул. Уйингизни ҳали чаласи бор экан-да?

- Ҳа, ана шунга эшик олиб келмоқчи бўлиб тургандим.

- Бу кўчлар кимники?

- Синглининг эри жиндай нобоб чиқиб қолди. Бугун кўчириб

олиб келдик. Учта боласи бор. Унға мана шу битта хонани битказиб берамиз.

-Оллоҳ ишингизга ривож берсин! Уйингиз автобуслар қайтадиган жойга яқин экан. Мана шу дарвозанинг олдига тандир қўриб, новвойчилик қилинг. Уйдан ҳам нон узилмайди.

- Новвойчиликни билмаймизда,

- жавоб қилди Ҳақимжон.

- Ундай бўлса, мен битта ўғлимни жўнатаман. Тандирни қўриб, ишларни юрғазиб беради. Яхши қолинглар!

Ҳақимжон оқсоқолни автобуслар қайтадиган бекатга қўзатиб борди. Шу жойда ошнаси Қобилжонни учратиб қолди. У шундай деди:

- Ҳовлига тандир курсак, нима дейсан, Ҳақимжон?

- Бу фикр қандай ҳаёлинга келди? - таажубланиб сўради Ҳақимжон.

- Ўзим ҳам билмайман. Нимага сўрагансан?

- Ҳозир бир оқсоқолни кузатиб қўйдим. У ҳам шунақа деди.

- Қанақа оқсоқол? Ўзинг ёлғиз келдинг-ку? Мен сенинг келаётганингни кўриб тургандим. Ёки овар бўлиб қолдингми?

Ҳақимжон ҳайрон бўлди. Наҳотки ёнида келган оқсоқолни кўрмаган бўлса?

- Уйинг гавжум жойга яқин, - тушунтирди Қобилжон, - шерикчи-

дупир-дупири ҳам тўхтади.

Иккисининг ёнига пўстак ёпинган икки киши келиб қолишди-да, ака-уканингни қўлидан тутишди. Улар дод солишиб, гўжанақ бўлиб олишди. Пўстак ёпинганлар иккисини мажбурлаб, хумдоннинг ёруғ жойига етаклаб боришди. У ерда олов шунақам учун пурқаб ёнаётган эдики, хумдон лачта чўққа айланганди. Пўстак ёпинганлар иккисини хумдонга итариб юборишга шайланганди. Агар оловга итариб юборишса, иккисининг ҳам уч-тўрт дақиқада қулга айланиши тайин эди. Ўғилар кўрққанларидан ҳўшидан кетишди...

Тонг отиб, қуёш мўралай бошлаганда биринчи бўлиб, ука хўшига келди. Кейин акасини турткилаб-шаппатилаб хўшига келтирди. Улар жарликда ётишган экан. Бу атрафда ҳеч қандай хумдон йўқ эди. Ака-укалар бир-бирларига қарашиб, ўз

жигарини таний олмай қолишди. Чунки иккисининг ҳам юз-кўзлари шилиниб, сочлари оқариб қолганди...

Қўни-қўшиллар новвосни топиб келишди. Кейин аён бўлди-ки, бева аёл уйкуси келгунча билган дуоларини ўқиб, отасиз қолган тўрт фарзандга худодан бахт-иқбол, шафқат тилаб ётган экан. Улар ухлаб ётишганда, дуо ўз ишини қилиб, ака-укани хумдонга рўпара қилган бўлса, не ажаб.

Қиссадан хисса шўки, етимларнинг ҳаққи ҳеч қачон ўзгаларга насиб этмас экан. "Етимнинг ҳаққи етти дарёни қурилади!", - дейилган гада ҳам бир ҳақиқатнинг борлиги рост. Химоясиз, норасидаларни Оллоҳнинг ўзи паноҳида асрайди.

Қобилжон НИШОНОВ
Анджон шаҳри

ХУМДОНГА ЯПИНГАН УҒУРЛАР

Ёзёвон туманида бир бева аёлнинг тўйга атаб боқётган новвосини ўғирлаб кетишди. Бундан беҳабар қолган бева аёл хотиржам ухлаб тонг оттирди.

Новвосни бева аёлнинг қўшини бўлган ака-укалар ўғирлашган эди. Улар семиз новвосни хилват сўқмоқ йўлдан етаклаб боришарди. Уни заканингни нариги томонига олиб ўтишса-ки, ишлари ўнғидан келиши тайин эди. Лекин новвос хуркиб, ҳеч заканига яқинлашмади. Охири ака-укалар кўприқдан айланиб ўтишмоқчи бўлишди.

Кўприкка яқин қолишганда, орқадан отнинг дупур-дупурига ўхшаш овоз келди. Иккиси новвоснинг арқонини қўйиб юбормай, ўзларини заканингни ўнғирига олишди. Агар биронта отлик келиб

қолса, ўзларини заканига ташлаб, нариги томонга қочиб ўтиб олишни мўлжал қилишди. Бироқ дўпирлаган овоз энди заканингни нариги томонидан кела бошлади.

Ака-ука энди гангиб қолишди. Битта эмас, иккита отлик уларни тазқиб қилиб келаётганга ўхшади. Шу пайт кўрқиб кетишиб, новвоснинг арқонини қўйиб юборишиб, закан бўйлаб кўприк томонга қочди. Югуриша-югуриша, гишт пиширдиган хумдоннинг ёнгинасидан чиқиб қолишди. Хумдоннинг ярми қоронги, ярми ёп-ёруғ эди. Улар ўзларини қоронги жойга олишди ва шу пайт отларнинг

ҚИССАДАН ҲИССА

дупир-дупири ҳам тўхтади. Иккисининг ёнига пўстак ёпинган икки киши келиб қолишди-да, ака-уканингни қўлидан тутишди. Улар дод солишиб, гўжанақ бўлиб олишди. Пўстак ёпинганлар иккисини мажбурлаб, хумдоннинг ёруғ жойига етаклаб боришди. У ерда олов шунақам учун пурқаб ёнаётган эдики, хумдон лачта чўққа айланганди. Пўстак ёпинганлар иккисини хумдонга итариб юборишга шайланганди. Агар оловга итариб юборишса, иккисининг ҳам уч-тўрт дақиқада қулга айланиши тайин эди. Ўғилар кўрққанларидан ҳўшидан кетишди...

ТАБОБОБАЎИ ОДАМА

ЯНГИЛИКЛАР, КАШФИЁТЛАР

ТЕРАК ЁҒИ АНТИБИОТИКЛАР ҲАМ УРНИНИ БОСАДИ

Теракдан ёғ олган қозғистонлик бир гуруҳ олимлар фикрича, бу янги восита шамоллашни қайтариш, жароҳатни битказиш, микробларни ўлдириш ва оғриқни қисман қолдириш хусусиятларига эга. Унда мавжуд ёғ кислоталари

Танада модда алмашинуви миёёрида сақлайди ва организмни нурландиришда асради. Терак ёғи жами 150 хил қисмдан яъни, турли витаминлар, аминокислоталар ва макро-микро элементлардан таркиб топган. Бу табиий антибиотик асосида яратилган дорилар шамоллашга, замбуруғга, силга қарши клиник синовлардан муваффақиятли ўтди. Анъанавий антисептиклардан фарқи ўлароқ, терак ёғи бутунлай зарарсиз ва у ҳеч қандай асорат қолдирмаслиги аниқланди. Ҳа, терак ёғи яқин келажакда мавжуд антибиотиклар ўрнини эгаллаши аниқ.

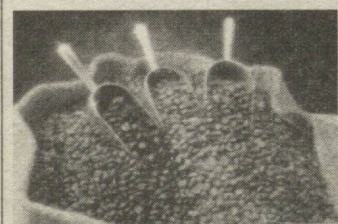
ҲАРАКАТ, БУ - ҲАЁТДИР

Ёшлиқдан ҳушқомат бўлиб ўсган серҳаракат одамнинг юқори қон босими, қанд хасталиги ва бошқа юрак-томир касалликлари билан оғриши эҳтимолдан йироқ.

Текширувлар 18-30 ёшли 4 минг нафар эркек-аёлни қамраб олди. Уларнинг ҳаммалари махсус синов топшириқларини бажардилар ва натижаларга кўра уч гуруҳга бўлинишди: оз, ўртача ва кўп машқ қилганлар. Ҳа, беш йилдан кейин олиб борилган кузатишларда ёшлиғида оз ва ўртача машқ қилган кишиларда қон босимининг ортishi, қанд касаллиги ва турли юрак-томир хасталиклари серҳаракат одамлардагидан 2 баравар кўлиги аниқланди. Кузатувдагилардан 2500 нафари текшириш даврининг ўртасида машқ қилишга киришдилар. Бу миқдорларда ҳам кексайганида касалланиш эҳтимоли машқ қилмаганларга қараганда кам бўлди. Шундай қилиб, илмий текширувлар "ҳаракат-ҳаётдир" деган оддийгина халқ нақли нақадар тўғри эканлигини тасдиқлади.

КАҲВА ОҒРИҚНИ ҚОЛДИРАДИ

Аёллар эркекларга қараганда оғриққа анча чидамсиз бўлиши рост. Лекин, оғриқни қолдиришда қаҳванинг олди-оғди тушадиғани йўқ экан. Бир пиёла

қаҳвадаги кофеин моддаси қон босимини кўтариб, ҳар қандай оғриқни бирпасда қолдиради. Чунки унинг таркибидagi кофеин моддаси оғриққа дарҳол таъсир қилади. 25 нафар эркек ва шунча аёл иштирок этган тажриба аёлларнинг оғриққа бўлган таъсири-ни ўзгартирса бўлишини исботлади.

Улар кўлларини тирсақларигача 3 градус совуқ сув тўлдирилган идишга тиқишлари керак эди ва оғриқ чидаб бўлмайдиган даражага келганда айтишлари керак эди. Шундан кейин эса яна бирта гуруҳ аъзоларининг ҳар бирига 250 граммдан кофеин, бошқа гуруҳга эса - плацебо берилди. Тажриба яна такрорланганда эса кофеин истеъмол қилган аёлларнинг таъсирчанлиги анча ошди ва улар бу гал оғриққа анча кўпроқ чидашди. Қизиғи шундаки эркекларда бундай ўзгариш кузатилмади.

ОЛМАНИ АРЧИШ ҲАМ МИЯ УЧУН ФОЙДАЛИ

Олма одамга нақадар фойдали экани барчага аён. Бироқ янги тадқиқотлардан маълум бўлишича ҳатто олманинг пўчоғини арчиш жараёнининг ўзи ҳам инсон миёсига самарали таъсир этади. Меваларни пичоқ билан арчиб ейиш,

арчилган ёки артилган тайёр мевани ейишга нисбатан анча ортқ даражада фойдали, деган хулосага келди олимлар. Тўғри, бу ҳар кун мунтазам равишда олма арчиб еб ўтириш одамни ақлпроқ қилиб кўяди, дегани эмас.

КАКАО - ЧОЙДАН ҲАМ, МАЙДАН ҲАМ ФОЙДАЛИ

Эрталаб ва кечқурун бир пиёладан қайноққина какао ичиб юришга яна бир баҳона топилди. Шунчаки ишқибозлик туфайли ичишга эмас, балки саломатлик учун ичишга! Бу мазали ичимлик кўпикларида саратонни йўқотувчи антиоксидантлар мавжудлигини аниқланди. Бунинг устига, улар қизил шаробдагидан икки, кўк чойдагидан уч баравар кўп экан.

Какаода антиоксидантлар мавжудлиги олимларга маълум эди. Бироқ ҳозиргача ҳеч ким унинг бошқа фойдали маҳсулотлардаги миқдори билан солиштирмаганди. Америкалик олимларнинг сўнгги тадқиқотларидан шу нарса аён бўлдики, саратонни, юрак хасталигини ва талай касалликларни какао бошқа дориворларга қараганда яхшироқ йўқотар экан. Чунки унинг таркибидa флавоноидлар кўп. Аслида, таркибидa мавжуд саратонни йўқотувчи флавоноидлар миқдори жиҳатидан шоколад ҳам какаодан сира қолишмайди. Бироқ шоколаднинг шифобахшлик хусусияти шубҳалироқ. Чунки унда тўйинган ёғлар жуда кўп.

ШОКОЛАДНИ СУТГА АРАЛАШТИРМАНГ

Шоколад истеъмол қилиш - қонда мавжуд антиоксидантлар миқдорини орттирилади, дейди америкалик олимлар. (Антиоксидантлар бизни касалликлардан, тез қаришдан сақлайдиган ҳимоячиларимиздир.) Бироқ шоколадни сут билан бирга тановул қилганда, унинг бу қуввати кесилди. Қорамтир шоколад еган кўнглилар организмда антиоксидантлар миқдори 20 фоизга ортанлиги аниқланди. Сутли шоколад еган ва шоколад билан бирга сут ичган кишилар қони таҳлил этилганида, уларнинг қонидa ҳеч қандай ижобий ўзгариш сезилмади.

Тадқиқотчилар фикрича, ўз ҳолида жуда шифобахш ва тўйимли сут бошқа маҳсулотлар (масалан, мева ва сабзавотлар)

билан қўшиб истеъмол қилинса, улардаги антиоксидантларга путур етмайди.

МАЙМУНЛАР ОЛАМИДА ГРИППНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ

Мутахассислар фикрича, маймунлар ҳам худди одамлар каби грипп билан касалланар экан. Бу жониворларга ҳам грипп юкмаслиги учун Москва ҳайвонот боғидаги маймунларга егани саримсоқ, ичгани морс берилди. Жониворлар саримсоқни жон деб қавшадилар.

Шунда ҳам мабодо маймунларга грипп юкиб қолса, уларни худди одамларни даволагандек муолажа қилинади. Яқинда - янги йил арафасида маймунлардан бири шамоллаб қолган экан. Ветеринарлар унга асалли чой ичиришди.

ҚАНД - ОДАМНИ СЕМИРТТИРМАЙДИ

Швед олимлари шундай хулосага келишди: қанд танамизга ёғ бўлиб ўрнашмайди. Бу хулоса озиқ-овқат илми соҳасида инқилобга тенг янгилик бўлди. Тадқиқотлар шуни кўрсатдики, семириб кетган кишилар таомномасида ёғли маҳсулотлар меъёрдагидан анча кўп, углеводлар эса кам бўлар экан. Агар одам таомларида ёғ миқдорини камайтирса, у истаганича углевод истеъмол қилиши мумкин. Бундан унинг қоматига заррача зарар етмайди. Бунинг учун олимлар бизни макарон, нон, картошка, сабзавот ва мевалар, ошқўқилар, резаворлар танавул қилишга, шарбатлар ичишга қақирадилар. Улар таркибидa углеводлардан ташқари, одам организми учун зарур бўлган маъдан (минерал)лар ва витаминлар сероб. Қолаверса, улар одамда тўқлик ҳиссини пайдо қилади. Қанд организмимизни қиздириб, мушакларимиз ва жигарда узоқ сақланади, углеводлар ҳамда мушаклар учун қувват манбаи бўлиб хизмат қилади.

УКОЛ ҲАМ УРНИНИ БОСАДИ

Мавжуд касалликлар орасида қизамиқ - энг хавфли хасталиклардан бири. Шу чоққача бу хатарли "ёв"га қарши укол воситасида эмланилар эди. Яқинда Новосибирсклик олимлар қизамиққа қарши эмлаш учун янги воситани таклиф этишди. Бу янги дори болаларни оғриқдан уколдан халос этади: у томчи шаклида берилди. Бу янги дори аллақачон синовдан муваффақиятли ўтди ва самарадорлиги юқори баҳоланди. Шифокорлар уни қўллаш осон эканлигини, айнаи ҳоқда оғриқсиз ва хавфсиз эканини таъкидлашмоқда.

ТИЛ ҲАМ УРНИНИ БОСАДИ

Фарзандингизга чет тилини ўргатмоқчимисиз? Унда бундан болангиз 9 ёшга тўлгунча ўргатганингиз маъқул. Олимларнинг фикрича инсон туғилганидан бошлаб 8-9 ёшгача бўлган даврда мияси қойилмақом қобилиятга эга бўларкан. Мия ўз ҳажмига қараб иккита ёки учта тилни бемалол ўзлаштири олиши мумкин экан. Немис олимлари уч гуруҳ

италияликлар билан ўтказган тажрибасида шуни кўрсатди. Агар ким ёшлиғида

немис тилини ўрганган бўлса, катта бўлганидан кейин яхши гапираркан. Бироқ, катталар қанча уринишмасин равон гапиршиша олмас экан. Тадқиқотчиларнинг фикрича, фақат эрта болаликдагина чет тилини ўрганиш яхши кечаркан. 3 синфдан бошлаб эса агар муаллима ўз касбининг фидойиси бўлсагина шундай муваффақиятга эришиш мумкин экан.

ЎҚИШ ҲАМ ВАҚТ КЕЧИКМАЙДИ

Австриялик шифокорлар фикрича, болаларнинг янги билимни ўзлаштириш қобилияти эрталаб - соат саккизда жуда заиф бўларкан. Шу сабабли мактабларда ўқиш бошланишини бир соатга кечиктиришни таклиф этишмоқда.

МЎҲИЗА - ПЛАСТИР

Полшалик шифокорлар янги табиий пластик яратиш гоёси билан чиқдилар. У полиуретан пленкасида тайёрланади. Бу мато шарофати билан яра, жароҳат қабилар ташқи таъсирдан ҳимоя топадилар. Бу янги пластик сув кўрқинчли эмас, у билан боғланган кўлда барча уй юмушларини бажариш, ҳатто жароҳатли ерингизни совуллаб ювиш мумкин. Чунки у ёпиштирилган жойидан ўзича кўчиб тушмайди. Полиуретаннинг яна бир зўр хусусияти - у ҳаво ўтказмай; жароҳат йиринглаб кетишига йўл бермайди, айнаи вақтда тезроқ битиб кетишини таъминлайди.

ШАМОЛЛАСАНГИЗ ТОВУК ШЎРВА ИЧИНГ

Яқинда америкалик тадқиқотчи олимлар шамоллашни оддий восита яъни, товуқ шўрва билан даволаш мумкинлигини исботлашди. Шўрвадаги товуқ гўшти, пиёз, ширин картошка, шолғом, сабзи, сельдер, петрушка таркиби ўрганилди.

Натижада шамоллашда турли дорилардан эмас, оддий товуқ шўрва ичиб тезроқ тузалиш мумкин бўлади. Унда қондаги шилимшиқ - нейтрофил пайдо бўлишини камайтирувчи қатор моддалар бор экан. Булар эса ўз навбатида йўтал, тумов пайдо бўлишига олиб келади. Демак, шамолласангиз, дори эмас, товуқ сотиб олинг ва шўрвасидан истеъмол қилинг.

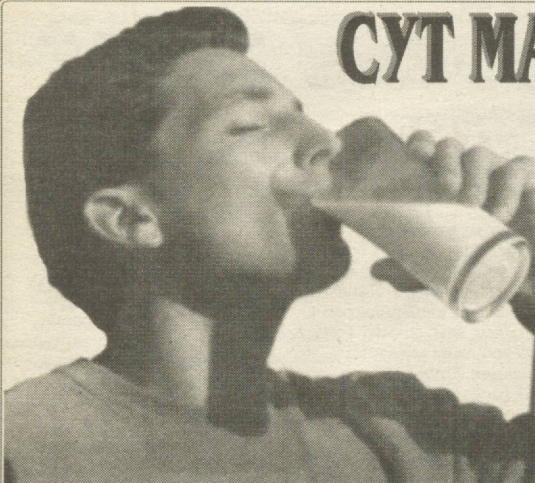
ОҚ ҚАЙИН ПЎСТЛОҒИ - ЯРА ВА КУЙГАНГА ДАВО

Уфадаги Органик кимё институти мутахассислари бетулин деб номланувчи дори яратдилар. У иммунитет этишмаслигига олиб келувчи вирусларга қирон келтиради, яра ва куйган этни тез битказилади. Дорининг асоси оқ қайин дарахтининг пўстлоғи бўлди. Бетулин ошқозон шилиқ пардасида яра ҳосил бўлишига йўл қўймайди, пайдо бўлган яра ҳажми кичрайтиради. Янги дори асосида яратилган бир фоизли малҳам куйик майдонини қисқартиради ва тез битишига ёрдам беради.

Саҳифани Б. САЙДАЛИЕВА ва М. МУРОДОВА тайёрлади.

СУТ МАҲСУЛОТЛАРИ-ЖОНГА ДАВО!

(Боши 9-сонда.)

КЕФИРЛИ ПАРДОЗ-АНДОЗ

Шамоллаган тери учун кишки никоб:

Уч ош қошиқ ёгли кефирга 2 ош қошиқ тирноқгул (календула) сувини (бир ош қошиқ гул устига 1/2 стакан қайноқ сув қуйиб, 30 минут тиндири- сиз-да сузиб оласиз). Сўнг болалар атирсовуни билан ювилган юзга суриб, 25 минутдан кейин илик сувда чайиб ташлайсиз. Юзингиздаги намни сочик билан шимдириб олинг-да, бирорта озиклантирувчи крем суриб қўйинг.

Қазғоққа қарши крем-малҳам:

2 ош қошиқ кефир ва бир шиша а р о қ а бир дона янги ту- хумнинг саригини аралаш- тирасиз. Уни соч илдиэла- рига ях- ш и л а б суриб бо- ш и н г и з г а

кленка қалпоқ кийиб, устидан жун рўмол ўраб қўйинг. 25 минутдан кейин уни ювиб ташланг.

Рангсиз ва тўкилувчан сочлар учун малҳам:

Бир стакан кефирни сал илитасиз. Ярмини бошингизга суриб, селюфан қалпоқ кийиб, устидан қалин жун рўмол билан боғланг. 20 минутдан кейин уни ечиб, қолганини ҳам яхши- лаб суртинг-да уқаланг. 5 минутдан кей- ин сочингизни шампун билан ювиб ташланг. Ушбу муолажани ҳафтада бир-икки марта қайтарсангиз сочингиз тўкилмайдиган бўлади.

Тўкилувчан сочни мустаҳкамлаш учун:

Бир ош қошиқ ке- фир, туҳум са- риги, бир чой қошиқ асал, бир чой қошиқ суви ва бирорта ўсимлик ёғини аралаштириб соч- нинг илдиэига суртинг. Сўнг чир рўмол билан ях- шилаб ўраб, усти- дан жун рўмол ўранг. 20-25 ми- нутдан кейин бошингиз- ни иссиқ сувда шампун билан яхши- лаб ювинг.

Куруқшаган мўрт сочлар учун:

2 ош қошиқ кефир ва хантал (горчи- ца) кукунига туҳум саригини қўшиб ях- шилаб кўпиртиринг. Кейин бошингиз- га суриб устидан рўмол ўранг. 2 соат- дан кейин қатиқ зардобини ва шампун билан ювиб ташланг.

ТВОРОГ ҲАКИДА ҚЎШИҚ

"Таъқиқни билмайдиган таом", "Ҳам- ма учун парҳез!", - деган сўзлар тво- рогнинг шаънига айтинг. Чиндан ҳам у инсон танаси учун беқийс фойдали бўлган оқсилларга бой. Инсон танаси кефирдаги ҳар бир дармондорини

битта қолдирмай сўриб олади. Ушбу ажайиб озуқа қон томир- лари ва асаб ти- зими бир меъ- ёрда ишлагани таъминлайди. Шунингдек, ате- росклероз, ҳол- сизлик, қанд ка- саллиги, куйиш ва жароҳатларни даволашда тво- рогнинг фой- даси катта. Ши- фокорлар ошқо- зон ости безла- ри, жигар, юрак- томир хастали- ги билан огри-

ган кишиларнинг таомномасига да- воловчи омил сифатида тво- рогни ҳам қўшадилар.

Томоқ огриганда (ангина):

1/2 стакан тво- рогни икки қават бук- ланган доқа устига қўйиб бўйнингизга боғлаб, 40- 60 минут- дан кейин ечинг. Му- о л а ж а д а н сўнг лимон- ли ёки ма- линали чой ичи- б ўралиб ётинг. Уни кунига 2-3 мартадан, соғайиб кет- гунингизча қайтаринг.

Эмизикли аёлларда сут қочса:

Сирланган идишга 200 грамм янги тво- рог солиб устидан 1 литр сув қуюсиз- да, паст оловда 30 минут ара- лаштириб қайнатасиз. Совуғач сузиб олиб, ку- нига 4-5 марта овқат- дан олдин ичинг. Бу муолажани керакли натижага эришгунча тўқорланг.

Упка шамоллаган- да қилинадиган компресс эса куйидагича:

100 грамм тво- рогни илтиб бир ош қошиқ асал билан аралашти- ринг. Кейин ушбу малҳамни сочикқа суриб, кўкрагингизга қўйинг. Устидан иссиқ нарса билан ўранг. Бу компрес- си тунда қилиб яхшилаб ўралиб ёта- сиз. Эрталаб қайноқ душ остида юви- нгач, пахмоқ сочик билан баданингиз- ни қизаргунча артинг. Муолажани бу- тунлай соғайиб кетгунингизча қили- шингиз керак.

Диққат! Ҳар бир муолажадан олдин терлаш учун албатта бир стакан қай- ноқ чой ичиб олинг.

Подagraда: Йоглар усули бўйича тво- рог тайёрлайсиз. Яъни, бир литр сутни кастролкада илтиб, устига бит- та лимон эзиб аралаштирасиз-да, су- зиб оласиз. Ҳар куни 100-150 грам- мдан истеъмол қиласиз. Даволаш муд- дати уч кундан 7 кунгача.

Қалампирли сут

Яраларни тузатишда энг яхши во- сита сут эканлигини биласизми? У яра- ларни ҳар қандай малҳамдан ҳам тез тузатади. Бу- нинг учун бир литр сутга икки дона қалампир солиб, паст оловда қайна- тасиз. Қалам- пирлар эзилиб сутга уларнинг қизил ранги ки- чиши керак. Ушбу сутни ҳар куни 2-3 мартадан истеъмол қилсангиз, ҳар қандай яра- лардан тез кун ичида кутуласиз.

Шамоллашда: Икки бўлак тво- рогни илтиб, майдаланган пиёз билан аралаштирасиз. Аралашмани иккига бўласиз-да, қоғоз салфеткага қўйиб пешона ва томогингизга боғлаб икки соатдан кейин ечасиз. Буни оёқнинг товонига ҳам боғлаш мумкин.

Диққат! Агар буйракда жиддий ўзгариш- лар бўлса тво- рог миқдорини камайтириш керак.

ЁШАРТИРУВЧИ ТВОРОГ

Куруқшаган, осилувчан терини парва- риш қилишда:

Бир чой қошиқ юмшоқ тво- рогни кефир ва 1/2 чой қошиқ илтиланг асал билан яхшилаб аралаштирасиз. Уни тозаланган юз терингизга суриб, 30 минутдан кейин илик сув билан ювиб ташлайсиз. Бу ни- қобни ҳафтада 2-3 мартадан бир ярим ой- гача давом эттиришингиз мумкин.

Куруқ ва меъёрида бўлган тери учун малҳам:

Икки ош қошиқ тво- рогни 2 ош қошиқ ба- нан бўтқаси билан аралаштирасиз. Бу ара- лашмани юзга суриб 20 минутдан кейин со- вуқ сув билан ювиб ташлай- сиз. Ушбу ни- қобни 2-3 ой давомда ҳафта- сига 2-3 марта тайёрлаб сури- шингиз мумкин.

Ажинлар учун малҳам:

Уч чой қошиқ юмшоқ тво- рог ва асални ара- лаштириб юзга сурилади, 20-25 минутдан кейин илик сув билан ювиб ташланг. Бу ни- қоб юзни ёшартиради, терини таранглаш- тириб оқартиради ҳам. Уни ҳафтада ками- да бир марта қилиб туриш керак.

Ҳамма турдаги терилар учун кишки никоб:

Икки ош қошиқ тво- рогни битта туҳум са- риги билан аралаштиринг. Унга 3-4 томчи перекисли водород қўшиб яхшилаб аралаштиринг. Ҳосил бўлган никобни юзингизга юлқа қилиб суриб, 10-15 минутдан кейин ювиб таш- ланг. Кейин юзга озикланти- рувчи крем суриб қўясиз.

Лаб учун озикланти- рувчи никоб малҳам:

Уч ош қошиқ юмшоқ тво- рогни бир ош қошиқ қай- моқ ёки ёгли сутга аралаш- тириб лабингиз ва унинг ат- рофларига яхшилаб су- расиз ва 20 минутдан кейин ювиб ташлайсиз.

Қадоқлар учун тво- рогли компресс:

Бир-икки қошиқ уқаланувчан тво- рогни пергамент қоғозига ўраб қадоқларингизга боғланг. Бу муолажани кечкурун ётишдан олдин қилинади. Қадоқнинг қотиб кетган қатламлари кўчгунча давом эттиришингиз керак.

ҚАЙМОҚНИНГ ХОСИЯТИ

Бу маҳсулотнинг шифобахшлилиги қадимдан маълум. Қаймоқнинг таркибида жуда кўп фойдали дармондорилар бор. Ши- фокорлар анемия, иштаҳаси йўқ, овқат ҳазм қилиши бузилган беморларга қаймоқ исте- мвол қилишни буюришган. Шунингдек, диетологлар таркибида холестерин кам бўлгани учун кексаларга сариеғ ўрнига қай- моқ ейишни тавсия қилишади.

Томоқ огриганда (ангина): Бир кунда икки маҳал, эрталаб ва кечкурун 50 грам- мдан қаймоқ истеъмол қилинг. Уни бирдан- га ютмасдан сўришингиз керак.

Камқонликни даволашда: Бир ош қошиқ қаймоқни икки ош қошиқ кофе-цикорий дамламасига аралаштиринг. Ушбу аралаш- мани бир кунда 3-4 марта овқатланишдан 30 минут олдин есангиз фойдаси катта бўлади.

Сурункали чарчоқда: Бир стакан пиво- га 2 ош қошиқ қаймоқни аралаштириб эр- талаб ва кечкурун ичинг. Даволаш мудда- ти 2-3 ҳафта.

Диққат! Эндокрин касалликлари бор бе- морлар учун пиво билан қаймоқни аралаш- тириб ичиш мумкин эмас.

Бел огриганда: Икки ош қошиқ қаймоқ- ни қирғичдан чиқарилган хантал илдиэи ва турпга аралаштиринг. Ушбу массани юм- шоқ салфеткага солиб огриётган жойингиз-

га боғланг. У кучли ачишиш пайдо бўлгунча туриши керак. Муолажани соғайгунингизча ҳар куни кечкурун так- рорланг.

Ревматизмнинг бошланишида:

Икки ош қошиқ йирик тузни икки ош қошиқ куруқ хантал ва олти ош қошиқ қаймоқ билан яхшилаб аралаш- тириб, огриётган бўйинларингизга тун- да боғлаб ётинг. Даволаш муддати 10 кунгача. Бир ярим ойдан сўнг уни яна қайтаришингиз мумкин.

Қўл ва оёқларингиз ёрилганда:

Унча катта бўлмаган давлагани қирғ- ичдан чиқаринг-да қаймоқ билан ара- лаштириб қуюқ бўтқа тайёрланг. Сўнг, ёрилган жойларга суриб яхшилаб боғ- лаб қўйинг. Бу муолажа ёриқлар туза- либ кетгунча қилинади.

Диққат! Қаймоқ ошқозон ва ича яра- си бор, ҳамда, ошқозонда кислотаси кўп беморларга тавсия этилмайди.

СУТ-ҚАЙМОҚЛИ ПАРДОЗ-АНДОЗ

Сут билан ювиниш фойдалими?

Сутнинг таркибида жуда кўп фойда- ли оқсиллар бор. Агар юзингизни сут билан ювсангиз, юз терингиз таранг- лашиб тиник бўлади. Бунинг учун пах- тани сутга ботириб юз ва бўйин тери- си яхшилаб артади. Кейин эса илик сув билан ювиб ташлайсиз. Агар тая- биий сигир сутидан фойдалансангиз яна ҳам яхши натижаларга эришасиз.

Куруқ ва таъсирчан тери учун:

Икки ош қошиқ қаймоқни бир чой қошиқ сабази суви ва ту- хум сариги билан яхши- лаб аралаш- тириг. Кей- ин юзга су- риб 20 ми- нутдан кейин илик сув би- лан ювиб ташланг. Сўнг озикланти- рувчи бирор кремдан суртсангиз кифоя.

Ёгли юзларни меъёрга келтирувчи никоб:

Бир ош қошиқ қаймоқни бир чой қошиқ лимон суви ҳамда туҳум сариги билан аралаштиринг. Тайёр бўлган ара- лашмани тозаланган юзга суриб 15- 20 минутдан кейин илик чой билан юва- сиз. Совуқ чой дамламасини доқага шимдириб юзингизга 5-6 минут қўйиб қўйинг. Кейин юзингизни хўллаб озик- лантирувчи кремлардан бирини су- ринг. Ушбу никобни бир ҳафтада бир- икки марта қилсангиз бўлди.

Ҳамма турдаги юз терилари учун озиклантирувчи ва оқартирувчи лосьон:

Ярим стакан қаймоқни туҳум сариги билан кўпиртиринг-да, 1/2 стакан бод- ринг суви билан 1/4 стакан ароқ қўшинг. Ушбу лосьонга пахтани боти- риб уйқудан олдин юзингизни артиб олинг. Қолган лосьонни музлатгичда узоғи билан бир ҳафта давомда сақ- лашингиз мумкин.

ҲАҚИДА ФЙДАЛИ МАСЛАҲАТЛАР

- Қатиқда ҳам сутда бўлган фойдали моддаларнинг ҳаммаси бор.
- Шунинг учун сут ичгани ёқтирил- диганлар уни бемалол кефир билан ал- маштиришлари мумкин.
- Сут маҳсулотларини шаффоф идиш- ларда сақланг. Чунки улар бундай идишларда сақланса бир соатдан кей- ин таркибидаги дармондориларнинг 90 фоизини йўқотади.
- Сутни шошмасдан, култумлаб ичинг. Агар уни бирданга ичиб юборсангиз ошқозонингизга тез қўйилиб овқат ҳазм қилишни қийинлаштиради.
- Қатиқ маҳсулотлари, шунингдек ке- фирни ҳам кўп ичиб юбориш мумкин эмас. Кунига икки стакан ичиш кифоя.

Б. САЙДАЛИЕВА тайёрлади.

Танангизда рўй бераётган ўзгаришлар чехрангизда акс этади. Маромига етказилган пардоз-андоз, салқиган қовоғингизни, юзингизнинг рангпарлигини ва бошқа нуқсонларингизни яшириши мумкин. Лекин, юздаги бу камчиликларни яширгандан кўра бу нохушлик сабабларини юзингиздаги белгилардан ташхис қўйиб, уларни даволашга ҳаракат қилинг.

КЎЗ

Кўзингиз остисалқиса...

Юрак ёки жигарингиз ҳас- таланган бўлса кўзингиз остида халқалар пайдо бўлади. Шишган қовоқлар ҳам айнан шу касалликларнинг белгисидир. Баъзан бунга қаттиқ чарчаш ёки ал- лергия ҳам сабаб бўлиши мумкин.

Маслаҳат: Сиз албатта ши- фокорга учрашингиз керак!
Кўзингизнинг ранги ўзгарса...

Кўзингизнинг оқи саргай- ган бўлса, демак, жигарин- гизни яхшилаб текширти- рилиши керак. Агар у оқиш кулранг бўлса танан- гизда кислород етишмаяп- ти ёки моддалар алмаши- нуви бузилган. Кўларин- гизнинг қизариши эса қал- қонсимон безлар фаолияти бузилишининг белгисидир.

Маслаҳат: Шишган қовоқ- ларга илқ сувга ботириб олинган рўмолча босиш мумкин. Лекин, баъзан қовоқдаги шиш шифокор тайинлаган даволашдан кей- ингина қайтиши мумкин.

Ковоқлар шамоллаган бўлса...

Бу тери касалликларидан далолат беради. Баъзан бу шамоллаш инфекция ёки пардоз-андоздан келиб чи- қадиган аллергия бўлиши ҳам мумкин.

Маслаҳат: Шишган қовоқ- ларга илқ сувга ботириб олинган рўмолча босиш мумкин. Лекин, баъзан қовоқдаги шиш шифокор тайинлаган даволашдан кей- ингина қайтиши мумкин.

Оқиш доғлар...

Кўзингиз ичидаги пардада ёйсимон оқиш доғлар пай- до бўлган бўлса, бепарво бўлманг. Ички аъзоларин-

КЎЗ РЎЙЛИК СИРЛАРИ

гиздан бирортаси, масалан, ошқозон-ичакларингизда ша- моллаш бор.

Маслаҳат: Агар шу касалли- ни даволатсангиз, унинг асорат- лари ҳам йўқолади.

Оқ халқалар...

Кўзингизнинг пардасини оқ халқалар ўраган бўлса, танан- гиздаги ёғ алмашинуви бу- зилган. Бу нотўғри овқатла- нишдан ёки кам ҳаракат қилишдан пайдо бўлади.

Маслаҳат: Қонингиздаги хо- лестерин миқдорини текширти- ринг ва яшаш тарзингизни ўзгартиринг. Кўпроқ ҳаракат қилинг.

ЛАБЛАР

Лабадаги ўзгаришлар

Агар юқори лабингиз устида тўғри ажинлар пайдо бўлган бўлса бу ошқозонингизда жид- дий касаллик борлигидан, ма-

салан, ошқозон яраси, шиллик қаватларнинг яллиғланганлиги- дан далолат беради.

Маслаҳат: Бунинг сабабини аниқлаш учун анализ топшири- шингиз зарур.

Лабада пуфакчалар пайдо бўлса...

Узоқ вақт кўёшда бўлиш, ҳа- дан ташқари совуққотиш ва куч- ли асабийлашишда лабингизда пуфакчалар пайдо бўлади. Бу ҳол герпес микроблари фаол- лашганда кузатилади.

Маслаҳат: Таркибига ацикла- вир кирган малҳам буни тез ва самарали тузатишга ёрдам бе- ради.

Рангсиз лаблар...

Энг зарур бўлган аъзоларимиз- дан юрак, ошқозон ости безла- римиз, буйрак, жигаримиз касал бўлса лаблардаги қизиллик йўқолади. Камқонликда ҳам шундай ўзгариш юз беради.

САЛОМАТЛИК КЎЗГУСИ

СОЧЛАР

Сочнинг оқариши:

Ёш бўлсангиз-да, сочингиз оқара бошласа бу қаттиқ асабийлашишдандир. Танангиз- да турли дармондорилар етиш- май қолса ҳам сочлар бевакъ оқара бошлаши мумкин.

Маслаҳат: Агар шишкор ҳеч- андай касаллик топмаса, сочин- гизни бўяб қўя қолинг.

Сочингиз кўп тўкилса...

Демак, танангиздаги моддалар алмашинуви ёки қалқонсимон безларнинг фаолияти бузилган. Шунингдек, айрим дориларни нотўғри қабул қилган бўлиши- нгиз ҳам мумкин.

Маслаҳат: Бу муаммоларни шишкор билан учрашиб ҳал қилинг.

ТЕРИ

Терингиз рангсизланса...

Терингиз рангининг ўзгариши сизни жиддий хавотирга сола- ётган бўлса, бу камқонлик ёки ҳаддан ташқари совуққотиш- нинг оқибатидир.

Камқонликни лабларнинг оқаришидан, кўз ва тирноқда пайдо бўлган ёйсимон доғлар- дан билиш мумкин.

Маслаҳат: Қон босимингиз ва гемоглобинни аниқлашингиз зарур.

Қирмизи ранглар...

Агар терингиз ва ёноқларингиз қизара бошласа, ёки юзингизда майда қизил қон томирчалар тўри пайдо бўлса, булар хавф- ли касалликнинг белгиларидир. Демак, ўпка ва юрагингизда анча жиддий касаллик бор.

Оқ доғлар...

Бу витилиго, яъни, пес касал- лигининг белгиси бўлиши мум- кин. Очигини айтганда бу касал- лик хавфи эмас, лекин, атроф- дагиларда нохуш таассурот қол- диради.

Маслаҳат: Таркибида кўпроқ асал бор маҳсулот- лар истеъмол қилишингиз керак. (Денгиз кўкатиани ва кўк нўхат)Кўёшнинг нурла- ри остида юришдан сақла- нинг, бу вазиятни мураккаб- лаштиради.

Иякнинг қизариши...

Танангиздаги суякларин- гиз оғир нарса кўтариш оқибатида зўриққан.Иягин- гиздаги чиқиқлар оёқдаги қон томирлар кенгайганидан ёки бавосил касаллигидан далолат беради.

Маслаҳат: Зудлик билан шишкор кўригидан ўтинг.

Салқиган тўссиз юз...

Жиддий касаллик аломатла- рини билдиради. Бундай белгилар буйрак фаолияти ва сийдик чиқариш тизими- нинг бузилишидан дарак беради.

Маслаҳат: Хечқачон ўзин- гизча даволанманг!Бу жуда хавфли. Ушбу муаммода фақат шишкорлар масла- ҳати билан иш тутишингиз керак.

БЎЙИН

Бўйингиздаги томирлар шишганда...

Бўртиб чиқиб қолган вена қон томирлари қалқонсимон без- ларингиз фаолиятининг бузил- ганидан далолат беради.

Маслаҳат: Зудлик билан шишкорга учрашинг. Қал- қонсимон безларингизни ултрауловуш текширувдан ўтказинг.

Лимфа тугунларидаги шишлар...

Бундай шишлар пайдо бўлганини кўрсангиз бепар- во бўлманг. Бу хавфи ва хавфсиз ўсмалар (онколо- гик) пайдо бўлишининг бел- гисидир.

Маслаҳат: Дарҳол шиш- корга учрашинг!

ТЕСТ: ЭРИНГИЗГА ҲАМДАРД БЎЛА ОЛАСИЗМИ?

1 Эрингиз муҳим учрашувга кетмоқчи. У эрта чиқиб кети- ши керак.

- A) Нонуштага яхшироқ нарса тайёр- лаб бераман.
- B) Секинроқ ҳаракат қилишни, бо- шқаларни уйғотиб юбормасликни сўрайман.
- C) Албатта ундан олдинроқ туриб, кунни яхши ўтказишни тилайман.

2 Эрингиз билан ҳамма нар- сани муҳокама қилиш мумкинми?

- A) Албатта, эру-хотин орасида ҳамма нар- са очик бўлиши керак.
- B) Йўқ, бу муаммолар чиқариши мумкин.
- C) Умуман олганда шундай қилиш ке- рак. Лекин арзиманган нарсаларни бирга ҳал этиш шарт эмас.

3 Эрингиз кутилмаганда яқин дўстидан рашк қилди...

- A) Уни тинчлантиришга ҳаракат қиламан.
- B) Баҳона топиб унга жавоб қайтараман.
- C) Умуман эътибор бермайман.

4 Эрингиз билан ўзаро режаларин- гиз ўзгарди. Бу сиз учун...

- A) Муаммо эмас.
- B) Ҳар доим бўлмаса, кечириш мумкин.
- C) Ҳақиқий кўнгилсизлик.

5 Эрингиз севимли идишингиз- ни синдириб қўйди. Муносабатингиз...

- A) Бундай ҳол ҳаммада бўлиши мумкин.
- B) Идишнинг синиши бахт келтиради.
- C) Эрим менга янгисини совға қилма- гунча изтироб чекаман.

6 Эрингиз жуда толиққан ва эз- гин кўринади. Қандай қилиб унинг кўнглини кўтарасиз?

- A) У яхшилаб дам олиб, ўзига кел- гунча индамайман.
- B) Эримдан унинг бошига тушган муаммо тўғрисида гапириб бери- шини сўрайман.
- C) Мен эримни меҳру муҳаббатим билан эркалаб, бирон тансиқ таом пишириб сийлайман.

6-9 балл: Эрингизнинг бошига кулфат тушганда уни тушунасиз ва ҳамдард бўла оласиз. Бу эса муно- сабатларингизни янада мустаҳкам- лайди.

10-14 балл: Ҳар қандай ҳолатда

эрингиз ёрдамингизга, мада- дингизга суяниши мумкин. Унинг тушкун кайфиятга нис- батан лоқайд эмассиз.

15-14 балл: Ишончсизлик сиз- ни ҳар доим ожиз қилиб қўяди. Турмуш ўртоғингиз сизга кўпда ишонмайди. Эрингизга ёрдам бе- риш кўлингиздан келмаса ҳам, ун- дан яхши сўзингизни ва меҳрин- гизни дариг тутманг!

НАТИЖАЛАР:
Балларни ҳисоблашда ушбу жадвалдан фойдаланинг.

	1	2	3	4	5	6
A	1	3	1	1	2	2
B	3	2	3	2	1	3
C	2	1	2	3	3	1

Саҳифани ГУЛБАШАКАР

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар қўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Оила ва жамият
Фойдаланилмаган кўлэмалар таҳлил қилинмайди, муаллифлар- га қайтарилмайди, ёзма жавоб қилинмайди.
Газетадан кўчириб босилганда «Оила ва жамият»дан олинганлиги албатта қайд этилсин.

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА
Қабулхона: (Тел. ва Факс) 133-28-20
Табриқлар, эълонлар: 133-04-50
Бўлимлар: Оила -133-04-35, 134-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41
Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа компанияси босмаҳонасида чоп эти- лади. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Босишга топшириш вақти - 20.00
Босишга топширилди - 21.00
Газета таҳририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

ХОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» Акциядорлик компанияси
ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 027-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 440. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 19245
Саҳифаловчи — Ш. БАРОКОВ.
Расом — Н. ХОЛМУРОДОВ.
Навбатчи — Б. САЙДАЛИЕВА
Мусахҳиҳ — С. САЙДАЛИМОВ.